
**Załącznik
do uchwały Nr XLIV/270/09
Rady Miejskiej Dzierżoniowa
z dnia 29 czerwca 2009 r.**

**Raport z Ewaluacji
Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa
2003 – 2009**

**Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa
na lata 2010 – 2016**

Dzierżoniów 2009

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
1. Metodologia.....	3
2. Opracowanie raportu.....	4
II. Ewaluacja Strategii Rozwoju Lokalnego.....	7
1. Ocena misji i wizji miasta z 2003 roku	7
2. Weryfikacja scenariuszy rozwojowych miasta	7
2.1. Scenariusz przemysłowy	7
2.2. Scenariusz administracyjny	8
2.3. Scenariusz turystyczny	9
3. Ocena realizacji celów i działań na lata 2003 – 2009	10
3.1. Cel 1: Rozwój zasobów ludzkich	10
3.2. Cel 2: Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej.....	17
3.4. Cel 4: Rozwój infrastruktury komunalnej	24
3.5. Cel 5: Promocja miasta.....	28
3.6. Cel 6: Działania proekologiczne	32
4. Wyniki badań ankietowych realizowanych w ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego na lata 2003 – 2009	36
4.1. Mieszkańcy	36
4.2. Przedsiębiorcy	45
4.3. Organizacje pozarządowe	51
4.4. Działania proponowane przez mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych na lata 2010 - 2016	55
5. Wnioski i rekomendacje	56
III. Analiza ekonomiczno – społeczna miasta	58
1. Położenie geograficzne Dzierżoniowa	58
1.2. Analiza atutów i barier obszaru	59
2. Demograficzne aspekty rozwoju Miasta	59
2.1. Ruch naturalny ludności	59
2.2. Struktura ludności wg płci i wieku	60
2.3. Analiza atutów i barier obszaru	61
3. Struktura gospodarki lokalnej.....	62
3.1. Liczba i struktura przedsiębiorstw	62
3.2. Analiza atutów i barier obszaru	64
4. Infrastruktura sprzyjająca rozwojowi miasta	64
4.1. Infrastruktura mieszkaniowa	64
4.2. Infrastruktura drogowa.....	64
4.3. Komunikacja miejska	65
4.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną i oświetlenie uliczne	65
4.5. Zaopatrzenie w gaz	66
4.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą.....	66
4.7. Sieć teletechniczna.....	66
4.8. Gospodarka ściekowa	66
4.9. Analiza atutów i barier obszaru	67
5. Infrastruktura społeczna.....	67
5.1. Edukacja	67
5.2. Kultura.....	70
5.3. Sport	72
5.4. Organizacje pozarządowe	72
5.5. Analiza atutów i barier obszarów	73
6. Pomoc społeczna i bezpieczeństwo publiczne	73
6.1. Pomoc społeczna	73
6.2. Bezpieczeństwo publiczne.....	75
6.3. Analiza atutów i barier obszaru	75
IV. Kierunki strategiczne na lata 2010 - 2016	76
1. Analiza SWOT/TOWS Dzierżoniowa	76

1.1. Czynniki warunkujące rozwój miasta	76
1.2. Badanie zależności - macierz SWOT	78
1.3. Badanie zależności – macierz TOWS	81
1.4. Wybór strategii	83
2. Wizja i misja Dzierżoniowa na lata 2010 - 2016	87
3. Cele rozwojowe Dzierżoniowa	88
4. Zadania priorytetowe na lata 2010 - 2016	95
V. Wdrażanie, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii.....	101
Załącznik 1 – Wskaźniki do monitoringu i ewaluacji Strategii.....	102
Załącznik 2 – Ankieta dla mieszkańców	105
Załącznik 3 – Ankieta dla przedsiębiorców.....	109
Załącznik 4 – Ankieta dla przedstawicieli NGO	113
Załącznik 5 – Arkusze ewaluacyjne	117
Załącznik 6 – Wniosek do konsultacji z Grupą Konsultacyjną	123
Załącznik 7 – Arkusz opisu działania	125
Spis tabel.....	126
Spis wykresów	128
Spis rysunków i fotografii	128

I. Wprowadzenie

1. Metodologia

Ewaluacja Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa z 2003 r. została zrealizowana w oparciu o Procedurę monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa nr XLI/UM/2005 z 11.04.2007 roku. Ewaluacja przeprowadzona była podczas prac warsztatowych Zespołu ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa składającego się z kadry zarządzającej Urzędu, warsztaty moderowane były przez konsultantów zewnętrznych – przedstawicieli Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskiego.

Zespół ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa w swoich ocenach posiłkował się wynikami badań ankietowych zrealizowanych wśród mieszkańców Dzierżoniowa, przedstawicieli organizacji pozarządowych i przedsiębiorców oraz opiniami członków Grupy Konsultacyjnej złożonej z przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, Radnych Rady Miejskiej Dzierżoniowa oraz kierownictwa jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta.

Warsztaty Zespołu ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa oraz spotkania z Grupą Konsultacyjną odbywały się wg poniższego harmonogramu:

- I. **13 lutego 2009 roku** Analiza sytuacji społeczno – gospodarczej Dzierżoniowa (w warsztatach uczestniczyła również Grupa Konsultacyjna).
- II. **20 lutego 2009 roku** Diagnoza prospektywna. Analiza sił i słabości Miasta oraz szans i zagrożeń dla rozwoju Miasta.
- III. **4 marca 2009 roku** Analiza SWOT/TOWS – badanie zależności pomiędzy czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi.
- IV. **6 marca 2009 roku** Analiza SWOT/TOWS – badanie zależności pomiędzy czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi – ciąg dalszy.
- V. **13 marca 2009 roku** Weryfikacja scenariuszy rozwoju. Weryfikacja wizji i misji.
- VI. **20 marca 2009 roku** Ocena realizacji celów obranych na lata 2003 – 2009. Wyznaczanie celów na lata 2010 – 2016.
- VII. **27 marca 2009 roku** Prezentacja rezultatów pracy oraz konsultacje z Grupą Konsultacyjną Zespołu ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego.
- VIII. **3 kwietnia 2009 roku** Wyznaczanie działań priorytetowych na lata 2010 – 2016.
- IX. **08 kwietnia 2009** Wyznaczanie działań priorytetowych na lata 2010 – 2016 – ciąg dalszy.

Celem warsztatów realizowanych w ramach ewaluacji było:

- weryfikacja scenariuszy i wizji rozwoju miasta,
- aktualizacja misji rozwoju miasta,
- badanie stopnia realizacji celu nadrzędnego i celów głównych Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa,
- wyznaczenie głównych celów rozwojowych na lata 2010 – 2016,

- wyznaczenie zadań priorytetowych rozwoju miasta na lata 2010 – 2016.

Dokument zawiera ocenę realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009, analizę danych pozyskanych na drodze badań ankietowych, analizę społeczno - ekonomiczną miasta, diagnozę perspektywną miasta oraz część strategiczną: misję, wizję rozwoju miasta, cele strategiczne i operacyjne wraz z proponowanymi wskaźnikami ich realizacji oraz priorytetowe zadania na lata 2010 - 2016.

2. Opracowanie raportu

Raport został opracowany na podstawie rezultatów prac Zespołu ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa przez konsultantów Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskiego, którzy moderowali również spotkania warsztatowe Zespołu ds. Ewaluacji oraz Grupy Konsultacyjnej.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie

ul. Mennicza 1,

50 – 051 Wrocław

tel. 071 372 41 21

biuro@frdl-cd.org.pl

www.frdl-cd.org.pl

*Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej*

Członkowie Zespołu ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa

1. Marek Piorun – Burmistrz Miasta
2. Wanda Ostrowska – Zastępca Burmistrza
3. Ryszard Szydłowski – Zastępca Burmistrza
4. Teresa Adamowicz – Skarbnik Miasta
5. Anna Grochowina – Sekretarz Miasta
6. Lila Cacaj – Kierownik Referatu Dochodów
7. Jacek Jabrzyk – Naczelnik Wydziału Architektury, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami
8. Wiesława Krzemińska – Kierownik Wydziału Lokalowego
9. Zygmunt Kuc – Kierownik Wydziału Inżynierii Miejskiej
10. Marzenna Lasota – Darowska – Kierownik Wydziału Infrastruktury Społecznej
11. Joanna Mądrzejewska – Kierownik Wydziału Finansowo – Budżetowego
12. Danuta Minkina – Kierownik Wydziału Rozwoju Gospodarczego
13. Lucyna Rusek – Kierownik Wydziału Inwestycji
14. Dorota Sało – Kierownik Biura Obsługi Klienta
15. Rafał Szymczak – p.o. Kierownika Wydziału Informatyzacji
16. Krzysztof Nawrot – Ekolog
17. Rafał Pilśniak – Rzecznik Prasowy
18. Krzysztof Rychel – Koordynator Referatu Architektury
19. Paulina Sierżant – Wydział Rozwoju Gospodarczego

Członkowie Grupy Konsultacyjnej Zespołu ds. Ewaluacji

- 1) Elżbieta Bancierz – Polski Czerwony Krzyż
- 2) Irena Bukalska – Rada Miejska Dzierżoniowa
- 3) Marek Dymkowski – Społeczna Rada Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej
- 4) Aneta Grzelka – Dyrektor Ośrodka Pomocy społecznej w Dzierżoniowie
- 5) Ryszard Grzesik – Rodzinny Ogród Działkowy „Jar”
- 6) Robert Gulka – Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie
- 7) Czesław Jarowicki – Stowarzyszenie Kresowian w Dzierżoniowie
- 8) Józef Kapłun – Fundacja „DISCE PUER”
- 9) Roman Kowalczyk – Rada Miejska Dzierżoniowa
- 10) Zbigniew Kuriata - Stowarzyszenie Kresowian w Dzierżoniowie
- 11) Jan Kwinta – Społeczna Rada Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej
- 12) Janina Lora – Rada Miejska Dzierżoniowa
- 13) Adam Mika – Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Kalenica”
- 14) Zofia Mirek – Towarzystwo Oświatowe Ziemi Dzierżoniowskiej
- 15) Piotr Pieszczoł – Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy Parafii pw. Królowej Różańca Świętego

- 16) Lech Potuszyński – Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Na Pawłowym Wzgórzu” przy Parafii pw. Królowej Różańca Świętego
- 17) Antoni Radziszewski – Związek Inwalidów Wojennych RP Oddział w Dzierżoniowie
- 18) Henryk Siodlaczek – Towarzystwo Miast Partnerskich Dzierżoniowa
- 19) Henryk Smolny – Rada Miejska Dzierżoniowa (Przewodniczący)
- 20) Sławomir Smugarzewski – Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Na Pawłowym Wzgórzu” przy Parafii pw. Królowej Różańca Świętego
- 21) Karolina Śmieszek – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Integracji „Uśmiech”
- 22) Krzysztof Tokarski – Dyrektor Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury
- 23) Lucjan Węgiel – Towarzystwo Miłośników Dzierżoniowa
- 24) Maria Zarzycka-Cholody – Towarzystwo Miast Partnerskich Dzierżoniowa

Moderatorzy

Maja Pawlina – Specjalista ds. doradztwa Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie

Maciej Skwara – Zastępca Dyrektora Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie

II. Ewaluacja Strategii Rozwoju Lokalnego

1. Ocena misji i wizji miasta z 2003 roku

Wizja i misja z 2003 roku została oceniana przez członków Zespołu ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa pod względem jej trafności i skuteczności.

Wizja: Strefa małej przedsiębiorczości i dużego biznesu.

Misja: Tworzyć klimat dla biznesu.

Zespół ds. Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa (zwany dalej Zespołem ds. Ewaluacji) ocenił wizję i misję jako trafne, odpowiadające na ówczesne potrzeby miasta. Realizacja misji i wizji została oceniona jako skuteczna. Posłużyły do tego dane z monitoringu realizowanego co roku od 2006 roku. Miasto tworzyło klimat dla biznesu m.in. poprzez utworzenie Funduszu Poręczeń Kredytowych, preferencyjny system ulg, działania promocyjne mające na celu zachęcenie nowych podmiotów do inwestowania w Dzierżoniowie. Wszystkie te działania doprowadziły do tego, że w Dzierżoniowie zaistniał i funkcjonuje klimat dla biznesu, co potwierdzają badania ankietowe zrealizowane wśród przedsiębiorców Dzierżoniowskich.

2. Weryfikacja scenariuszy rozwojowych miasta

Scenariusze rozwoju zostały zaproponowane przez autorów Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa w 1996 roku. Realizacja wszystkich trzech scenariuszy miała przebiegać równolegle, nie były to propozycje opcjonalne.

W 2003 roku na drodze ewaluacji został wybrany przemysłowy scenariusz rozwoju z elementami scenariusza administracyjnego (przemianowany scenariusz z 1996 roku „Dzierżoniów ośrodek ponadregionalny”). Scenariusz „Dzierżoniów jako ośrodek usytuowany w atrakcyjnym rejonie turystycznym” został odrzucony.

Podczas warsztatów ewaluacyjnych Zespół ds. Ewaluacji analizował scenariusze pod względem możliwości ich dalszego wdrażania w latach 2010 – 2016, w zmienionych warunkach społeczno - ekonomicznych. Na drodze dyskusji wypracowano następujące rezultaty:

2.1 Scenariusz przemysłowy

Zespół ds. Ewaluacji uznał, że scenariusz zdefiniowany, jako przemysłowy nie opisuje rozwijających się w mieście obszarów: handlu i usług, a także, iż nie przystaje do aktualnych warunków gospodarczych. Został on przemianowany na **Dzierżoniów miasto wspierające przedsiębiorczość**.

Tabela 1: Weryfikacja scenariusza przemysłowego - Dzierżoniów miasto wspierające przedsiębiorczość

Scenariusz przemysłowy z 2003 r.	Weryfikacja scenariusza
- Rozwijać się będzie zbiorowość małych lokalnych przedsiębiorstw. - Wszystkie podmioty gospodarcze, w tym również i przemysłowe, będą mogły korzystać ze wspierającej rozwój infrastruktury finansowej, której elementem stanie się Fundusz Poręczeń Kredytowych. - Potencjał rozwojowy miasta zostanie rozszerzony przez strumień działań promocyjnych oraz strumień inwestycyjny podmiotów zewnętrznych. - Rozwój nowych, małych a szczególnie jednoosobowych, kilkuosobowych (rodzinnych) przedsiębiorstw, w tym również o wytwórczym profilu działalności będzie wspomagany przez Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości. - Nastąpi umiarkowany rozwój (zróżnicowanego pod względem standardu) budownictwa zarówno mieszkaniowego jak i infrastrukturalnego, usługowego i turystycznego. - Dzierżoniów stanie się obszarem prorozwojowej polityki władz lokalnych polegającej na wykorzystywaniu instrumentarium z zakresu podatków i opłat lokalnych oraz dostępu do usług komunalnych i nieruchomości. - Zostanie utrzymane oraz pogłębione zjawisko oddalenia od monokultury przemysłowej Dzierżoniowa. Nowe dziedziny wytwórczości oprą swój rozwój na lokalnym potencjale zasobowym, zarówno rzeczowym jak i osobowym.	- Gmina Miejska Dzierżoniów będzie partnerem biznesowym wspierającym rozwój gospodarczy miasta. - Rozwijać się będzie zbiorowość małych lokalnych przedsiębiorstw. - Wszystkie podmioty gospodarcze, w tym również i przemysłowe, będą mogły korzystać ze wspierającej rozwój infrastruktury finansowej, której elementem stanie się Fundusz Poręczeń Kredytowych. - Potencjał rozwojowy miasta zostanie rozszerzony przez strumień działań promocyjnych oraz strumień inwestycyjny podmiotów zewnętrznych. - Rozwój nowych, małych a szczególnie jednoosobowych, kilkuosobowych (rodzinnych) przedsiębiorstw, w tym również o wytwórczym profilu działalności będzie wspomagany przez Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości oraz Dzierżoniowskie Centrum Biznesu. - Nastąpi rozwój (zróżnicowanego pod względem standardu) budownictwa zarówno mieszkaniowego jak i infrastrukturalnego, usługowego. - Dzierżoniów będzie obszarem prorozwojowej polityki władz lokalnych polegającej na wykorzystywaniu instrumentarium z zakresu podatków i opłat lokalnych oraz dostępu do usług komunalnych i nieruchomości.

2.2. Scenariusz administracyjny

Na drodze dyskusji uczestnicy warsztatów uznali, że nazwa scenariusz administracyjny przywodzi na myśl przede wszystkim działalność administracji, urzędów, instytucji publicznych. Tymczasem Dzierżoniów chce rozwijać się nie tylko, jako centrum administracyjne regionu, ale również centrum usługowe, handlowe i społeczno - kulturalne. Pod tym kątem również weryfikowany był scenariusz z 2003 roku. Zaproponowano zbliżenie do nazwy scenariusza z 1996 roku („Dzierżoniów jako ośrodek ponadlokalny”) – **Dzierżoniów - centrum regionu**. Przy czym region rozumiany jest tu jako powiat.

Tabela 2: Weryfikacja scenariusza administracyjnego - Dzierżoniów - centrum regionu

Scenariusz administracyjny z 2003 r.	Weryfikacja scenariusza
- Integrację miasta zapewni pełna gama instytucji i urządzeń infrastruktury społecznej i technologicznej.	- Miasto będzie centrum administracyjnym regionu ze sprawnie działającymi instytucjami miejskimi podnoszącymi stale jakość działania. - Miasto będzie ośrodkiem życia społecznego regionu (powiat) z bogatą ofertą usługową, handlową, kulturalną i oświatową.

2.3. Scenariusz turystyczny

Dzierżoniów nie ma warunków do tego, aby stać się typową miejscowością turystyczną, może jednak spełniać funkcję „bazy wypadowej” dla turystów przyjeżdżających korzystać z uroków Gór Sowich. Uznano jednak, że nie jest to potencjał na miarę działań strategicznych. Dzierżoniów ma natomiast szansę rozwoju jako ośrodek, do którego przyjeżdża się wypoczywać aktywnie, korzystać z obiektów sportowych i rekreacyjnych. W wykreowaniu takiego wizerunku miasta i podejmowaniu działań pomogą doprowadzić inwestycje planowane w ramach przygotowań do organizacji Centrum Pobyto – Treningowego w ramach EURO 2012.

Scenariusz po weryfikacji nosi nazwę: **Dzierżoniów miasto propagujące sport i turystykę aktywną.**

Tabela 3: Weryfikacja scenariusza turystycznego - Dzierżoniów - miasto propagujące sport i turystykę aktywną

Scenariusz turystyczny z 2003 r.	Weryfikacja scenariusza
- Dzierżoniów będzie ośrodkiem oferującym udział w imprezach kulturalnych, sportowych i handlowych o znaczeniu ponadlokalnym. - Dzierżoniów będzie ośrodkiem sportowym o zasięgu ogólnopolskim skupiającym funkcje szkoleniowo – treningowe. - Dzierżoniów będzie charakteryzował się harmonijnym rozwojem funkcji przemysłowej i usługowej, dzięki odpowiednim przedsięwzięciom na rzecz ochrony środowiska naturalnego.	- Dzierżoniów będzie ośrodkiem oferującym udział w imprezach kulturalnych, sportowych i handlowych o znaczeniu ponadlokalnym. - Dzierżoniów będzie ośrodkiem oferującym usługi szkoleniowo - treningowe dla podmiotów krajowych i zagranicznych. - Dzierżoniów stanie się ośrodkiem turystyczno - sportowo - rekreacyjnym poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej i sportowo – rekreacyjnej. - Dzierżoniów będzie rynkiem pracy w sferze usług turystycznych, sportowych i kulturalnych. - Dzierżoniów będzie brał udział w działaniach realizowanych przez Stowarzyszenie Subregionu Sowiogórskiego. - Dzierżoniów będzie miastem, w którym pielęgnuje się wielokulturową historię miasta.

3. Ocena realizacji celów i działań na lata 2003 – 2009

Cele strategiczne obrane w 2003 roku zostały poddane ewaluacji. Zespół ds. Ewaluacji odpowiadał na następujące pytania:

Ocena celów pod względem **trafności**: Czy cele zostały sformułowane trafnie? Czy odpowiadały na istniejące potrzeby?

Ocena celów pod względem **skuteczności**: Czy cele zostały osiągnięte, w jakim stopniu? Proszę ocenić w skali 6 - stopniowej (6 – całkowicie zrealizowany; 1 – w ogóle nie zrealizowany)

Czy cele są aktualne dziś, czy mogą stać się celami na lata 2010 - 2016?

Tabela 4: Ocena skuteczności i trafności celów

	CEL	Trafność	Skuteczność	Aktualność
1	Rozwój zasobów ludzkich	tak	5	tak
2	Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej	tak	5	nie (zrealizowany)
3	Wspieranie MŚP	tak	5	tak
4	Rozwój infrastruktury komunalnej	tak	3,5	tak
5	Promocja miasta	tak	5	tak
6	Działania proekologiczne	tak	3,5	tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie rezultatów warsztatów

Według Zespołu ds. Ewaluacji wszystkie cele zostały postawione trafnie, odpowiadały na ówczesne potrzeby i problemy funkcjonujące w mieście. *Cel 5: Promocja miasta* został sformułowany na dość dużym poziomie ogólności. Miał on przybliżyć do celu nadrzędnego Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa: *Pobudzanie wzrostu gospodarczego*, a więc chodziło zapewne o działania promocyjne zachęcające nowych inwestorów do lokowania kapitału w Dzierżoniowie. Niejednoznaczne zdefiniowanie celu utrudniało jego ocenę.

Większość celów została oceniona jako zrealizowana w bardzo dużym stopniu. Zrealizowane w średnim stopniu zostały wg Zespołu ds. Ewaluacji cel 4: *Rozwój infrastruktury komunalnej* oraz cel 6: *Działania proekologiczne*. Taki stopień realizacji celów wynika przede wszystkim z braku dostatecznych środków finansowych, jakie mogą być przeznaczone na rozwój wymienionych obszarów.

Zespół ds. Ewaluacji ocenił również stopień realizacji działań priorytetowych zaplanowanych na lata 2003 - 2009, co dostarczyło dodatkowych informacji umożliwiających ocenę realizacji celów.

Do mierzenia realizacji celów Zespół ds. Monitoringu Strategii opracował wskaźniki i mierniki. Co roku (w latach 2006 – 2008) przeprowadzane były analizy osiąganych wartości wskaźników, które zapisane zostały w Raportach Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa. Na podstawie analizy rezultatów monitoringu możemy ocenić realizację celów strategicznych w latach 2003 – 2009.

3.1. Cel 1: Rozwój zasobów ludzkich

Realizacja działań priorytetowych

Zaplanowanym działaniem, którego realizacja miała doprowadzić do osiągnięcia celu 1. był „**Program rozwoju zasobów ludzkich**”. Podczas ewaluacji działania zapis ten oceniony został, jako zbyt ogólny i nie wskazujący na konkretne zadania. Taki zapis działania sugeruje, że będzie ono wypełnione w momencie powstania dokumentu „Program rozwoju zasobów ludzkich”, zapis ten nie zobowiązuje do realizacji tego dokumentu.

Tabela 5: Ocena stopnia realizacji działania.

Działanie	Stopień realizacji (1 – niezrealizowane, 6 – całkowicie zrealizowane)					
	1	2	3	4	5	6
1. Program Rozwoju Zasobów Ludzkich					X	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników warsztatów

Gmina Miejska Dzierżoniów nie dysponuje dokumentem „Program rozwoju zasobów ludzkich”, mimo to Zespół ds. Ewaluacji uznał, że działanie zostało zrealizowane w bardzo dużym stopniu (na skali od 1 do 6, otrzymał ocenę 5). Zapis „Program rozwoju zasobów ludzkich” nie został potraktowany w trakcie ewaluacji literalnie.

Zadania, które składały się na realizowane zadanie „Program rozwoju zasobów ludzkich” to m. in. realizacja **Programu Samorządowa Szkoła Środowiskowa** – miejskiego programu rozwoju oświaty realizowanego od 1996 roku. Jego celem podstawowym jest rozwijanie różnych form pomocy dla dzieci i młodzieży poprzez aktywizację oraz nawiązywanie współpracy pomiędzy szkołą - rodziną i samorządem terytorialnym na zasadzie współdziałania i wzajemnego oddziaływania (samorząd terytorialny – szkoła – środowisko – rodzina). Program pomaga rozwijać się dzieciom i młodzieży z rodzin zaniedbanych, ale także osobom z rodzin funkcyjnych zarówno bardzo zdolnym, przeciętnym, jak i mającym trudności w nauce.

Co roku w ramach Programu dofinansowywane są następujące zadania:

- pomoc socjalna dla rodzin ubogich,
- zajęcia pozalekcyjne,
- wypoczynek letni dzieci i młodzieży,
- imprezy kulturalne, aktywny wypoczynek dzieci i młodzieży,
- dowożenie dzieci niepełnosprawnych do szkół,
- dofinansowanie klas integracyjnych,
- nagrody jubileuszowe dla jednostek z okazji jubileuszu i inne,
- procedury nadawania certyfikatów jakości edukacyjnej w placówkach oświatowych.

Konsekwentne finansowanie i realizacja zadań wpływa pozytywnie na postępy czynione przez

dzieci i młodzież, wyrównuje szanse dzieci i młodzieży pochodzących z różnych środowisk, jest inwestycją w zasoby ludzkie i przyczynia się do ich rozwoju.

Urząd Miasta w Dzierżoniowie realizuje również działania doskonalące kadrę Urzędu, wypełniając tym samym działania zaplanowane w Strategii na lata 2003 – 2009.

W latach 2003 – 2009 na szkoleniach zewnętrznych zostało przeszkolonych 1238 pracowników Urzędu, na szkoleniach wewnętrznych 1451 osób, 9 osób podnosiło swoje kwalifikacje w ramach zawodowych studiów wyższych, 4 w ramach studiów magisterskich, 11 osób w ramach studiów podyplomowych. Liczbę szkoleń i osób objętych doksztalcaniem pokazuje Tabela 6.

Tabela 6: Liczba pracowników Urzędu Miasta w Dzierżoniowie objętych szkolnymi i pozaszkolnymi formami doksztalcenia

Rodzaj doksztalcania	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach w poszczególnych latach											
	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Szkolenia zewnętrzne	213		134		201		389		131		170	
Szkolenia wewnętrzne	319		153		134		209		246		390	
Szkolne formy kształcenia	Liczba osób uczestniczących/ Liczba osób, które ukończyły kształcenie											
	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
Zawodowe studia wyższe (licencjat)	brak danych		5	1	3	0	6	4	5	3	3	1
Studia magisterskie	brak danych		1	1	2	0	4	2	2	1	1	0
Studia podyplomowe	brak danych		7	5	3	1	4	2	3	2	6	1
Kursy językowe	brak danych		26	26	12	12	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań UM z lat 2003 - 2008

Wskaźniki realizacji celu

Zespół ds. Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa ustalił wskaźniki i mierniki realizacji celu 1 „Rozwój zasobów ludzkich” Mierniki i wskaźniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7: Mierniki i wskaźniki realizacji celu 1: Rozwój zasobów ludzkich

Cel główny	Miernik	Wskaźnik
	Jednostka miary	Jednostka miary
I. Rozwój zasobów ludzkich	Wyniki sprawdzianu uczniów na zakończenie klas VI	Co najmniej średnia wojewódzka
	(liczba)	(%)
	Wyniki egzaminu gimnazjalnego	Co najmniej średnia wojewódzka
	(liczba)	(%)
	Ilość mieszkańców osiągających dochody	Przyrost mieszkańców osiągających dochody (w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców)
	(liczba)	(%)
	Średni dochód mieszkańca	Przyrost średniego dochodu mieszkańca (odniesienie do wskaźnika inflacji)
	(PLN)	(%)
	Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP	Zmiana ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP (w odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców)
	(liczba)	(%)

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Wyniki sprawdzianu uczniów na koniec klasy VI

Od 2002 roku wyniki egzaminu końcowego w szkołach podstawowych są wyższe niż wyniki na poziomie województwa i powiatu. W odniesieniu do wyników wojewódzkich różnica ta pojawiła się w 2003 roku i do 2007 roku wzrosła z 0,2 punktu do 2,00 punktów. W 2008 roku różnica wyniosła 1,6 punktu. Wskaźnik jest więc osiągany od 2002 roku, najwyższą wartość uzyskał w roku 2007 – 107,5%. W roku 2008 uzyskał wartość 106,3%. Wyniki te obrazuje Tabela 8.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego

Wyniki egzaminu gimnazjalnego (części humanistycznej) w Gminie Miejskiej Dzierżoniów od 2003 roku są wyższe niż w województwie (w 2002 roku średnia gminna równa średniej wojewódzkiej).

W 2003 roku różnica wynosiła 2,8 punktów (największa różnica na przestrzeni lat), w 2007: 0,3 punktu (najniższa różnica), a w 2008 roku: 2,00 punkty. Wskaźnik jest osiągany od 2002 roku, najwyższą wartość uzyskał w 2003 roku (109%). W roku 2008 106,6%

W części matematyczno – przyrodniczej poza rokiem 2002 (wskaźnik: 99,3%) i 2007 (wskaźnik: 99,6%), wskaźnik był osiągany. Najwyższą wartość uzyskał w 2008 roku. (107,2%).

Tabela 8: Wyniki egzaminu VI klasy szkoły podstawowej w Gminie Miejskiej Dzierżoniów i Województwie Dolnośląskim

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gmina Miejska Dzierżoniów	pkt	29,9	29,6	26,2	31,1	26,7	28,6	27,0
Województwo Dolnośląskie	pkt	29,9	29,4	26,0	29,6	25,5	26,6	25,4
Różnica wyników pomiędzy Gminą a Województwem	pkt	0	+ 0,2	+ 0,2	+ 1,5	+ 1,2	+ 2,0	+ 1,6
Wskaźnik osiągnięcia średniej wojewódzkiej przez Gminę Miejską Dzierżoniów	%	100%	100,7%	100,8%	105,1%	104,7%	107,5%	106,3%

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Tabela 9: Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Miejskiej Dzierżoniów i Województwie Dolnośląskim

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
część humanistyczna								
Gmina Miejska Dzierżoniów	pkt	30,7	34,0	28,6	33,5	32,7	31,2	32,4
Województwo Dolnośląskie	pkt	30,7	31,2	26,9	32,5	30,6	30,9	30,4
Różnica wyników pomiędzy Gminą a Województwem	pkt	0	+ 2,8	+ 1,7	+ 1,0	+ 2,1	+ 0,3	2
Wskaźnik osiągnięcia średniej wojewódzkiej przez Gminę Miejską Dzierżoniów	%	100%	109%	106,3%	103,1%	106,9%	101%	106,6%
część matematyczno - przyrodnicza								
Gmina Miejska Dzierżoniów	pkt	27,4	25,9	24,2	24,1	25,0	24,8	28,3
Województwo Dolnośląskie	pkt	27,6	24,8	23,9	23,9	23,6	24,9	26,4
Różnica wyników pomiędzy Gminą a Województwem	pkt	- 0,2	+ 1,1	+ 0,3	+ 0,2	+ 1,4	- 0,1	+ 1,9
Wskaźnik osiągnięcia średniej wojewódzkiej przez Gminę Miejską Dzierżoniów	%	99,3%	104,4%	101,3%	100,8%	105,9%	99,6%	107,20%

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Ilość osób osiągających dochody

Ilość mieszkańców miasta osiągających dochody od roku 2003 wzrasta. W 2003 roku dochody osiągało 21 115 mieszkańców miasta, a w roku 2007 już 23 024 (przy jednoczesnej tendencji spadkowej liczby ludności miasta). Udział mieszkańców osiągających dochód w ogólnej liczbie mieszkańców wyniosła w 2007 roku 65,4%. Przyrost w stosunku do roku 2003, wynosi 8,3 %, w odniesieniu do roku 2006: 1,7%.

Wartości wskaźnika przedstawia Tabela 10.

Tabela 10: Liczba mieszkańców Dzierżoniowa osiągających dochody.

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Ilość mieszkańców miasta	osoba	37 008	36 100	35 803	35 387	35 212
Ilość osób osiągających dochody	osoba	21 115	22 848	22 350	22 529	23 024
% udział mieszkańców osiągających dochód	%	57,1%	63,3%	62,4%	63,7%	65,4%

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Średni dochód mieszkańca

Średni dochód mieszkańca (netto) wyniósł w 2007 roku 17 007 (2005: 13 713, 2006: 15 166). Przyrost dochodu jest proporcjonalny do wzrostu produktu krajowego brutto. Na zasobność społeczeństwa wpłynął korzystnie niski wzrost cen towarów i usług (inflacja roczna). Szczególnie widoczne jest to po 2006 roku. Wskaźnik inflacji w 2006 roku wyniósł 1,0 % (ceny w porównaniu do 2005 r. wzrosły o 1,0%), a średni dochód mieszkańców miasta wzrósł o 10,6% (w porównaniu do 2005 r.). Natomiast w 2007 roku inflacja wyniosła 2,5%, a średni dochód mieszkańca wzrósł o 12,1%. Dochody mieszkańców w odniesieniu do wskaźników makroekonomicznych przedstawia Tabela 11.

Tabela 11: Dochody mieszkańców w odniesieniu do wskaźników makroekonomicznych.

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Sumaryczny dochód mieszkańców [netto]	mln PLN	271,9	306,04	306,49	341,68	391,58
Średni dochód mieszkańca [netto]	PLN/osobę	12877	13 395	13 713	15 166	17 007
Wzrost średniego dochodu	% roku poprzedniego	1,05	1,04	1,02	1,11	1,12
Wskaźnik inflacji	%/rok	0,8	3,5	2,1	1,0	2,5
PKB	%/rok	3,9	5,3	3,6	6,2	6,5

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP systematycznie spada. W 2007 r. wyniosła 2 742. W porównaniu do roku 2003 liczba bezrobotnych spadła o 1252 osoby. W 2007 r. udział bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 7,8%, to o 3% mniej niż w roku 2003. Na zmniejszenie się liczby bezrobotnych wpływ miało utworzenie nowych miejsc pracy, ale także emigracje zarobkowe do większych ośrodków miejskich (Wrocław) oraz za granicę (Irlandia, Wielka Brytania, Niemcy).

Liczbę osób bezrobotnych w Dzierżoniowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12: Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP	osoba	3 994	3 882	3 846	3 304	2 742
% udział osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby mieszkańców	%	10,8%	10,8%	10,7%	9,3%	7,8%

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Analiza osiągniętych wartości założonych wskaźników pozwala stwierdzić, że cel 1 „Rozwój zasobów ludzkich” był realizowany z powodzeniem.

3.2. Cel 2: Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej

Cel 2 został oceniony bardzo wysoko pod względem stopnia realizacji. Jako jedyny został również oceniony, jako nieaktualny w przyszłym okresie rozwojowym w latach 2010 - 2016. Wysoki stopień realizacji celu spowodował, że przygotowanie terenów aktywności gospodarczej nie powinno być już celem strategicznym miasta.

Realizacja działań priorytetowych

Na lata 2003 – 2009 zaplanowano dwa priorytetowe działania, których realizacja miała doprowadzić do osiągnięcia celu 2:

Tabela 13: Ocena realizacji działań.

Działanie	Stopień realizacji (1 – niezrealizowane, 6 – całkowicie zrealizowane)					
	1	2	3	4	5	6
1. Utworzenie miejscowej atrakcyjnej strefy działalności gospodarczej wraz z preferencyjnym systemem ulg oraz szeroką promocją.						X
2. Przyciąganie kapitału inwestycyjnego	1	2	3	4	5	6
					X	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników warsztatów.

Działanie 1. „**Utworzenie miejscowej atrakcyjnej strefy działalności gospodarczej wraz z preferencyjnym systemem ulg oraz szeroką promocją**” było realizowane poprzez:

a) Rozbudowę oraz zagospodarowywanie Podstrefy Dzierżoniów w ramach Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK.

Obszar ten jest atrakcyjny dla przedsiębiorców ze względu na dogodnie pod względem budowlanym terenów inwestycyjnych (płaskie), dobrego dojazdu z kierunku zachodniego nowo wybudowaną drogą, dobrej komunikacji wewnętrznej (sieć dróg wewnętrznych) oraz przyjaznego dla inwestorów systemu ulg i preferencji.

b) Stworzenie Dzierżoniowskiego Parku Inwestycyjnego, który zlokalizowany jest w pobliżu Dzierżoniowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej przy ul. Zachodniej, posiada powierzchnię 2,5 ha i stanowi niezwykle atrakcyjny teren inwestycyjny uzbrojony w niezbędną infrastrukturę techniczną.

c) Budowę dróg, w celu skomunikowania terenów inwestycyjnych. Wybudowano ul. Zachodnią, Pieszycką i Strefową.

d) Restrukturyzację lewobrzeżnej części miasta – obszaru aktywności gospodarczej. Na realizację tego zadania miasto pozyskało środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, działanie 1.1.1 „Infrastruktura drogowa”

Działanie 2. „**Przyciąganie kapitału inwestycyjnego**” również realizowane było poprzez

zagospodarowywanie Podstrefy Dzierżoniów i innych terenów inwestycyjnych. Uzbrojenie terenów, zapewnienie ulg podatkowych oraz programów pomocy publicznej przedsiębiorcom motywowało ich do inwestowania w Dzierżoniowie.

W pozyskiwanie inwestorów w latach 2003 – 2009 angażowały się władze miasta, które wspólnie z zarządcą Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – INVEST PARK prowadziły negocjacje z przedsiębiorcami.

W rezultacie działań w roku 2008 na terenie Podstrefy Dzierżoniów działało 18 firm reprezentujących różne branże.

Szczegółowe dane na temat terenów aktywności gospodarczej dostarczają Raporty z Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego na lata 2003 - 2009.

Wskaźniki realizacji celu

Tabela 14: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 2: Przygotowanie terenów gospodarczych

Cel główny	Miernik	Wskaźnik
	Jednostka miary	Jednostka miary
Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej	Przygotowanie 60 ha terenów pod inwestycje do 2010 roku	Wielkość wykupionych terenów pod inwestycje
		(ha)
		Objęcie terenów inwestycyjnych miejscowym planem zagospodarowania
		(ha)
		Wybudowanie dróg do nowych terenów inwestycyjnych
		(m ²)

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

W 2000 roku planem zagospodarowania przestrzennego objęto teren pod inwestycje o wielkości 100 ha. W 2006 roku obszar ten został powiększony o dodatkowe tereny inwestycyjne o łącznej powierzchni 11 ha. W 2003 r. wielkość terenów wykupionych pod inwestycje wynosiła 22,72 ha, w roku 2007 już 51,7 ha. Wskaźnik osiągnął więc 86,17 %.

Podstrefa Dzierżoniów w Wałbrzyskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, jeden z najbardziej rozwiniętych obszarów inwestycyjnych w Dzierżoniowie zajmuje (stan na 2.11.2007 r.) 80,12 ha. Tereny zagospodarowane stanowią 68,37 ha (stan na 31.12.2007). Stopień zagospodarowania w 2007 roku wyniósł 85,33%. Dla porównania w roku wcześniejszym – 2006, stopień zagospodarowania wynosił 52,84%.

W celu pozyskania nowych inwestorów Gmina Miejska Dzierżoniów nie tylko tworzy nowe tereny

inwestycyjne, ale również zapewnia infrastrukturę techniczną, która umożliwia budowę nowych zakładów. W latach 2003 - 2006 wskaźnik „wybudowanie dróg do nowych terenów inwestycyjnych” nie był osiągnięty ze względu na to, że był to czas przygotowania dokumentacji projektowej pod budowę. W latach 2005 – 2006 WSSE INVEST-PARK sp. z o.o. wybudowała I etap ul. Strefowej, prowadzącej do firmy PENTAIR. W 2007 roku Gmina zrealizowała kolejny etap drogi o pow. 7 344,20 m², wraz z pełnym uzbrojeniem w sieć wodociągową, kanalizację sanitarną i deszczową, oświetlenie uliczne i kanalizację teletechniczną. Pozwoliło to na pozyskanie strategicznego inwestora oraz na przygotowanie kolejnych obszarów pod inwestycje.

Tabela 15: Tereny aktywności gospodarczej

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Wielkość wykupionych terenów pod inwestycje (narastająco)	ha	22,72	31,95	51,39	51,7	51,7
Wielkość przygotowanych terenów pod inwestycje na terenie Podstrefy Dzierżoniów WSSE INVEST-PARK (narastająco)	ha	52,5	52,5	52,5	52,5	80,1
Objęcie terenów inwestycyjnych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (narastająco)	ha	100	100	100	111	111
Wybudowanie dróg do nowych terenów inwestycyjnych	m2	0	0	0	0	7344,2
Przygotowanie 60 ha terenów pod inwestycje do 2010 roku	% (do wielkości wykupionych terenów)	37,87	53,25	85,65	86,17	86,17
	% (do terenów WSSE)	87,5	87,50	87,50	87,50	133,50

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Wysokie wartości wskaźników świadczą o wysokiej skuteczności realizacji celu 2 „Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej”.

3.3. Cel 3: Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw

Realizacja działań priorytetowych

W 2003 roku zaplanowano 4 działania priorytetowe w ramach celu strategicznego „Wspieranie MŚP”. Realizacja 3 zadań została oceniona przez Zespół ds. Ewaluacji bardzo wysoko. Jedno działanie nie zostało zrealizowane. Poniższa tabela przedstawia oceny poszczególnych działań.

Tabela 16: Ocena stopnia realizacji działań.

Działanie	Stopień realizacji (1 – niezrealizowane, 6 – całkowicie zrealizowane)					
	1	2	3	4	5	6
1. Utworzenie funduszu poręczeń kredytowych						X
2. Opracowanie programu pomocy publicznej						X
3. Utworzenie Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości						X
4. Powstanie instytucji rozwoju regionalnego koordynującej realizację strategii rozwoju lokalnego oraz zarządzającej środkami finansowymi pozyskanymi na realizację zadań strategicznych						
	X					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników warsztatów.

Działanie 1 „**Utworzenie funduszu poręczeń kredytowych**” było realizowane we współpracy z gminami powiatu dzierżoniowskiego oraz samym Powiatem. Fundusz Poręczeń Kredytowych Powiatu Dzierżoniowskiego sp. z o.o. powstał 20.02.2003 roku. Akt notarialny Umowy spółki podpisali przedstawiciele Gminy Miejskiej Dzierżoniów, Gminy Bielawa, Powiatu Dzierżoniowskiego, Gminy Dzierżoniów oraz Gminy Piława Górna. 23.04.2003 roku do spółki dołączyła Gmina Łagiewniki.

Misją spółki jest zwiększenie strumienia przepływu kredytów bankowych do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), działających w powiecie dzierżoniowskim.

Pierwsze poręczenie zostało udzielone przez Fundusz 15.06.2004 roku. Od początku działalności Fundusz udzielił 62 poręczeń na kwotę 1 395 399 zł. Dzięki poręczeniom na terenie powiatu dzierżoniowskiego powstały 62 nowe miejsca pracy oraz utrzymano 31 istniejących miejsc pracy (stan na dzień 11.06.2008 r.).

Działanie 2. „**Opracowanie programu pomocy publicznej**” jest realizowane już od 1992 roku, kiedy to zaczął funkcjonować system ulg i preferencji. Na mocy uchwał Rady Miejskiej Dzierżoniowa funkcjonują:

- „Program Pomocy w Ramach Zasady De Minimis”,

- Regionalna Pomoc Inwestycyjna.

Udzielanie pomocy publicznej reguluje „Regulamin udzielania pomocy dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Miejskiej Dzierżoniów”.

Na pomoc publiczną Gmina Miejska Dzierżoniów przeznaczyła 3 133 867,65 zł (stan na dzień 31.12.2007r.). Korzystając ze zwolnień lub ulg w podatku przedsiębiorcy utworzyli i utrzymali 517 miejsc pracy. Mogli również skorzystać z programu staży i praktyk, 574 uczniów i absolwentów odbyło staż lub skorzystało z nauki praktycznej zawodu w przedsiębiorstwach (stan na 31.05.2008).

Realizację działania 3 „**Utworzenie Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości (DIP)**” rozpoczęto w 2004 roku. Wówczas zaczęły się prace remontowe pomieszczeń socjalnych w budynku byłego zakładu Diora SA, który został przeznaczony na siedzibę Inkubatora. Te i dalsze prace modernizacyjne były realizowane w ramach projektu „Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości” sfinansowanego ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (Priorytet 3 „Rozwój lokalny”, Działanie 2 „Obszary podlegające restrukturyzacji”). Projekt zakończył się w październiku 2006 roku, koszt adaptacji Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości wyniósł 1 200 000 zł.

Mimo, że zapisy z 2003 roku zakładają, że już utworzenie Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości będzie jednoznaczne z całkowitą realizacją działania priorytetowego, warto wspomnieć o samym funkcjonowaniu Inkubatora.

Misją Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości jest stworzenie przyjaznego klimatu do podejmowania działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych oraz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. DIP udostępnia na preferencyjnych warunkach lokale użytkowe na działalność produkcyjną, rzemieślniczą, usługową lub biurową bezrobotnym, firmom zatrudniającym bezrobotnych oraz firmom, które organizują staże dla bezrobotnych do 25 i 27 roku życia stale zamieszkujących na terenie miasta Dzierżoniowa.

Na terenie Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości w czerwcu 2008 roku działało 14 firm zatrudniających 53 pracowników.

Działanie 4 „**Powstanie instytucji rozwoju regionalnego koordynującej realizację strategii rozwoju lokalnego oraz zarządzającej środkami finansowymi pozyskanymi na realizację zadań strategicznych**” jako jedyne nie zostało zrealizowane. Powodem wskazywanym przez Zespół ds. Ewaluacji była zbyt mała determinacja podmiotów zewnętrznych, konieczna w realizacji przedsięwzięcia partnerskiego.

Analiza realizacji działań 1, 2 i 3 pozwala stwierdzić, że były one realizowane skutecznie i przyczyniły się do osiągnięcia celu.

Wskaźniki realizacji celu

Tabela 17: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 3: Wspieranie MŚP

Cel główny	Miernik	Wskaźnik
	Jednostka miary	Jednostka miary
Wspieranie MŚP	Obroty podmiotów gospodarczych rozliczających się w US Dzierżoniów	Wzrost obrotów podmiotów gospodarczych (odniesienie do PKB)
	(PLN)	(%)
	Liczba osób zatrudnionych na terenie miasta	Zmiana ilości osób zatrudnionych na terenie miasta
	(liczba)	(%)
	Liczba nowych miejsc pracy stworzonych w ramach programów wsparcia	Przyrost miejsc pracy w wyniku programów (odniesienie do liczby zatrudnionych)
	(liczba)	(%)

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Obroty podmiotów gospodarczych rozliczających się w US Dzierżoniów

Obroty osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrosły od 2003 r. do 2007 r. o 67%. W 2007 r. wyniosły 809 834 i były o 14,37% większe od roku ubiegłego (2006). W poprzednich latach największy przyrost dochodów nastąpił w 2006 roku w stosunku do 2005 (23,94%), a najmniejszy w 2005 r. (o 1,04% więcej w stosunku do roku 2004). Od 2001 roku dochody stale wzrastają, wzrost ten w porównaniu do wskaźników makroekonomicznych (PKB, inflacja) wykazuje znacznie większą dynamikę.

Tabela 18: Obroty podmiotów gospodarczych rozliczających się w US Dzierżoniów

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Obroty osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	tys. PLN	522406	565 375	571 277	708 053	809 834
Wzrost obrotów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	% (w odniesieniu do roku poprzedniego)	19,30%	8,2%	1,04%	23,94%	14,37%
Obroty osób prawnych	tys. PLN	221 112	474 946	258 932	536 633	390 171
Wzrost obrotów osób prawnych	% (w odniesieniu do roku poprzedniego)	-27,9%	114,8%	-45,5%	107,2%	-27,3%
PKB	%/rok	3,9	5,3	3,6	6,2	6,5
inflacja	%/rok	0,8	3,5	2,1	1	2,5

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Inaczej przedstawia się sytuacja z obrotami osób prawnych rozliczających się w Urzędzie Skarbowym w Dzierżoniowie. Analizując dane stwierdzamy naprzemienne tendencje wzrostowe i spadkowe obrotów. Należy jednak zauważyć, że przedstawione dane statystyczne nie obejmują podmiotów, które działają na terenie miasta, posiadających siedzibę główną poza Dzierżoniowem lub posiadających status dużego przedsiębiorstwa.

Liczba osób zatrudnionych na terenie miasta

Od 2003 roku wzrasta liczba osób zatrudnionych na terenie miasta w głównych działach gospodarki (z wyłączeniem roku 2005). Jeszcze w 2002 r. osoby te stanowiły 16,7% ogółu populacji Dzierżoniowa, w 2007 już 22,3% ogółu populacji miasta. Od 2003 roku do 2007 roku spada liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych. Dane przedstawia Tabela 19.

Tabela 19: Liczba osób zatrudnionych w Dzierżoniowie

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Liczba zatrudnionych na terenie miasta w głównych działach gospodarki	osoba	5575	6 937	6 512	7 376	7 862
Przyrost liczby zatrudnionych (w odniesieniu do roku poprzedniego)	%	-10,33	24,43	-6,13	13,27	6,59
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	osoba	3994	3 882	3 846	3 304	2 742
Populacja miasta	osoba	37008	36 100	35 803	35 387	35 212

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Liczba nowych miejsc pracy stworzonych w ramach programów wsparcia

Od 2003 roku liczba miejsc pracy powstałych w wyniku funkcjonowania programów pomocy wsparcia wahała się w granicach 140 – 154 rocznie. Najwięcej miejsc powstało w 2004 r. (154), najmniej w roku 2006 (140). W 2007 r. liczba miejsc wyniosła 144, porównywalnie do lat poprzednich. Udział miejsc pracy w wyniku funkcjonowania programów pomocy publicznej w ogólnej liczbie zatrudnionych wyniósł w 2007 r. 1,83% i jest najmniejszy w ciągu ostatnich lat (2003 - 2007).

Tabela 20: Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w ramach programów wsparcia

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Liczba utworzonych nowych miejsc pracy w wyniku funkcjonowania programów pomocy publicznej	liczba	143	154	144	140	144
Przyrost miejsc pracy w wyniku funkcjonowania programów pomocy publicznej	%	2,57	2,22	2,21	1,90	1,83

Źródło: Raport z Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego, październik 2008

3.4. Cel 4: Rozwój infrastruktury komunalnej

Realizacja działań

W ramach celu „Rozwój infrastruktury komunalnej” zostały zaplanowane 4 działania priorytetowe. Zarówno realizacja celu, jak i działań została oceniona dość nisko przez Zespół ds. Ewaluacji.

Tabela 21: Ocena stopnia realizacji działań.

Działanie	Stopień realizacji (1 – niezrealizowane, 6 – całkowicie zrealizowane)					
	1	2	3	4	5	6
1. Modernizacja oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego			X			
2. Rozwój i modernizacja dróg			X			
3. Rozbudowa i modernizacja elementów infrastruktury komunalnej.				X		
4. Organizacja parkingów w mieście		X				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników warsztatów.

Działanie 1 „**Modernizacja oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego**” było realizowane poprzez rozwój budownictwa społecznego oraz rozbudowę i modernizację budownictwa komunalnego. Niska ocena stopnia realizacji działania wynika z niezaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Dzierżoniowa, mimo inwestycji, które zostały zrealizowane w latach 2003 – 2009. Większe inwestycje wymagają większych nakładów finansowych, które w latach 2003 – 2009 nie były możliwe.

Działanie 2. „**Rozwój i modernizacja dróg**” zostało ocenione pod względem stopnia realizacji na tym samym poziomie, co poprzednie działanie. Inwestycje drogowe są w polityce Gminy Dzierżonów traktowane jako priorytetowe w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007 – 2016. Potrzeby są jednak wciąż duże i niezaspokojone, świadomość takiego stanu rzeczy kadry kierowniczej Urzędu, oceniającej realizację zadania, mogła spowodować dość niską ocenę realizacji działania.

Działanie 3 „**Rozbudowa elementów infrastruktury komunalnej**” było realizowane poprzez rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Na terenach zabudowy domów wielorodzinnych zbiórka odpadów prowadzona była w systemie workowym, a na terenach zabudowy domów jednorodzinnych w systemie pojemnikowym. Na terenie Dzierżoniowa powstał również punkt dobrowolnego oddawania odpadów, umożliwiający mieszkańcom bezpłatne oddawanie odpadów wielkogabarytowych, gruzu budowlanego oraz posegregowanych surowców wtórnych.

W ramach tego działania realizowano również działanie „**Rozbudowa i modernizacja**

oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie przy ul. Brzegowej” wartość inwestycji wyniosła ok. 13,5 mln zł, część inwestycji została sfinansowana z pieniędzy unijnych (5,4 mln zł).

Realizacja działania 4 „**Organizacja parkingów w mieście**” została oceniona nisko. Inwestycje w infrastrukturę parkingową zrealizowane w latach 2003 – 2009 nie zaspokoili potrzeb rosnących wraz z wzrastającą liczbą samochodów. Pewnym problemem sygnalizowanym przez Zespół ds. Ewaluacji jest brak miejsca w przestrzeni miejskiej, które mogłoby być wykorzystane pod miejsca parkingowe.

Wskaźniki realizacji celu

Tabela 22: Wskaźniki i mierniki celu 4: Rozwój infrastruktury komunalnej

Cel główny	Miernik	Wskaźnik
	Jednostka miary	Jednostka miary
Rozwój infrastruktury komunalnej	Remont i modernizacja nawierzchni dróg gminnych	20 000 m ² – 100% rocznego przyrostu wybudowanej lub zmodernizowanej drogi (jezdni, parkingu, chodnika, ścieżki rowerowej)
	(m2)	(%)
	Ilość nowych wybudowanych mieszkań komunalnych i w TBS	Przyrost mieszkań komunalnych i w TBS
	(szt.)	(%)
	Ilość nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych	Przyrost nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych
	(szt.)	(%)

Źródło danych: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Remont i modernizacja nawierzchni dróg gminnych

Od roku 2003 wskaźnik wyremontowanych i modernizowanych dróg rośnie. W 2003 wynosił 37,82%, w 2004 już 46,41%, a w 2005 przekroczył 100%. W roku 2007 wybudowano/zmodernizowano 24 701,2 m² dróg, czyli mniej niż w roku ubiegłym, ale wskaźnik został osiągnięty w 123,51%. Dane przedstawia Tabela 23.

Tabela 23: Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej.

Wskaźnik, miernik	Jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Założony roczny wskaźnik	m ²	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Powierzchnia wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych	m ²	7 563,80	9 282,50	22 654,85	30 274,68	24 701,2
Procentowy wskaźnik odcinków wyremontowanych i zmodernizowanych	%	37,82	46,41	113,27	151,37	123,51

Źródło danych: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

W 2007 roku modernizowano nie tylko drogi gminne, ale powiatowe i wojewódzkie. Łączna powierzchnia wyremontowanych dróg powiatowych wyniosła 1 439 m², wojewódzkich 90,91 m².

Ilość nowych wybudowanych mieszkań komunalnych i w systemie TBS

Przyrost mieszkań komunalnych nastąpił w latach 2005 i 2006. W latach tych powstały 32 mieszkania komunalne. Jednocześnie od 2003 roku do 2007 z użytku wyłączono 24 lokale. Należy zaznaczyć, że w 2007 roku z eksploatacji nie zostało wycofane żadne mieszkanie komunalne. Jest to wynik prac remontowych i modernizacyjnych prowadzonych przez miasto w starych mieszkaniach komunalnych.

Za budownictwo społeczne odpowiedzialne jest Dzierżoniowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, które już w 2001 r. wybudowało 39 mieszkań, w 2003 roku 44, w 2005 roku 60, a w 2007 roku 36 lokali mieszkalnych. Przyrost mieszkań komunalnych i TBS po uwzględnieniu mieszkań komunalnych, wyłączanych z użytku wyniósł 174.

Mimo rosnącego przyrostu mieszkań komunalnych i TBS potrzeby mieszkaniowe są wyższe: w 2007 r. na liście posiadających prawo do otrzymania lokalu komunalnego było 63 osób/rodzin, o mieszkania komunalne ubiegało się 216 osób.

Tabela 24: Mieszkania komunalne i DTBS

Wyszczególnienie	rok				
	2003	2004	2005	2006	2007
Ilość wybudowanych lokali w budynkach komunalnych	0	0	16	16	0
Ilość lokali mieszkalnych w budynkach komunalnych wyłączonych z eksploatacji	- 10	- 2	- 8	- 4	0
Ilość wybudowanych lokali w budynkach DTBS	44	0	60	0	36
Bilans roku	34	-2	68	12	36
Przyrost mieszkań komunalnych i DTBS	60	58	126	138	174

Źródło danych: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Ilość nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych

W 2003 roku władze miasta rozpoczęły realizację pilotażowego programu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, którą objęte zostało 95 nieruchomości w zabudowie jednorodzinnej (system workowy) oraz osiedle zabudowy wielorodzinnej poprzez ustawienie 7 punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Sukces programu pilotażowego spowodował, iż w kolejnych latach z powodzeniem objęto selektywną zbiórką odpadów komunalnych kolejne osiedla domów jednorodzinnych i wielorodzinnych.

W rezultacie tych działań w 2007 roku system workowy selektywnej zbiórki odpadów objął 1219 nieruchomości, a system pojemnikowy 50 punktów wyposażonych w pojemniki do zbiórki makulatury, szkła białego, szkła kolorowego oraz tworzyw sztucznych. W rezultacie stosunek ilości selektywnie zbieranych odpadów do ogólnej ilości zbieranych odpadów komunalnych od 2004 roku wzrasta.

Tabela 25: Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w Dzierżoniowie.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych		rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
system workowy	liczba objętych nieruchomości	95	164	400	0	560
	liczba wszystkich nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów	95	259	659	659	1 219
	przyrost [%]	-	172,6%	154,4%	0,0%	85,0%
metoda pojemnikowa	liczba punktów	7	5	26	4	8
	liczba wszystkich punktów	7	12	38	42	50
	przyrost [%]	-	71,4%	216,7%	10,5%	19,0%
Stosunek ilości selektywnie zbieranych odpadów do ogólnej ilości zbieranych odpadów komunalnych	%	brak danych	0,87%	1,51%	1,78%	2,33%

Źródło danych: Raport z Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że działania w ramach realizacji celu „**Rozbudowa infrastruktury komunalnej**” są regularnie podejmowane. Inwestycje drogowe i mieszkaniowe są traktowane jako priorytetowe. Realizowane zadania nie zaspakajają jednak rosnących potrzeb mieszkańców. Oznacza to, że w przyszłych latach miasto powinno kontynuować inwestycje w infrastrukturę drogową i budownictwo mieszkaniowe, w miarę możliwości zwiększając nakłady na te obszary.

3.5. Cel 5: Promocja miasta

Realizacja działań

Realizacja celu „Promocja miasta” została oceniona bardzo wysoko (5), natomiast działania mające doprowadzić do celu Zespół ds. Ewaluacji ocenił niżej. Może to być spowodowane poczuciem wypełniania działań, które przyczyniają się do realizacji celu, nie są to jednak działania wpisujące się wprost w te zapisane w Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa z 2003 r.

Tabela 26: Ocena stopnia realizacji działań

Działanie	Stopień realizacji (1 – niezrealizowane, 6 – całkowicie zrealizowane)					
	1	2	3	4	5	6
1. Opracowanie programu promocji Dzierżoniowa				X		
2. Opracowanie katalogów ofert dla krajowych i zagranicznych inwestorów zewnętrznych.			X			
3. Stworzenie bazy informacyjnej oraz centrum informacyjnego wraz z własną stroną WWW.			X			
4. Zlokalizowanie w Dzierżoniowie imprezy turystyczno - kulturalnej o charakterze międzynarodowym.			X			

Źródło: opracowanie własne na podstawie rezultatów warsztatów ewaluacyjnych

Działanie 1 „**Opracowanie programu promocji Dzierżoniowa**” zostało nietrafnie zapisane. Zakłada jedynie stworzenie programu działania, nie zobowiązuje do jego realizacji. Program promocji powstał w 2006 roku w październiku, kiedy to uchwałą Nr LXIV/433/06 Rady Miejskiej Dzierżoniowa została ustanowiona „Strategia promocji i współpracy zagranicznej Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2007-2013”. Strategia określa współpracę z miastami partnerskimi, współpracę zagraniczną oraz działalność promocyjną Gminy. W strategii szczegółowo określone zostały zalecane instrumenty promocji miasta, działania promocyjne oraz możliwe źródła ich finansowania.

Zapisy „Strategii promocji (...)” są realizowane. Miasto poszerza współpracę zagraniczną, obecnie prowadzi współpracę z miastami Bischofsheim (Niemcy), Lanskroun (Czechy), Ałushta (Ukraina), Crawe and Nantwicht (Wielka Brytania). Współpraca partnerska rozwijana jest również na terenie kraju, miasta partnerskie w Polsce to Serock i Kluczbork.

Miasto jest promowane poprzez emisję spotów telewizyjnych, a także wydawnictwa promujące historię, kulturę oraz zabytki miasta.

W 2008 roku Dzierżoniów z okazji 750 - lecia miasta zorganizował szereg imprez kulturalnych i sportowych wzmacniające poczucie tożsamości mieszkańców z miastem. W ramach obchodów

jubileuszu miasta powstał Dzierżoniowski Trakt Smoka, który dzięki odpowiednim oznakowaniom prowadzi mieszkańców i turystów po najważniejszych miejscach i zabytkach Dzierżoniowa. Przy głównych trasach wjazdowych stanęły nowe wizualizacje miasta wraz z planami Dzierżoniowa.

Działanie 2 **„Opracowanie katalogów ofert dla krajowych i zagranicznych inwestorów zewnętrznych”** miasto realizuje między innymi wspólnie z WSSE INVEST-PARK sp. z o.o. promując tereny inwestycyjne na misjach gospodarczych i na międzynarodowych targach inwestycyjnych.

Opracowany został katalog inwestycyjny dotyczący terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W ramach działania 3 **„Stworzenie bazy informacyjnej oraz centrum informacyjnego wraz z własną stroną WWW”** utworzono internetową bazę firm, do której zarejestrowało się 161 firm. Baza firm jest ogólnodostępna, zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta. Rejestracja do bazy wymaga wypełnienia odpowiedniego formularza.

Rolę Centrum Informacyjnego od 2006 roku pełniło Centrum Informacji Turystycznej prowadzone przez Lokalną Organizację Turystyczną Ziemi Dzierżoniowskiej. Podstawowym zadaniem CIT-u było informowanie turystów krajowych i zagranicznych o infrastrukturze turystycznej, okolicznych atrakcjach oraz wydarzeniach kulturalnych i sportowych. CIT prowadzi również sprzedaż wydawnictw promujących region oraz umożliwia wejście na taras widokowy wieży ratuszowej.

Stopień realizacji działania 4 **„Zlokalizowanie w Dzierżoniowie imprezy turystyczno - kulturalnej o charakterze międzynarodowym”** Zespół ds. Ewaluacji ocenił na średnim poziomie. Miasto organizuje wiele cyklicznych imprez kulturalnych, sportowych i gospodarczych.

Już od 1995 roku organizowane są Dzierżoniowskie Prezentacje, na których przedsiębiorcy mają okazję pokazać swoją ofertę i osiągnięcia. W Prezentacjach od początku ich istnienia wzięło udział 289 firm z regionu oraz 5 firm zagranicznych (z miasta partnerskiego Lanskroun w Czechach).

Regularnie odbywające się imprezy kulturalne to: „Dni Dzierżoniowa”, „Jarmark Św. Jerzego”, „Poezja na murach”, „Jarmark Pszczelarski – Miodobranie”, „Sowiogórski Festiwal Techniki”, „Kalejdoskop Kultur Dolnego Śląska” oraz „Ogólnopolski Konkurs Poezji Śpiewanej - Poetycka Stajnia”. Wszystkie mają jednak charakter regionalny lub ogólnopolski.

Imprezą mającą szanse i ambicje stać się wydarzeniem międzynarodowym jest TRAKT – Terenowy Rajd Amatorów Kolarstwa i Turystyki. Jest to rajd turystyczny, w którym mieszkańcy i turyści mogą pokonać trasy piesze o długości 10, 20 i 30 km lub trasy rowerowe na dystansach 30,40,50,60,70 lub 100 km poznając przy tym walory i uroki regionu. W rajdzie obok mieszkańców regionu brali do tej pory udział przedstawiciele Czech. Dzięki odpowiednim działaniom promocyjnym wydarzenie to może zafunkcjonować jako międzynarodowe.

Wskaźniki realizacji celu

Jako wskaźnik realizacji celu obrano wielkość zagospodarowanych terenów przemysłowych oraz wartość wydatków finansowych przeznaczonych na promocję. Pierwszy wskaźnik obrazuje przede wszystkim gospodarczy wymiar celu - promocja Dzierżoniowa jako terenu korzystnego do inwestowania.

Tabela 27: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 4: Promocja miasta

Cel główny	Wskaźnik	Miernik
	Jednostka miary	Jednostka miary
Promocja miasta	Wielkość zagospodarowanych terenów przemysłowych	Przyrost zagospodarowanych terenów przemysłowych (odniesienie do terenów przemysłowych ujętych w mpzp)
	(ha)	(%)
	Wartość wydatków finansowych przeznaczonych na promocję	Wzrost wydatków finansowych przeznaczonych na promocję
	(PLN)	(%)

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Wielkość zagospodarowanych terenów przemysłowych

Przyrost zagospodarowanych terenów przemysłowych następuje między innymi dzięki działaniom promocyjnym, które propagują wizję Dzierżoniowa, jako miasta z klimatem dla biznesu. Od 2003 r. do 2007 r. wielkość terenów inwestycyjnych zagospodarowanych w wyniku promocji wzrosła z 19,71 ha do 56,26 ha. Szczegółowe dane z lat 2003 – 2007 przedstawia Tabela 28.

Tabela 28: Tereny inwestycyjne.

Nazwa wskaźnika	jed. miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Wielkość WSSE podstrefa Dzierżoniów	ha	52,5	52,5	52,5	52,5	80,1
Wielkość zagospodarowanych terenów inwestycyjnych w wyniku promocji w danym roku	ha	0	0	13,66	11,33	24,15
Wielkość zagospodarowanych terenów inwestycyjnych w wyniku promocji [narastająco]	ha	19,71	19,71	33,37	44,7	56,26
Przyrost zagospodarowanych terenów inwestycyjnych w wyniku promocji	%	0,00	0,00	69,30	33,95	25,86

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa 2008

Wartość wydatków finansowych przeznaczonych na promocję

Środki przeznaczone na promocję w latach 2003 – 2009 pochodziły przede wszystkim z budżetu miasta, ale prowadzone były także starania o środki zewnętrzne. W 2004 roku pozyskano ok. 100 tys. zł z programu współpracy transgranicznej PHARE CBC Czechy - Polska na realizację

projektu „Dzierżoniowskie Prezentacje 2004 – Polsko - Czeskie Targi Gospodarczo - Kulturalne”.

W 2005 roku pozyskano środki na realizację działań promujących walory turystyczne Dzierżoniowa w ramach projektu „Pro Invisio – folder turystyczny miast partnerskich Dzierżoniów - Lanskroun”. Dofinansowanie projektu (35 tys. zł) pozyskano z programu INTERREG IIIA Czechy - Polska oraz z budżetu państwa.

W 2006 roku pozyskano dodatkowe 50 tys. zł z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa na realizację projektu „Interaktywny przewodnik po mieście Dzierżoniowie”.

Mimo że procentowy udział wydatków na promocję w budżecie miasta maleje to przy rosnącym budżecie miasta kwota ta utrzymuje się na podobnym poziomie. Dane na temat wydatków promocji przedstawia Tabela 29.

Tabela 29: Wydatki na promocję miasta.

Wyszczególnienie	jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Wydatki finansowe na promocję miasta	tys. PLN	471	585	415	571	434
Wydatki na promocję w odniesieniu do wydatków budżetowych ogółem	%	1,14	1,11	0,72	0,80	0,53

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

3.6. Cel 6: Działania proekologiczne

Realizacja działań

Tabela 30: Ocena stopnia realizacji działań

Działanie	Stopień realizacji (1 – niezrealizowane, 6 – całkowicie zrealizowane)					
	1	2	3	4	5	6
1. Współpraca organizacyjna na różnych poziomach w zakresie ekologii i infrastruktury komunalnej				X		
2. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego miasta				X		
3. Tworzenie terenów rekreacyjnych (ścieżki rowerowe, tereny zielone, place zabaw itd.)			X			
4. Opracowanie i wdrożenie programu ochrony środowiska						X

Działanie 1 „**Współpraca organizacyjna na różnych poziomach w zakresie ekologii i infrastruktury komunalnej**” realizowane jest poprzez współpracę miasta z placówkami oświatowymi w zakresie edukacji ekologicznej. Organizowane są konkursy dotyczące zbiórki zużytych baterii oraz makulatury, co roku organizowana jest olimpiada ekologiczna w kategorii szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich. Dzierżoniów włącza się również do akcji „Sprzątanie Świata” oraz „Europejski Dzień bez Samochodu”.

Miasto utworzyło punkty zbiorów zużytych baterii w przedszkolach, szkołach, sklepach z produktami elektrycznymi i elektronicznymi oraz w Urzędzie Miasta.

Dzierżoniów uczestniczy w projekcie dotyczącym gospodarki wodno - ściekowej dla powiatu dzierżoniowskiego. Celem działań, które podejmują również inne gminy powiatu dzierżoniowskiego, jest poprawa zaopatrzenia i jakości wody, likwidacja kanalizacji ogólnospławnej, zwiększenie efektywności oczyszczania ścieków oraz właściwa gospodarka odpadami ściekowymi.

Działanie 2 „**Poprawa estetyki i ładu przestrzennego miasta**” oraz działanie 3 „**Tworzenie terenów rekreacyjnych**” było realizowane poprzez wdrażanie „Programu Małych Ulepszeń”. I edycja programu miała miejsce w 2006 roku. W ramach programu dofinansowaniem z budżetu miasta i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w latach 2006 - 2009 objęte zostały remonty elewacji, elewacji wraz z elementami dachów, detali architektonicznych wpływających na estetykę budynków oraz przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska: zmianą sposobu ogrzewania, tworzeniem terenów zielonych na terenie miasta i usuwaniem z obiektów budowlanych elementów zawierających azbest. O dofinansowanie mogły ubiegać się lokalne instytucje, organizacje

i wspólnoty mieszkaniowe.

Poprawa ładu przestrzennego miasta w latach 2003 – 2009 była uskuteczniata poprzez realizację „Miejskich planów zagospodarowania przestrzennego”. W latach tych następujące obszary zostały objęte planami zagospodarowania przestrzennego:

- Zmiana planu ogólnego obręb Nowe Miasto (27.10.2003 r.)
- Zmiana planu ogólnego obręb Przedmieście (27.10.2003r.)
- MPZP obszaru os. Złotego i Tęczowego (22.11.2004 r.)
- MPZP części obszaru byłych ZR "DIORA" (31.01.2005 r.)
- MPZP obszaru w rejonie ul. Paderewskiego (29.08.2005 r.)
- MPZP części terenu WSSE (28.12.2005 r.)
- MPZP obszaru w rejonie ul. Kilińskiego i Polnej (30.01.2006 r.)
- MPZP obszaru w rejonie ul. Piastowskiej i Szpitalnej (26.06.2006 r.)
- MPZP obszaru w rejonie ul. Wrocławskiej (26.06.2006 r.)
- MPZP obszaru w rejonie ul. Wojska Polskiego (23.10.2006 r.)
- MPZP obszaru w zachodniej części miasta (23.10.2006 r.)
- MPZP obwodnic Dzierżoniowa (26.11.2007 r.)
- MPZP obszaru przy ul. Cichej (25.02.2008 r.)
- MPZP obszaru ograniczonego ulicami: Poprzeczną, Miodową, Piłsudskiego i Bohaterów Getta (25.08.2008 r.)

W ramach realizacji działania 3 „**Tworzenie terenów rekreacyjnych**” utworzono tereny rekreacyjno – zabawowe przy ul. Garbarskiej i Cybulskiego, wybudowano boiska na os. Kolorowym, Zielonym i ul. Garbarskiej oraz doposażono elementami zabawowymi park międzyosiedlowy. W 2007 roku zostały wybudowane wielofunkcyjne ogólnodostępne boiska sportowe przy szkołach podstawowych.

Działanie 4 „**Opracowanie i wdrożenie programu ochrony środowiska**” zostało całkowicie zrealizowane. W 2004 roku został opracowany „Program ochrony środowiska dla miasta Dzierżoniów”. Zapisane w programie działania były realizowane z powodzeniem. Obowiązek wypełniania tego zadania wynika z uwarunkowań prawnych, dlatego nie jest konieczne zapisywanie go w dokumencie strategicznym miasta.

Wskaźniki realizacji celu

Poprawa wskaźników powietrza atmosferycznego w stosunku do roku 2005¹

W 2006 roku wskaźnik nie został osiągnięty. W 2007 r. odnotowano niższe niż w 2005 r. wartości dwóch wskaźników powietrza atmosferycznego: SO₂ - o 1,3 mg/m³ oraz wartość pyłu zawieszonego o 4,6 mg/m³.

Wartość wskaźnika NO₂ nie osiągnęła wartości mniejszej niż w 2005 r., była większa o 0,5 mg/m³, zmalała jednak w stosunku do 2006 r. o 2,6 mg/m³.

¹ Monitoring Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa jest prowadzony od 2006 roku

Wyniki badań świadczą o nie przekraczaniu średniorocznych wartości dopuszczalnych mierzonych zanieczyszczeń. Mimo nie przekraczania wartości dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, wartości zanieczyszczenia w latach 2005 - 2007 wahały się w przedziale 75-97% wartości dopuszczalnej. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wzrost liczby samochodów oraz emisja z zakładów przemysłowych.

Tabela 31: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 6: Działania proekologiczne

Cel główny	Wskaźnik	Miernik
	Jednostka miary	Jednostka miary
Działania proekologiczne	Poprawa wskaźników powietrza atmosferycznego w stosunku do roku 2005	Wartość wskaźnika SO ₂
		(ml/m ³)
		Wartość wskaźnika NO ₂
		(ml/m ³)
	(%)	Wartość pyłu zawieszonego
		(ml/m ³)
	Wzrost jakości oczyszczanych ścieków	Stężenie zanieczyszczenia N _{og}
	---	(m ³ /dm ³)

Źródło: Raport Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Tabela 32: Wartości wskaźników NO₂, SO₂ i pyłu zawieszonego

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	rok				
		2003	2004	2005	2006	2007
Wartość wskaźnika SO ₂	µg/m ³	13,1	brak danych	11,3	14,1	10,0
Wartość wskaźnika NO ₂	µg/m ³	14,7	brak danych	14,5	17,6	15,0
Wartość pyłu zawieszonego	µg/m ³	26,9	brak danych	34,6	38,9	30,0

Źródło danych: Raport z Monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa, październik 2008

Wzrost jakości oczyszczanych ścieków

Głównym przedsięwzięciem w zakresie gospodarki wodno - ściekowej na terenie Dzierżoniowa była modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków. Inwestycja została rozpoczęta w 2006 roku i zakończona w grudniu 2007 roku.

Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie pozwoliła na osiągnięcie efektu ekologicznego dla środowiska tj:

1. Osiągnięcie wymaganych wartości wskaźników zanieczyszczeń (związki węgla organicznego i związki biogenne tj. azotu i fosforu - CNP) w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Piławy,

2. Wykorzystanie osadów jako źródła energii odnawialnej – wytwarzany w procesie fermentacji biogaz będzie spalany w silnikach generatorów produkujących energię elektryczną i energię ciepłą dla potrzeb oczyszczalni. Biogaz będzie można także spalać w kotłowni produkującej ciepło.
3. Otrzymanie produktu finalnego w postaci osadu ustabilizowanego i bezpiecznego dla zdrowia ludzi i środowiska przeznaczonego do wykorzystania gospodarczego.

4. Wyniki badań ankietowych realizowanych w ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego na lata 2003 – 2009

W ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego 2003 – 2009 zostały przeprowadzone badania ankietowe.

Badania miały na celu poznać, jak mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy oceniają działania realizowane w ramach realizacji Strategii, jak oceniają jakość życia w mieście oraz jakie ich zdaniem działania powinny być podejmowane w kolejnych latach.

Dobór próby badawczej w przypadku mieszkańców był losowy, próba była dobierana z populacji pełnoletnich mieszkańców miasta, próba liczyła 300 osób. W przypadku przedsiębiorców i organizacji pozarządowych badaniem objęte zostały organizacje pozarządowe działające na terenie Dzierżoniowa (63) oraz przedsiębiorcy z terenu Dzierżoniowa (58).

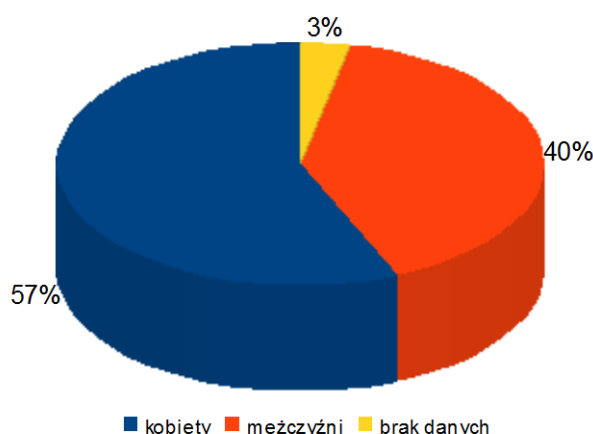
Ankiety z mieszkańcami były przeprowadzane przez ankierów metodą face-to-face. Ankiety dla organizacji pozarządowych i przedsiębiorców przeprowadzano za pośrednictwem poczty elektronicznej i tradycyjnej.

Otrzymano 276 ankiet od mieszkańców, 28 ankiet od przedsiębiorców oraz 18 ankiet od organizacji pozarządowych.

4.1. Mieszkańcy

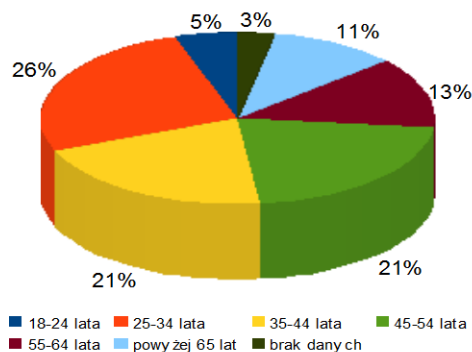
Pytania metryczkowe

W badaniu wzięło udział 156 kobiet (57% badanych) i 111 mężczyzn (40% badanych). 9 osób nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o płeć.

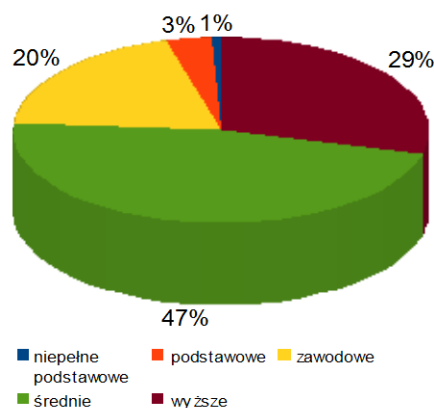
Wykres 1: Struktura badanych pod względem płci

W badaniu wzięły udział osoby pełnoletnie. Najliczniejszą grupą wiekową była grupa osób w wieku 25 – 34 lata (26% badanych), drugą pod względem liczebności była grupa osób w wieku 25 – 34 lata i 34 – 54 lata (po 21% ogółu badanych). Mieszkańcy w wieku 55 – 64 lata stanowili 13% ogółu badanych. 11% badanych to osoby po 65 roku życia. Najmniejszą grupę osób badanych stanowiły osoby najmłodsze, w wieku 18 – 24 lata. Dane obrazuje Wykres 2.

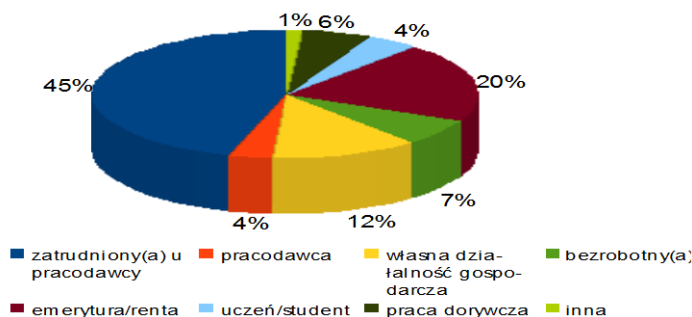
Wykres 2: Struktura badanych pod względem wieku

Największy procent badanych deklaruował posiadanie wykształcenia średniego (47%), niemal 30% badanych to osoby z wykształceniem wyższym, a 20% badanych mieszkańców posiada wykształcenie zawodowe.

Wykres 3: Struktura badanych ze względu na wykształcenie

Największy procent badanych to osoby zatrudnione u pracodawcy (45%), 20% badanych to emeryci lub renciści, 12% stanowią osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, 7% badanych to bezrobotni. Pozostała część badanych to osoby uczące się lub pracujące dorywczo.

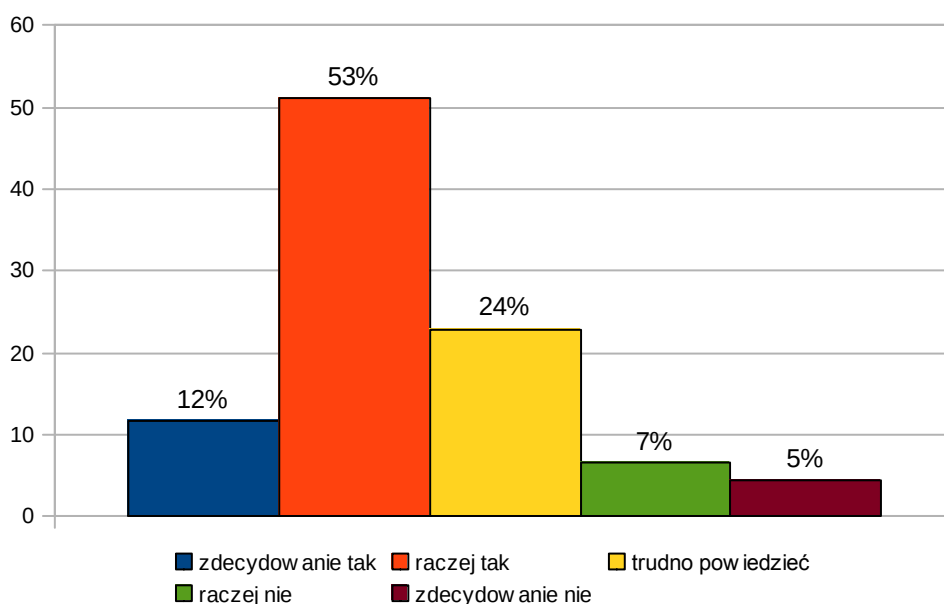
wykres 4: Aktywność zawodowa respondentów

Utożsamianie się z miastem, poczucie wpływu i aktywność badanych

Mieszkańcom Dzierżoniowa zależy na rozwoju miasta, aż 90% przyznaje, że zdecydowanie zależy im na tym, żeby miasto się rozwijało (70%) lub raczej zależy im na tym (20%). Tylko 1% badanych twierdzi, że nie zależy im na rozwoju miasta. 8% osób zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Większość badanych mieszkańców miasta jest zadowolonych z tego, że mieszka w Dzierżoniowie, taką odpowiedź deklaruje 65% badanych. Osoby niezadowolone z zamieszkiwania w Dzierżoniowie stanowią 12% badanych. Dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy jest Pan/i zadowolony z tego, że mieszka w Dzierżoniowie”

Zadowolenie z miejsca zamieszkiwania potwierdzają odpowiedzi na kolejne pytania. Tylko 13% osób pytanym planuje w przyszłości przeprowadzkę, a 16% nie poleciłoby innym Dzierżoniowa jako miejsca do zamieszkania i życia. Wyniki te świadczą, że większość Dzierżoniowian jest zadowolonych z życia w swoim mieście i nie chciałoby przeprowadzić się do innej miejscowości.

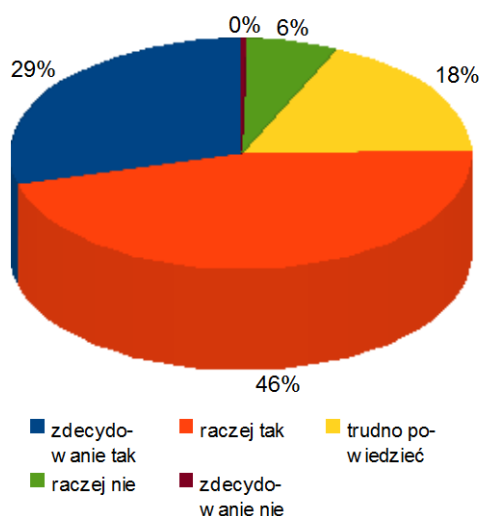
Większość mieszkańców miasta nie ma poczucia wpływu na to, co dzieje się w mieście. Aż 59% deklaruje brak poczucia sprawstwa.

Mieszkańcy rzadko angażują się w życie miasta poprzez udział w sesjach Rady Miejskiej, czy działalność społeczną, czyli takie działania, które mogą dać im poczucie wpływu na to, co dzieje się w mieście. Brak poczucia wpływu może więc wynikać z małego zaangażowania w działania dla dobra miasta, które z kolei może być spowodowane niską świadomością obywatelską mieszkańców.

Ocena rozwoju i jakości życia w mieście

Większość badanych mieszkańców uznała, że w ciągu ostatnich 6 lat Dzierżoniów rozwinął się, Tak twierdzi 75% badanych. Tylko nieco ponad 6% osób nie widzi pozytywnych zmian w mieście.

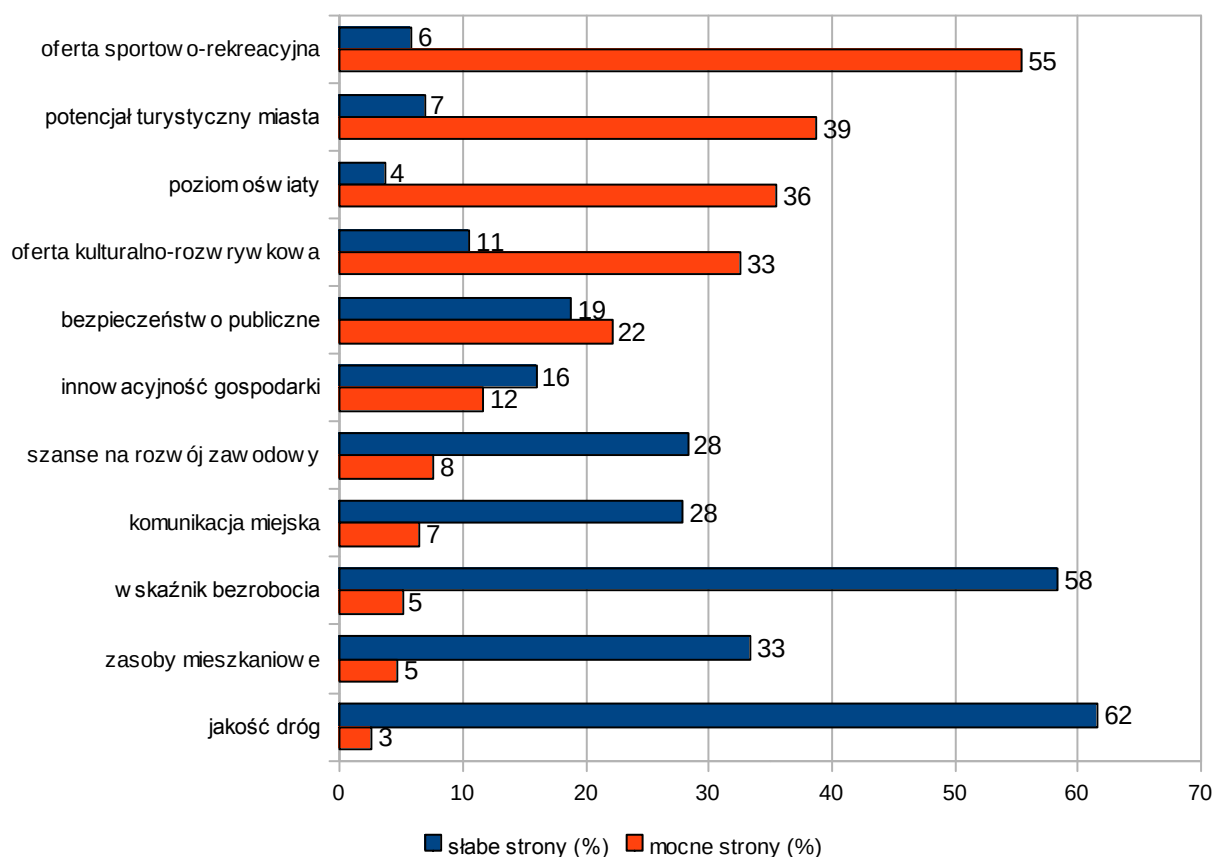
Wykres 6: Rozkład odpowiedzi na pytanie "Czy uważa Pan/i, że Dzierżoniów w ostatnich 6 latach rozwinął się?"

Mieszkańcy miasta poproszeni zostali o zaznaczenie trzech ich zdaniem najmocniejszych i najsłabszych stron miasta. Siły miasta wg mieszkańców to oferta sportowo - rekreacyjna, tak twierdzi 55% badanych, potencjał turystyczny miasta (39%) poziom oświaty (36%) oraz oferta kulturalno – rozrywkowa (33%). Duża część osób (22%) wskazuje na bezpieczeństwo publiczne jako na mocną stronę miasta, ale opinie są tu podzielone, ponieważ podobna grupa osób uznała tą sferę funkcjonowania miasta jako słabą (19%).

Według mieszkańców najsłabszą stroną miasta jest jakość dróg oraz wskaźnik bezrobocia, te czynniki wskazało odpowiednio 62% i 58% badanych. Nisko oceniane są także komunikacja miejska oraz szanse na rozwój zawodowy w mieście, takie odpowiedzi wskazało 28% osób.

Należy stwierdzić, iż opinie mieszkańców pokrywają się w dużym stopniu z analizą silnych i mocnych stron opracowana przez Zespół ds. Ewaluacji.

Dane dotyczące słabych i mocnych stron miasta w oczach mieszkańców przedstawia Wykres 7.

Wykres 7: Mocne i słabe strony Miasta w oczach Mieszkańców

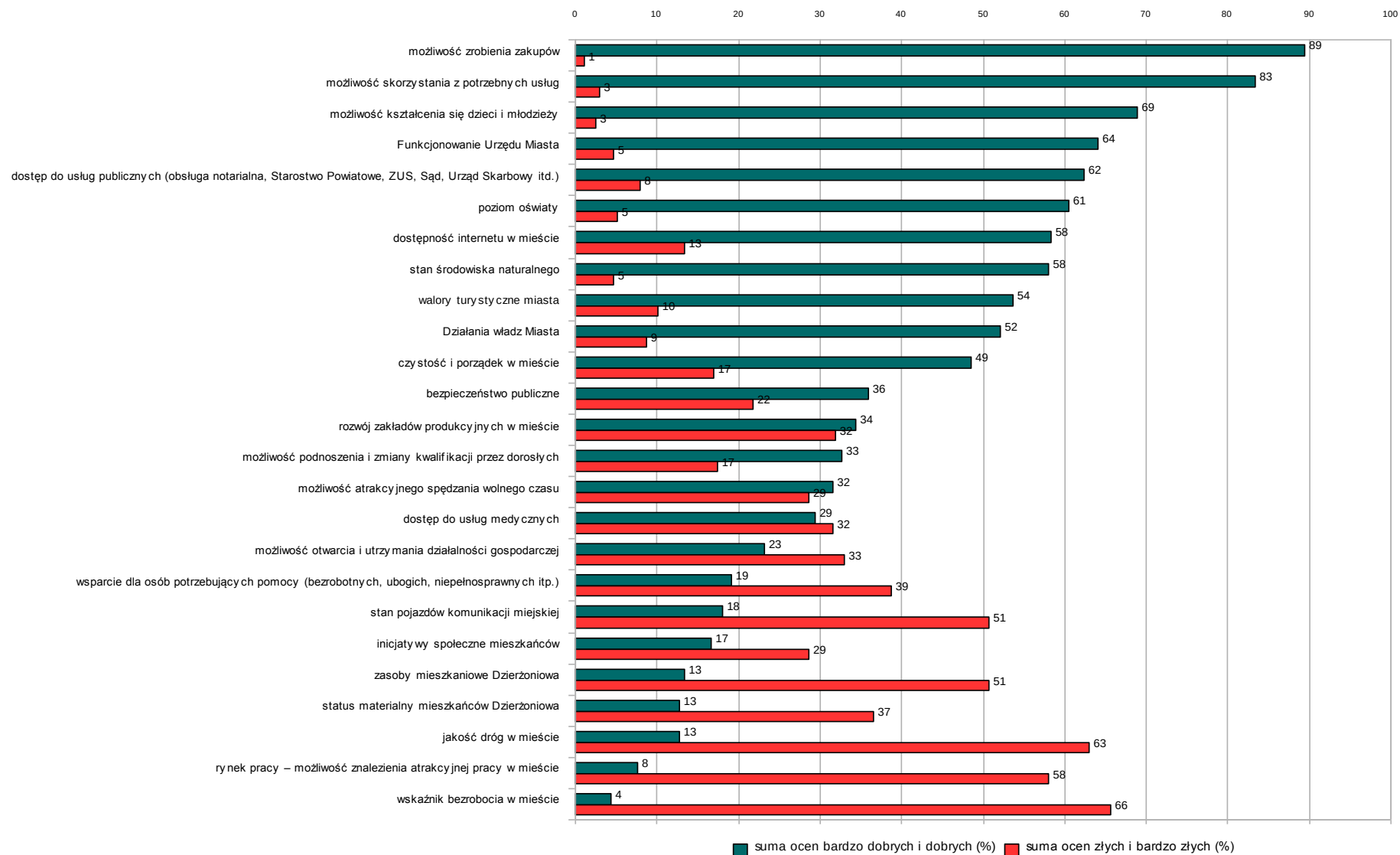
Badani zostali poproszeni o bardziej szczegółową analizę poszczególnych obszarów funkcjonowania miasta. Ocenie podlegało pięć obszarów: środowisko geograficzne, gospodarka, infrastruktura, infrastruktura społeczna oraz zarządzanie miastem. Badani mieli do dyspozycji pięciostopniową skalę ocen (od oceny bardzo dobrej do bardzo złej). Po zsumowaniu ocen bardzo dobrych i dobrych oraz złych i bardzo złych uzyskano ranking podobszarów funkcjonowania miasta.

Najwyżej mieszkańcy oceniają stan handlu i usług w mieście. Możliwość zrobienia zakupów lub skorzystania z różnorodnych usług odpowiednio 89 % i 83% badanych uznało za bardzo dobre i dobre. Wysoko w rankingu widnieje ocena możliwości kształcenia dzieci i młodzieży oraz poziom oświaty. Te czynniki odpowiednio 69% i 61% badanych uznało za bardzo dobre lub dobre. Dużo gorzej oceniają badani możliwość podniesienia lub zmiany kwalifikacji przez dorosłych, dobrze oceniają 33%, czyli około połowa mniej. Dużą ilość dobrych ocen uzyskały czynniki z obszaru usług publicznych oraz zarządzania miastem. Dostęp do usług publicznych, funkcjonowanie Urzędu Miasta dobrze oceniło 64% i 62% badanych, ponad połowa badanych (52%) ocenia dobrze działania władz miasta. Również ponad połowa badanych ocenia dobrze czynniki opisujące obszar środowisko geograficzne: walory turystyczne miasta i stan środowiska naturalnego.

Najwięcej negatywnych ocen otrzymały: wskaźnik bezrobocia, jakość dróg oraz możliwość

znalezienia dobrej pracy w mieście. Nisko oceniane są również pozostałe aspekty obszaru infrastrukturalnego: stan pojazdów komunikacji miejskiej oraz zasoby mieszkaniowe w mieście. Wszystkie te cechy funkcjonowania miasta nisko ocenia ponad połowa badanych.

Wykres 8: Oceny poszczególnych aspektów funkcjonowania miasta – mieszkańcy

Badani oceniali również działania, które władze miasta podejmowały w ramach realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa w latach 2003 – 2009, pod względem ich wpływu na rozwój miasta.

Bardzo dobrze ocenione zostało *poszerzanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefy Dzierżoniów*. To działanie uzyskało najwięcej ocen bardzo dobrych i dobrych (tak oceniało to działanie odpowiednio 19% i 42% badanych). Badani dobrze oceniają zadania związane z *organizacją imprez gospodarczych, kulturalnych i sportowych*, 52% uznaje, że działania takie przyczyniły się do rozwoju miasta w bardzo dużymi i dużym stopniu. Niemal 50% oceniło wysoko pod względem wpływu na rozwój miasta rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków.

Pozostałe zadania oceniane były na podobnym poziomie, większość badanych oceniała je pozytywnie. Zadaniem, które według badanych nie przyniosło dostatecznych korzyści dla miasta są *remonty i budowy dróg* oraz *budowa mieszkań komunalnych*. Prawie połowa badanych oceniła nisko lub bardzo nisko wpływ działania „budowa i remonty dróg” na rozwój miasta, 40% respondentów nie zauważyło wpływu budowy mieszkań komunalnych na rozwój miasta. Takie oceny mogą wynikać z braku wiedzy na temat inwestycji drogowych i mieszkaniowych, które powstają w mieście lub z poczucia niezaspokajania potrzeb mieszkańców w tym zakresie.

Wielu badanych w ocenie poszczególnych działań wybierało oceny ambiwalentne, wynikać to może z poczucia, iż realizacja danego działania była neutralna dla rozwoju miasta, ale można również przypuszczać, że duża część respondentów nie potrafiła bardziej jednoznacznie ocenić zadań ze względu na brak dostatecznej wiedzy o nich.

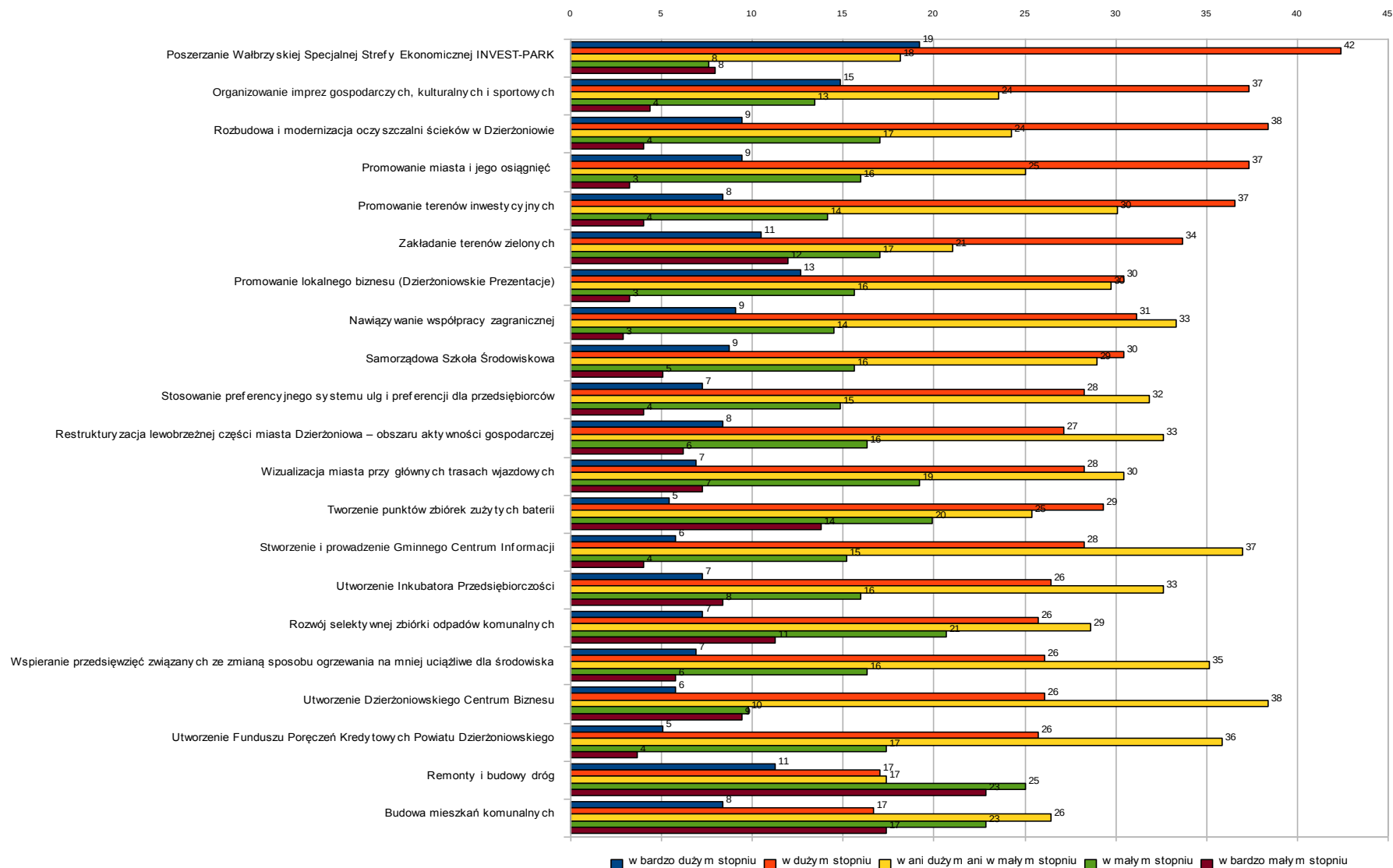
Dane przedstawia wykres 10.

Mieszkańcy Dzierżoniowa są zadowoleni z życia w swoim mieście, zdecydowana większość nie chciałaby zmieniać miejsca zamieszkania, duża grupa osób polecałaby Dzierżoniów jako miejsce do życia. Większość Dzierżoniowian zauważyło rozwój miasta, który miał miejsce w ostatnich 6 latach.

W opinii badanych w mieście bez problemu można zrobić zakupy, skorzystać z usług komercyjnych i usług publicznych, które stoją na wysokim poziomie. Mieszkańcy uznają, że w Dzierżoniowie są bardzo dobre możliwości kształcenia na dobrym poziomie dzieci i młodzieży. Badani uznali miasto jako bezpieczne. Pozytywnie oceniają działania władz miasta.

Mieszkańcy dostrzegają również obszary, które wg nich funkcjonują słabiej. Małe są możliwości podnoszenia i zdobywania kwalifikacji w mieście dla osób dorosłych. Mieszkańcy nisko oceniają możliwości, jakie daje im dzierżoniowski rynek pracy, dostrzegają problem bezrobocia i trudności w znalezieniu atrakcyjnej pracy. Wielu mieszkańców widzi niedostatki w obszarze infrastruktury, nisko ocenia jakość dróg w mieście oraz stan zasobów mieszkaniowych.

Raport z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009
Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2010 – 2016

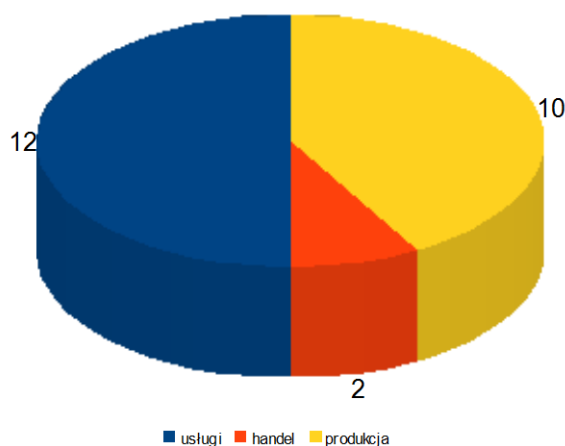
Wykres 9: Ocena działań podejmowanych w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego w latach 2003 - 2009

4.2. Przedsiębiorcy

Pytania metryczkowe

W badaniu wzięło udział 58 przedsiębiorców, otrzymano 28 zwrotów (48%). 12 spośród badanych firm działa w sektorze usług, 10 w sektorze produkcji, 2 to przedsiębiorstwa handlowe (4 pozostałe – brak danych).

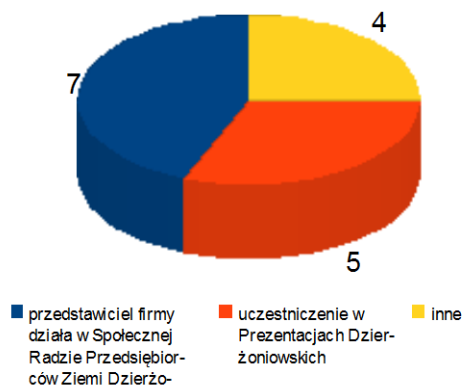
Wykres 10: Sektory działalności badanych przedsiębiorstw

20 spośród wypełniających ankietę to mieszkańcy Dzierżoniowa.

Większość firm (14) biorących udział w badaniu ocenia swoją sytuację finansową jako dobrą, 9 firm jako ani dobra, ani złą, 1 jako bardzo dobrą.

Poczucie wpływu na sytuację przedsiębiorstw w mieście i aktywność badanych przedsiębiorstw

7 z badanych przedsiębiorców angażuje się w życie miasta poprzez działalność w Społecznej Radzie Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej, 5 uczestniczy w Dzierżoniowskich Prezentacjach, 4 angażuje się w inny sposób.

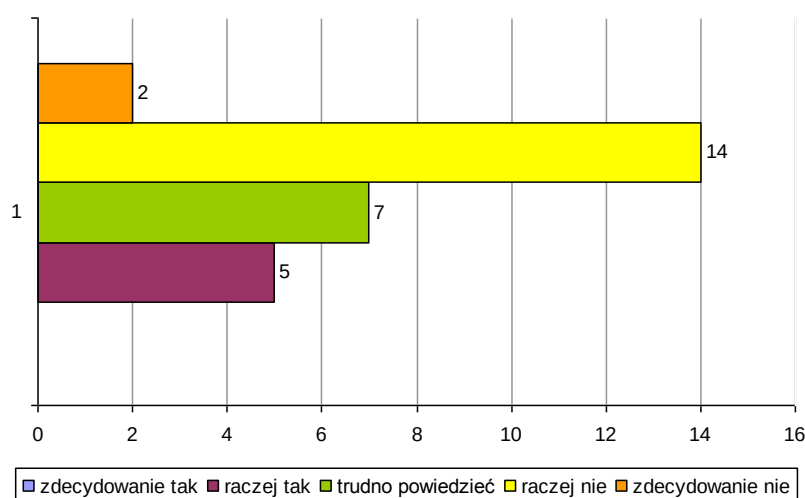

Wykres 11: Zaangażowanie w życie miasta

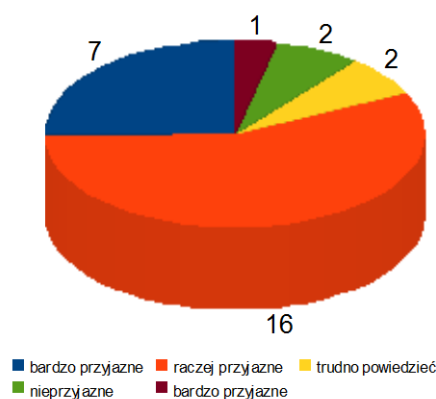
Inne sposoby zaangażowania w życie miasta to: wspieranie klubu sportowego; wspieranie organizowanych przez Urząd Miasta spotkań z bezrobotnymi, wspieranie akcji publicznych poprzez fundowanie nagród oraz wspieranie planów i projektów modernizacji dróg w mieście.

Większa część badanych przedsiębiorców nie odczuwa, że przedsiębiorstwa mają wpływ na swoją sytuację w mieście. Tylko 5 spośród 28 uważa, że przedsiębiorcy raczej mogą wpłynąć na swoją sytuację.

Wykres 12: Rozkład odpowiedzi na pytanie "Czy przedsiębiorcy mają poczucie wpływu na ich sytuację w mieście"

Większość przedsiębiorców ocenia Dzierżoniów jako miasto przyjazne przedsiębiorcom, tak sądzi 23 badanych, 3 badanych ocenia Dzierżoniów jako miasto nieprzyjazne przedsiębiorcom. Można więc powiedzieć, że w odczuciu przedsiębiorców misja miasta: *Tworzyć klimat dla biznesu* jest wypełniana.

Wykres 13: Rozkład odpowiedzi na pytanie "Czy miasto jest przyjazne przedsiębiorcom?"
Większość badanych (20) poleciłoby Dzierżoniów jako miejsce do inwestowania, 2 respondentów

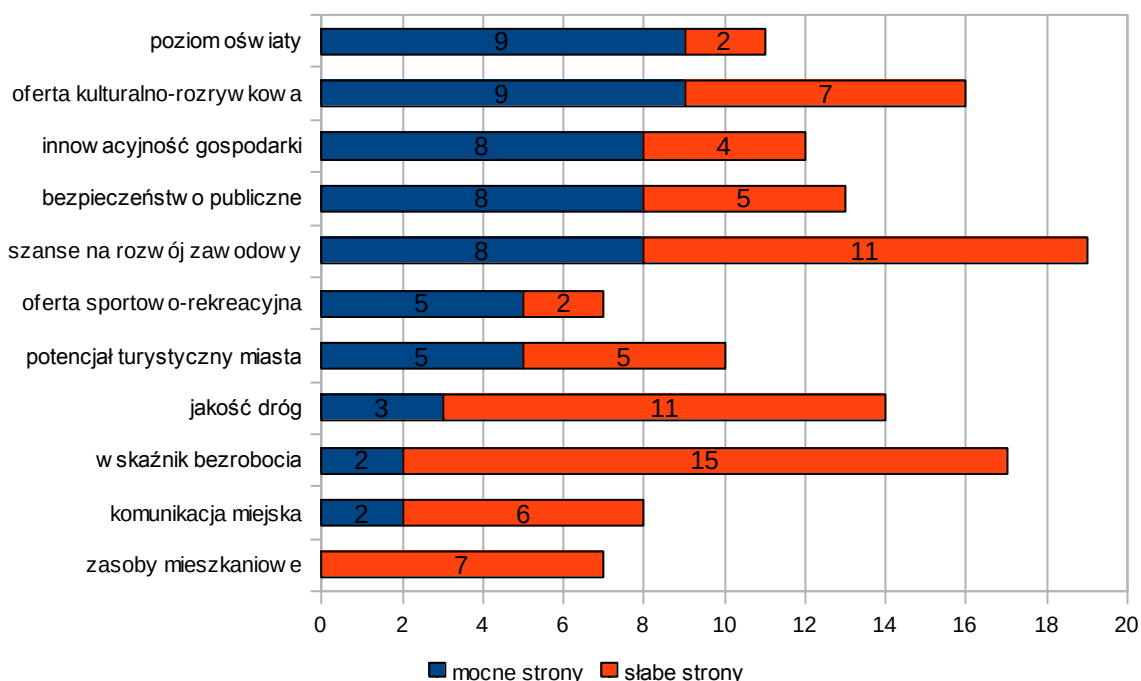

odpowiedziało, że raczej nie poleciłoby miasta, jako miejsca do zakładania i rozwijania działalności.

Ocena rozwoju miasta i jakości życia w mieście

Według wszystkich badanych przedsiębiorców miasto w ostatnich 6 latach rozwinęło się.

Mocne strony miasta wg przedsiębiorców to poziom oświaty, oferta kulturalno-rozrywkowa, innowacyjność gospodarki oraz bezpieczeństwo publiczne. Najslabiej przedsiębiorcy oceniają zasoby mieszkaniowe, wskaźnik bezrobocia, komunikację miejską oraz jakość dróg. Opinie te pokrywają się z ocenami mieszkańców.

Wykres 14: Mocne i słabe strony miasta wg przedsiębiorców

Przedsiębiorcy poproszeni o analizę szczegółową różnych aspektów funkcjonowania miasta, podobnie jak mieszkańcy, najwyżej ocenili możliwość zrobienia zakupów i skorzystania z usług. Te aspekty funkcjonowania miasta nie otrzymały ani jednej oceny negatywnej. Podobnie jak funkcjonowanie Urzędu Miasta oraz działanie władz miasta. Zdecydowanie większość czynników przedsiębiorcy oceniają dobrze, tylko cztery z nich otrzymały więcej ocen negatywnych niż pozytywnych. Są to: wskaźnik bezrobocia, atrakcyjność rynku pracy, stan pojazdów komunikacji miejskiej oraz inicjatywy społeczne mieszkańców. Dane przedstawia wykres 15.

Ocena działań realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego na lata 2003 – 2009

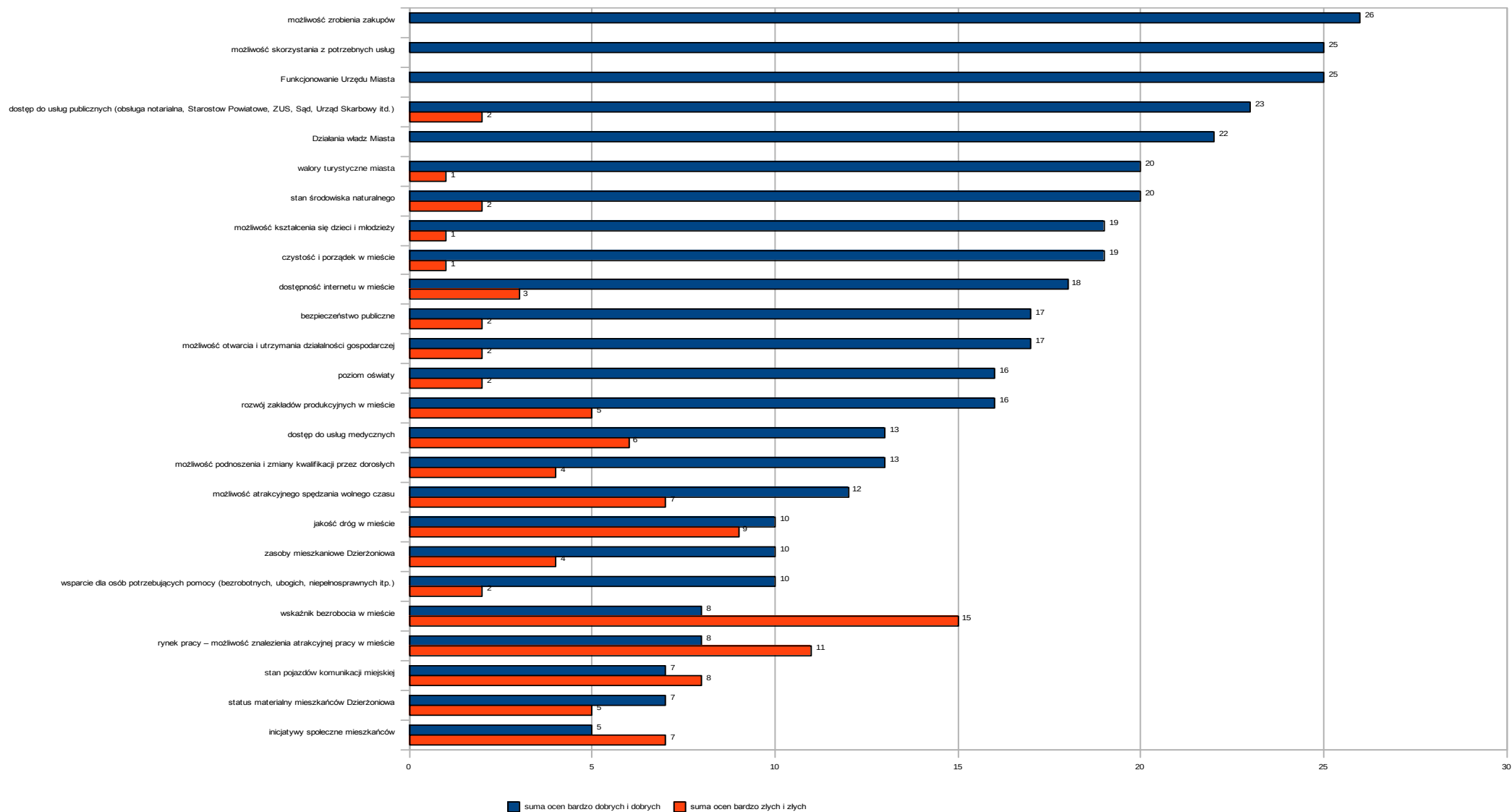
Wszystkie działania uzyskały więcej ocen bardzo dobrych i dobrych niż negatywnych. W przypadku dwóch zadań oceny neutralne przeważały nad ocenami pozytywnymi (utworzenie Dzierżoniowskiego Centrum Biznesu oraz budowa mieszkań komunalnych). Najlepiej przedsiębiorcy

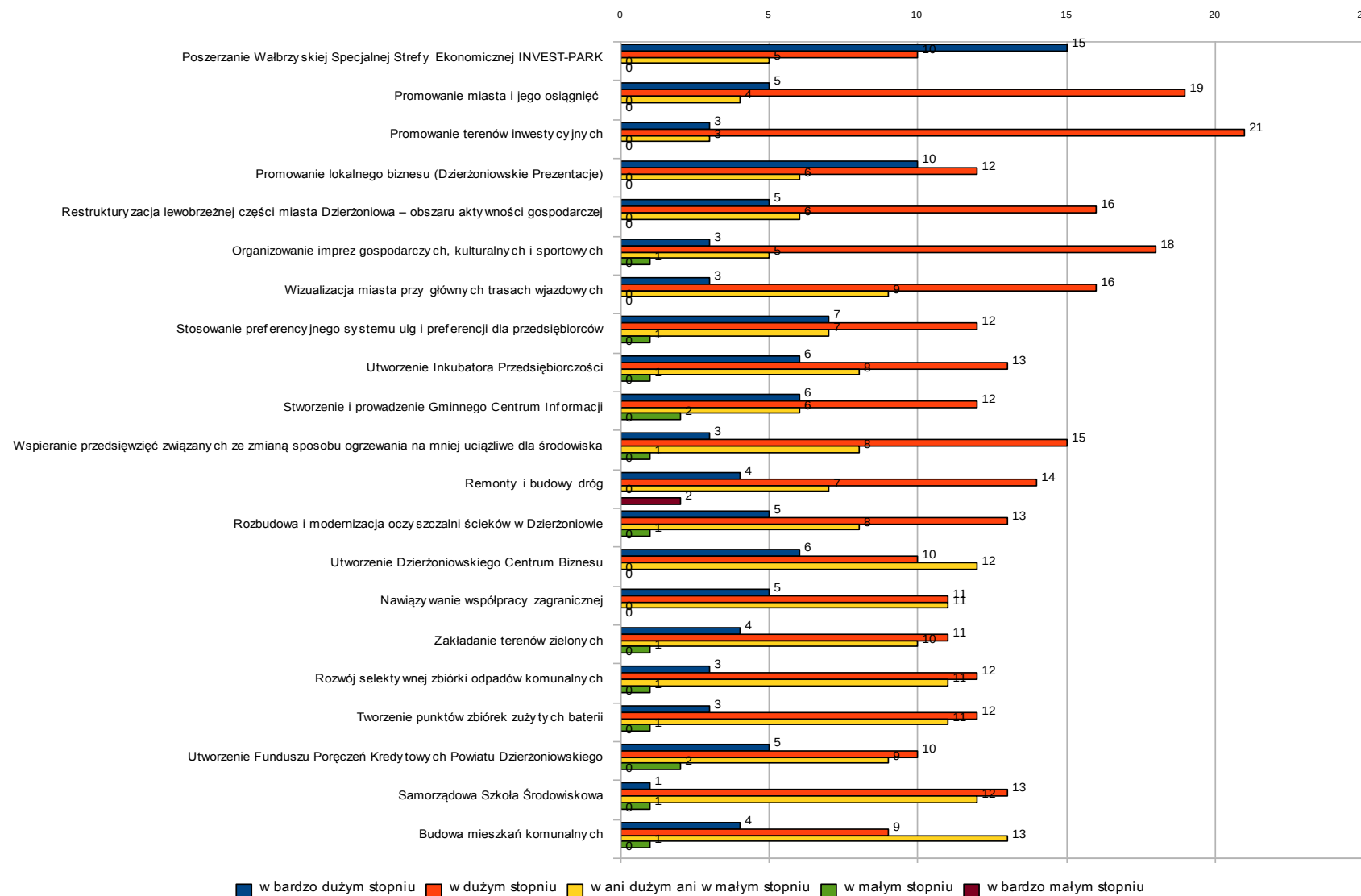
oceniamy poszerzanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK, promowanie miasta i jego osiągnięć oraz promowanie terenów inwestycyjnych, a więc działania dotyczące bezpośrednio respondentów - przedsiębiorców.

W przeciwieństwie do mieszkańców przedsiębiorcy zauważają wpływ inwestycji drogowych na rozwój miasta, choć jednocześnie to działanie, jako jedyne otrzymało oceny najniższe (w bardzo małym stopniu wpłynęło na rozwój miasta). Dane przedstawia wykres 16.

Raport z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009
Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2010 – 2016

Wykres 15: Oceny poszczególnych aspektów miasta - przedsiębiorcy

Wykres 16: Ocena działań podejmowanych w ramach strategii Rozwoju Lokalnego w latach 2003 – 2009 - przedsiębiorcy

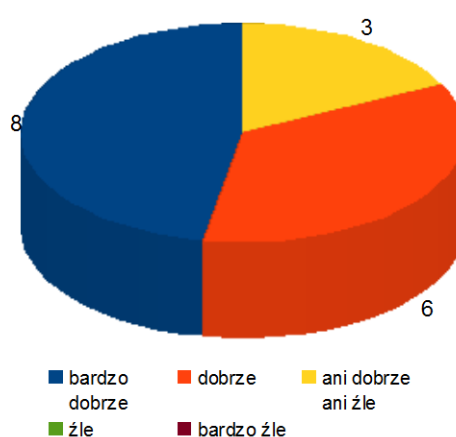

4.3. Organizacje pozarządowe

W badaniu wzięło udział 18 organizacji pozarządowych (29% organizacji objętych badaniem): 14 stowarzyszeń, 2 organizacje powstałe na mocy umowy Państwo – Kościół oraz 2 nieposiadające osobowości prawnej grupy lub inicjatywy.

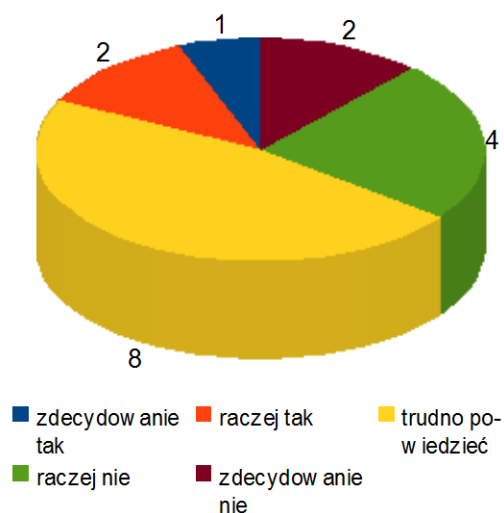
Aktywność organizacji, współpraca z Urzędem Miasta, poczucie wpływu.

Większość organizacji, które wzięły udział w badaniu współpracuje z miastem. Taką deklarację złożyło 16 organizacji (2 nie odpowiedziały na pytanie). Organizacje oceniają współpracę z Urzędem Miasta bardzo dobrze, dobrze lub neutralnie, nie wystąpiły oceny negatywne.

Wykres 17: Ocena współpracy organizacji pozarządowych z Urzędem miasta w Dzierżoniowie

16 spośród 18 organizacji deklaruje zaangażowanie i aktywność dla rozwoju miasta. Mimo to, niewiele organizacji przyznaje, że ma poczucie wpływu na to, co dzieje się w mieście. Duża część (8) badanych organizacji ma trudność z określeniem tego wpływu.

Wykres 18: Rozkład c

co dzieje się w mieście?"

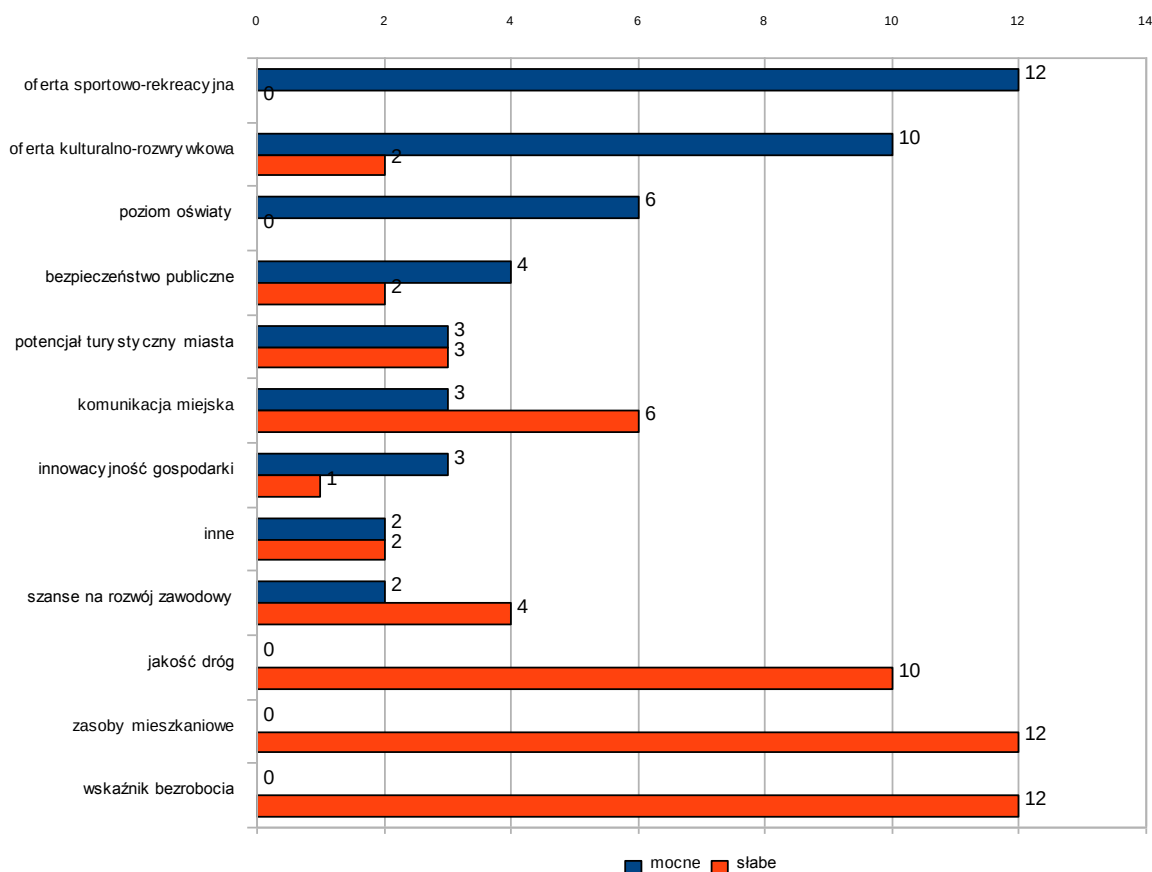
na wpływ na to,

Ocena rozwoju miasta i jakości życia w mieście

14 spośród 18 badanych organizacji uważa, że w ciągu ostatnich 6 lat miasto rozwinęło się.

Na pytanie o mocne i słabe strony miasta organizacje pozarządowe oceniają najwyżej działania sportowo - rekreacyjne oraz kulturalno – rozrywkowe. Poziom oświaty był wymieniany często i zawsze jako mocna strona. Jako słabe strony miasta były wskazywane, podobnie jak w przypadku opinii mieszkańców i przedsiębiorców: jakość dróg, zasoby mieszkaniowe oraz wskaźnik bezrobocia. Częściej, jako słaba niż mocna strona respondenci wskazywali komunikację miejską i szanse na rozwój zawodowy.

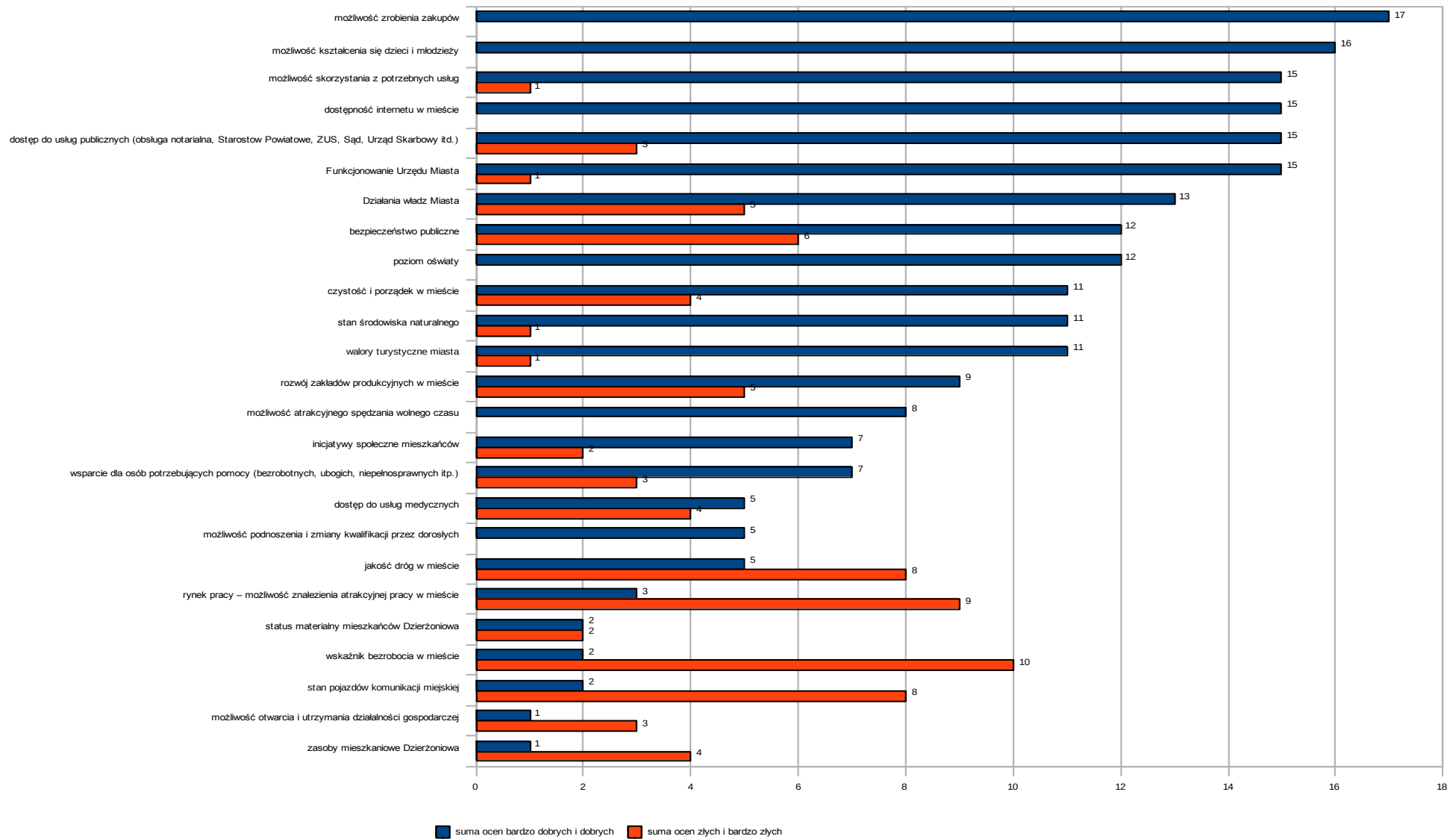
Wykres 19: Mocne i słabe strony Miasta wg przedstawicieli NGO.

Oceniając bardziej szczegółowo funkcjonowanie miasta i jakość życia w mieście badani przedstawiciele organizacji pozarządowych najwyżej oceniali handel, możliwość edukacji dzieci i młodzieży (wysoko również oceniano poziom oświaty) oraz usługi komercyjne. Bardzo dobrze oceniony został poziom usług publicznych, funkcjonowanie Urzędu Miasta i działania władz miasta.

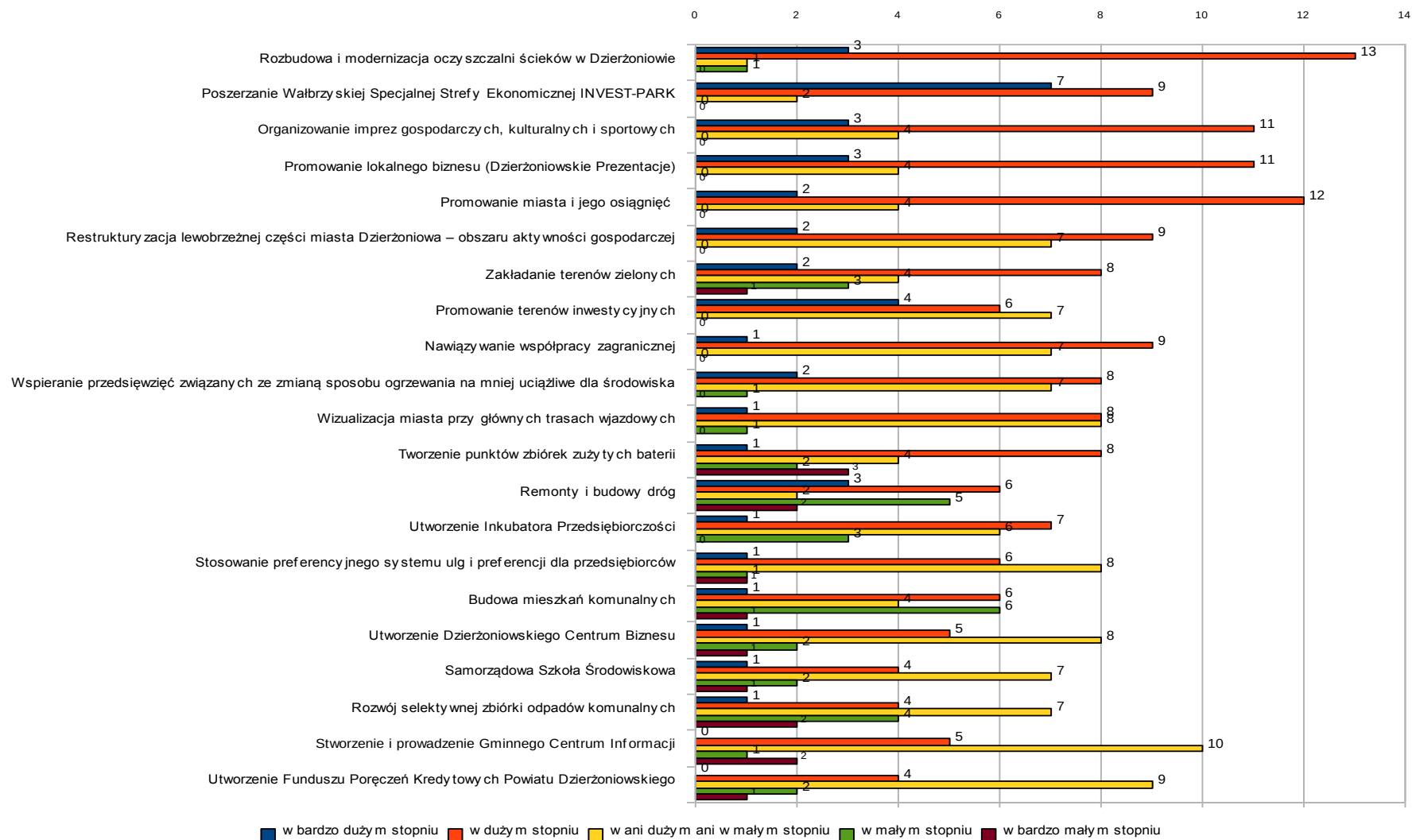
Zdecydowanie negatywnie przedstawiciele organizacji ocenili wskaźnik bezrobocia w mieście, atrakcyjność rynku pracy, jakość dróg w mieście oraz stan komunikacji miejskiej.

Odpowiedzi rozkładają się podobnie jak w przypadku odpowiedzi mieszkańców i przedsiębiorców (Wykres 20).

Raport z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009
Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2010 – 2016

Wykres 20: Ocena poszczególnych aspektów rozwoju Miasta – przedstawiciele organizacji pozarządowych

Wykres 21: Ocena działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego w latach 2003 – 2009 – przedstawiciele NGO

Ocena działań realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009

Wg badanych przedstawicieli organizacji pozarządowych najbardziej do rozwoju miasta przyczyniła się rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie, poszerzanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK oraz organizowanie imprez gospodarczych, kulturalnych i sportowych.

Wszystkie działania były oceniane częściej, jako mające wpływ na rozwój miasta. Najczęściej jako mające mały wpływ na rozwój miasta były wymieniane: budowa mieszkań komunalnych oraz budowa i remonty dróg.

Dane przedstawia Wykres 21.

4.4. Działania proponowane przez mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych na lata 2010 - 2016

Przedstawiciele wszystkich trzech badanych grup zostali poproszeni o wymienienie maksymalnie 5 zadań, które ich zdaniem powinny być realizowane w latach 2010 -2016. Na podstawie odpowiedzi respondentów został stworzony ranking najczęściej wymienianych zadań. Ranking ten przedstawia poniższa tabela, odpowiedzi najczęściej wybierane znajdują się na szczycie tabeli.

Tabela 33: Działania proponowane przez respondentów do realizacji na lata 2010 -2016

L.p.	Działanie	Liczba wystąpień
1	Budowa parkingów	227
2	Budowa i modernizacja dróg	110
3	Nowe miejsca pracy	34
4	Walka z bezrobociem	38
5	Budowa mieszkań społecznych i komunalnych	30
6	Budowa mieszkań	28
7	Rozbudowa terenów zielonych	25
8	Modernizacja placów zabaw	20
9	Rozwój komunikacji miejskiej (w nawiasie wymiana taboru komunikacji miejskiej)	19 (9)
10	Działania na rzecz niepełnosprawnych	17
11	Budowa ścieżek rowerowych	16
12	Renowacja ulic i kamienic	10
13	Zmiana wizerunku miasta – Rynek – kawiarnie, lokale gastronomiczne, wyłączenie ruchu, fontanna	10
14	Rozbudowa infrastruktury sportowej	9
15	Budowa Aquaparku, budowa lodowiska	8
16	Organizacja imprez kulturalnych, miejsc spędzania wolnego czasu	8
17	Promocja turystycznych atrakcji miasta	8
18	Poprawa opieki zdrowotnej	6
19	Obwodnica	3
20	Aktywizacja zawodowa osób 50+	3
21	Oczyszczenie koryta rzeki Piławy	2

Źródło danych: badanie ankietowe w ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego 2003 - 2009

5. Wnioski i rekomendacje

Na podstawie rezultatów warsztatów ewaluacyjnych, analizy danych zastanych oraz analizy danych uzyskanych z badania ankietowego, możemy stwierdzić, że Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009 była realizowana skutecznie.

W swoich działaniach władze miasta kierowały się misją miasta *Tworzyć klimat dla biznesu* i w rezultacie w Dzierżoniowie powstały warunki sprzyjające inwestowaniu i rozwijaniu przedsiębiorstw.

Najsukuteczniej realizowano cele główne wskazujące kierunki działań bardzo jednoznacznie prowadzące do wypełnienia misji i celu nadrzędnego -Pobudzanie wzrostu gospodarczego, czyli cel 2.: *Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej* oraz cel 3.: *Wspieranie MŚP*.

Realizacja celu *Rozwój zasobów ludzkich* oraz *Promocja miasta* została oceniono wysoko przez Zespół ds. Ewaluacji, cele były skutecznie realizowane, co można stwierdzić analizując wartości wskaźników oraz oceny zadania (uzyskane na warsztatach ewaluacyjnych oraz na drodze badań ankietowych), które prowadziły do osiągnięcia celu.

Pewne trudności w ocenie w trakcie warsztatów ewaluacyjnych sprawiły niejednoznaczne zapisy poszczególnych elementów strategii. Zadanie brzmiące *Program zasobów ludzkich* zobowiązuje władze do stworzenia takiego programu, niekoniecznie do jego zrealizowania.

Realizacja celów *Działania proekologiczne* oraz *Rozwój infrastruktury komunalnej* została oceniona najniżej, zarówno przez Zespół ds. Ewaluacji, jak i respondentów badań ankietowych. Działania, które Zespół ds. Ewaluacji uznał za zbyt mało skuteczne i niezaspakajające istniejących w mieście potrzeb to działania związane z budowa i modernizacją infrastruktury drogowej i mieszkaniowej oraz tworzenia przestrzeni rekreacyjnych (parki, ścieżki rowerowe). Działania te były w latach objętych ewaluacją podejmowane i są zadaniami priorytetowymi w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007 – 2013. Odczuwalny (zarówno przez Zespół ds. Ewaluacji, jak i mieszkańców) stopień ich realizacji jest jednak niski ze względu na duże potrzeby i zbyt małe możliwości finansowe Gminy.

Na podstawie rezultatów prac ewaluacyjnych podczas warsztatów i analizy danych, a także na podstawie obserwacji dokonanych podczas warsztatów dla skuteczniejszej realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa zaleca się:

1. Tworzenie jasnych i precyzyjnych zapisów Strategii Rozwoju Lokalnego.

Zespół ds. Ewaluacji niejednokrotnie zastanawiał się nad sensem zapisów Strategii Rozwoju Lokalnego 2003 – 2009, mimo że duża część Zespołu brała udział w ich tworzeniu, dlatego tak ważny jest precyzyjny zapis wniosków wypracowanych przez Zespół. Dobrze, gdy poparta jest protokołami lub notatkami ze spotkań. Warto również gromadzić materiały wykorzystywane podczas warsztatów.

2. Odejście od scenariuszy rozwojowych.

Metodologia scenariuszowa zakłada wybór najbardziej optymalnego scenariusza rozwoju w przypadku występowania określonych warunków zewnętrznych. W zapisach Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa z roku 1996 zalecana jest realizacja trzech zaproponowanych scenariuszy równolegle. W takim przypadku celniej będzie, jeśli scenariusze przyjmą charakter obszarów, wymiarów rozwoju miasta przełożonych na cele strategiczne. Taki zabieg uprości strukturę Strategii, pozwoli również uniknąć kłopotów związanych z mnożeniem w poszczególnych scenariuszach wizji, podczas gdy przyjmowana jest jedna wizja miasta.

3. Rozbicie dotychczasowej procedury ewaluacyjnej na dwie odrębne procedury.

Zaleca się zmodyfikowanie procedury ewaluacyjnej, tak by obejmowała ona jedynie ocenę (w oparciu o konkretne kryteria) skuteczności dotychczas podejmowanych działań oraz stopnia realizacji celów. Pozwoli to na bardziej precyzyjną i dokładną ocenę realizacji Strategii oraz da możliwość skupienia się tylko na procesie ewaluacji. Po zamknięciu procesu ewaluacji na podstawie rekomendacji i zaleceń należy przejść do realizacji procedury aktualizacji strategii. Wyodrębnienie aktualizacji z istniejącej procedury ewaluacji umożliwi większą efektywność i dokładność w przeprowadzeniu obu procesów.

4. Stworzenie dodatkowych narzędzi planowania realizacji Strategii, w celu usprawnienia jej wdrażania i doszczegółowienia dokumentu strategicznego.

Strategia to dokument wieloletni zakładający realizację wielu działań. Skuteczną ich realizację zapewnić mogą dodatkowe roczne programy operacyjne, w których zapisane są działania, zadania, projekty podejmowane w danym roku wraz z opisem, terminem realizacji, kosztami i źródłami finansowania oraz przypisaną jednostką odpowiedzialną za realizację.

5. Szerszy dobór wskaźników.

Warto szukać różnych źródeł danych do oceny realizacji celów. Jednym z nich może być przynajmniej dwukrotne w okresie realizacji Strategii badanie jakości życia mieszkańców.

6. Szeroką promocję dokumentu strategicznego.

Po przyjęciu Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2010 - 2016 z dokumentem powinni dokładnie zapoznać się pracownicy Urzędu Miasta oraz jego jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Lokalnego powinna zostać upowszechniona wśród mieszkańców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, mediów, przedsiębiorców i innych grup istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta. Znajomość Strategii i utożsamianie się z jej zapisami przedstawicieli różnych środowisk może ułatwić jej wdrażanie.

7. Tworzenie platform współpracy na rzecz realizacji Strategii.

Organizowanie spotkań z instytucjami, organizacjami w celu nawiązania współpracy, zawiązywanie partnerstw na rzecz rozwoju i realizacji Strategii.

III. Analiza ekonomiczno – społeczna miasta

1. Położenie geograficzne Dzierżoniowa

Miasto Dzierżoniów położone jest w południowej części Dolnego Śląska, w powiecie dzierżoniowskim, 60 km od stolicy województwa – Wrocławia. Miasto leży w Kotlinie Dzierżoniowskiej (261 m n.p.m.), nad rzeką Piławą. W jego najbliższym otoczeniu położone są Góry Sowie, Wzgórza Kiełczyńskie oraz Masyw Ślęży, co powoduje, że miasto jest atrakcyjne pod względem turystycznym.

Dzierżoniów sąsiaduje z gminami Pieszyce i Bielawa oraz gminą wiejską Dzierżoniów. Powierzchnia Dzierżoniowa równa jest 20.07 km².

Rysunek 1: Położenie Dzierżoniowa w Powiecie Dzierżoniowskim

Źródło: www.pow.dzierzonow.pl

Dzierżoniów jest dobrze skomunikowany z większymi ośrodkami miejskimi: Wrocławiem (odległość 60 km), Wałbrzychem i Świdnicą oraz z autostradą A4.

Dzierżoniów to największe miasto Powiatu Dzierżoniowskiego, jest siedzibą Urzędu Miasta, Urzędu Gminy oraz Starostwa Powiatowego.

1.2. Analiza atutów i barier obszaru

Atuty	Bariery
1. Linia kolejowa	1. Brak szybkiego połączenia kolejowego Dzierżoniów – Wrocław
2. Bliskość położenia węzła komunikacyjnego	2. Mała powierzchnia gminy
3. Bliskie położenie gór (turystyka, retencja wodna)	3. Tranzyt (brak obwodnic)
4. Położenie w strefie przygranicznej	4. Jakość dróg
5. Centrum administracyjne powiatu	5. Podtopienia lokalne
6. Łagodny klimat	6. Otoczenie gminami z dużą stopą bezrobocia

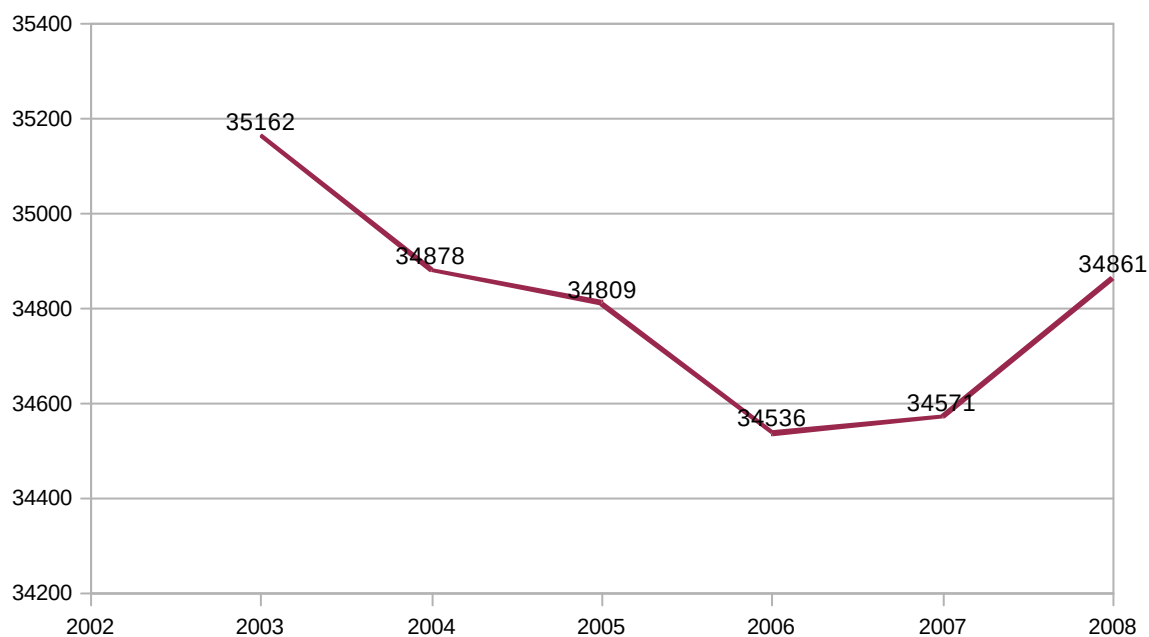
Źródło: Rezultaty pracy warsztatowej Zespołu ds. Ewaluacji i Grupy Konsultacyjnej

2. Demograficzne aspekty rozwoju Miasta

2.1. Ruch naturalny ludności

Według stanu na dzień 31.12.2008 roku Dzierżoniów jest zamieszkiwany przez 34 861 osób. W ciągu ostatnich dwóch lat liczba ludności wzrosła. W 2007 roku wzrost liczby ludności wynosił 35 osób, w 2008 już 325 osób.

Dane te obrazuje Wykres 22.

Wykres 22: Liczba ludności Dzierżoniowa w latach 2003 - 2008

W 2008 roku przyrost naturalny był ujemny i wyniósł -71 osób, był więc mniejszy niż w roku poprzednim (-46). Liczba urodzin utrzymała się w stosunku do roku 2007 na podobnym poziomie

z lekką tendencją wzrostową. Należy zwrócić uwagę na ponad 2-krotny wzrost ilości zawartych małżeństw. Taki stan rzeczy jest spowodowany faktem wchodzenia w etap samodzielności i zakładania rodziny pokolenia z lat 1979 - 1983 (odbicie powojennego wyżu demograficznego). Drugą przyczyną takiego stanu rzeczy może być poprawa sytuacji materialnej młodych Polaków w ostatnich latach. Wobec rosnącej liczby małżeństw należy spodziewać się w przyszłych latach wzrostu urodzeń oraz zwiększenia liczby rodzin korzystających ze żłobków i przedszkoli. Ruch naturalny ludności Dzierżoniowa przedstawia Tabela 34.

Tabela 34: Ruch naturalny ludności Dzierżoniowa w latach 2003 - 2008

Lata	Urodzenia	Małżeństwa	Zgony	Przyrost naturalny
2003	273	164	338	-65
2004	276	131	370	-94
2005	273	174	375	-102
2006	252	196	387	-135
2007	330	190	376	-46
2008	337	434	408	-71

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

2.2. Struktura ludności wg płci i wieku

Wg danych z 2008 roku w Dzierżoniowie 16 171 (46%) mieszkańców miasta to mężczyźni, 18 690 (54%) mieszkańców to kobiety. Współczynnik feminizacji utrzymuje się na podobnym poziomie od 2003 roku, jest dosyć wysoki i wynosi 116. Strukturę ludności z podziałem na płeć przedstawia Tabela 35.

Tabela 35: Struktura populacji Dzierżoniowa wg płci

Struktura populacji Dzierżoniowa	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mężczyźni	16 371	16 227	16 193	16 036	16 012	16171
Kobiety	18 791	18 651	18 616	18 500	18 559	18690
Liczba mieszkańców ogółem	35 162	34 878	34 809	34 536	34 571	34 861

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Analizując dane dotyczące struktury ludności względem wieku możemy zauważyć, że od 2003 roku coraz mniejszy procent ogółu ludności stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym. W 2008 ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 15% ogółu społeczności, podczas gdy w 2003 roku udział procentowy był na poziomie 18%. Utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby osób w wieku produkcyjnym, w 2008 roku grupa ta stanowiła 66% ogółu mieszkańców Dzierżoniowa.

Widoczne jest charakterystyczne dla społeczeństw europejskich starzenie się ludności. Można prognozować, że przy dalszym ujemnym przyroście naturalnym, wzrastać będzie liczebnie grupa osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszać liczba osób w wieku produkcyjnym. Wzrost liczby starszych mieszkańców miasta wymaga podjęcia działań, przede wszystkim w obszarze społecznym i opieki zdrowotnej, które zaspokoją potrzeby tej grupy społecznej.

Tabela 36: Struktura ludności Dzierżoniowa wg wieku w latach 2003 - 2008

lata	Liczba ludności							
	ogółem		w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
2003	35162	100	6301	17,9	22435	63,8	6426	18,3
2004	34878	100	6003	17,2	22421	64,3	6454	18,6
2005	34809	100	5854	16,8	22501	64,6	6454	18,6
2006	34536	100	5618	16,3	22359	64,7	6559	19
2007	35212	100	5475	15,5	22924	65,1	6813	19,4
2008	34861	100	5314	15,2	23044	66,1	6503	18,7

Źródło danych: Urząd Statystyczny we Wrocławiu, dane za 2007 r. i 2008 r. - opracowanie Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta w Dzierżoniowie.

2.3. Analiza atutów i barier obszaru

Atuty	Bariery
1. Zwiększenie się liczby urodzeń w porównaniu z latami ubiegłymi 2. Pozytywne skutki emigracji – napływ kapitału, który może spowodować utworzenie miejsc pracy lub pobudzenie wzrostu gospodarczego 3. Fundusze unijne (na rozpoczęcie działalności gospodarczej) oraz fundusze PEFRON (miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych) 4. Zwiększenie szans na podnoszenie kwalifikacji lub przekwalifikowanie pracowników (działalność Urzędu Pracy, lokalna uczelnia, szkolenia unijne)	1. Zmniejszenie się liczby mieszkańców miasta (emigracja/duża liczba zgonów w stosunku do urodzeń) 2. Starzejąca się społeczność Miasta 3. Powrót mieszkańców z emigracji – zagrożenie zwiększenia bezrobocia 4. Bezrobocie 5. Niskie płace w stosunku do dużych miast i innych krajów 6. Brak perspektyw dla młodych (odpływ młodych i wykształconych mieszkańców)

Źródło: Rezultaty pracy warsztatowej Zespołu ds. Ewaluacji i Grupy Konsultacyjnej

3. Struktura gospodarki lokalnej

3.1. Liczba i struktura przedsiębiorstw

Liczba przedsiębiorstw w Dzierżoniowie utrzymuje się na podobnym poziomie od 2003 roku (średnio 4578), wykazuje jednak tendencję wzrostową. Od 2003 roku liczba przedsiębiorstw wzrosła o 175. Wzrasta regularnie liczba spółek handlowych. W 2007 roku zwiększyła się w stosunku do roku 2006 liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Można przypuszczać, że trend ten będzie się rozwijał, zwłaszcza, że osoby zakładające działalność gospodarczą od 2008 r. mają możliwość pozyskiwania na ten cel środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wśród podmiotów gospodarki narodowej dominują podmioty z sektora prywatnego, sektor publiczny stanowi tylko 5% wszystkich podmiotów

Tabela 37: Struktura przedsiębiorstw w Dzierżoniowie

Podmioty gospodarki narodowej	Lata				
	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	4487	4534	4642	4568	4662
Sektor publiczny	82	130	235	233	242
Sektor prywatny	4405	4404	4407	4335	4407
Spółki handlowe	195	200	215	224	244
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	45	47	50	51	bd
Spółki cywilne	bd	bd	bd	405	408
Spółdzielnie	23	23	23	22	22
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	56	67	78	81	87
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	3597	3492	3311	3210	3254

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny, Regionalny Bank Danych oraz Wydział Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miasta w Dzierżoniowie.

Najwięcej podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Miejskiej Dzierżoniów zarejestrowanych w rejestrze REGON działa w sekcji *Handel i naprawy* (w 2007 r. było ich 1573) oraz w sekcji *Obsługa nieruchomości firm*, w 2007 r. było ich 1031. Dane przedstawia Tabela 38.

Tabela 38: Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych sekcji

Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych sekcji	2006	2007
Ogółem	4568	4662
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	25	27
Przemysł	473	491
w tym przetwórstwo przemysłowe	472	bd
Budownictwo	399	449
Handel i naprawy	1592	1573
Hotele i restauracje	95	95
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	323	329
Pośrednictwo finansowe	123	129
Obsługa nieruchomości i firm	1014	1031

Źródło danych: Wydział Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miasta w Dzierżoniowie.

Na terenie miasta funkcjonuje od 1997 roku Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna – Podstrefa Dzierżoniów. Podstrefa w ciągu 12 lat była rozbudowywana i z obszaru o powierzchni 16 ha rozrosła się do 80,48 ha. W 2008 r. już ponad 80% tego obszaru było zagospodarowane. W Podstrefie Dzierżoniów znajduje zatrudnienie 2045 osób oraz działa 18 firm (stan na dzień 30.04.2009 r.).

Rysunek 2: Mapa WSSE – Podstrefa Dzierżoniów

Źródło: www.invest-park.com.pl

Od 2003 roku władze miasta podejmują działania, które mają zapewnić warunki sprzyjające rozwojowi istniejących przedsiębiorstw, powstawaniu nowych firm oraz inwestowaniu na terenie miasta. Władze wspierają przedsiębiorców poprzez instytucje funkcjonujące w mieście. Są to: *Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości i Dzierżoniowskie Centrum Biznesu* – instytucje zapewniające na dogodnych warunkach lokalizację dla przedsiębiorstw zatrudniających bezrobotnych oraz organizujących staże i praktyki, *Gminne Centrum Informacji*, które prowadzi działalność informacyjną oraz szkoleniowo - doradczą wspierając bezrobotnych, a także osoby chcące założyć działalność gospodarczą oraz *Fundusz Poręczeń Kredytowych* – umożliwiający uzyskanie kredytu mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom przy braku odpowiednich zabezpieczeń własnych wymaganych przez instytucję finansującą. Wsparciem dla przedsiębiorców jest też preferencyjny system ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości dla pomiotów prowadzących działalności na terenie miasta (Program Pomocy w ramach zasady De Minimis oraz Regionalna Pomoc Inwestycyjna).

3.2. Analiza atutów i barier obszaru

Atuty	Bariery
1. Duży przyrost liczby przedsiębiorstw, w szczególności mikro, małych i średnich firm 2. Przyrost firm produkcyjnych i usługowych 3. Struktura przedsiębiorstw	1. Brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry w odniesieniu do profilu działalności przedsiębiorstw 2. Zbyt mała liczba przedsiębiorstw o innowacyjnej technologii

Źródło: Rezultaty pracy warsztatowej Zespołu ds. Ewaluacji i Grupy Konsultacyjnej

4. Infrastruktura sprzyjająca rozwojowi miasta

4.1. Infrastruktura mieszkaniowa

Działania miasta w zakresie infrastruktury mieszkaniowej to remonty i generowanie nowych mieszkań komunalnych oraz budowa nowych mieszkań w systemie TBS. Od 2003 r. do 2007 roku przyrost mieszkań komunalnych i TBS (po wyłączeniu mieszkań komunalnych będących w złym stanie technicznym) wyniósł 174. Nie zaspakają to jednak potrzeb osób posiadających niższe dochody, które mają prawo do mieszkania komunalnego oraz, w przypadku mieszkań TBS, przede wszystkim młodych małżeństw będących na starcie.

Miasto Dzierżoniów jest w trakcie opracowywania dokumentu „Polityka mieszkaniowa”, w której zostaną zawarte wytyczne do przedsięwzięć w sferze mieszkalnictwa, a także rewitalizacji miasta na kolejne lata. Polityka Mieszkaniowa powstaje z uwzględnieniem wyników badań mieszkańców, które zostały zrealizowane na blisko 600 – osobowej próbie.

4.2 Infrastruktura drogowa

Podstawowy układ komunikacji drogowej w obszarze Gminy Miejskiej Dzierżoniów, tworzy system dróg wojewódzkich i gminnych.

Drogi wojewódzkie są administrowane przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei z siedzibą we Wrocławiu, zaś drogi powiatowe przez Zarząd Dróg Powiatowych z siedzibą w Dzierżoniowie przy ul. Garbarskiej.

Podstawowy układ drogowy tworzą:

1. Drogi wojewódzkie – 11,2 km, zarządca: Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu;

Droga wojewódzka nr 384 relacji Strzelin – Dzierżoniów – Bielawa – kierunek Tłumaczów:

- ul. Wrocławska (od granic miasta do rozjazdu przy cmentarzu parafialnym),
- ul. Bielawska,
- ul. Batalionów Chłopskich,

Droga wojewódzka nr 382 relacji Strzegom – Dzierżoniów – Paczków:

- ul. Świdnicka (od granic miasta do rozjazdu przy stacji Shell),
- ul. Piastowska,

- ul. Ząbkowicka (od skrzyżowania z ul. Batalionów Chłopskich),
- ul. Wojska Polskiego.

Droga wojewódzka nr 383 relacji Dzierżoniów – Pieszyce – Walim - kierunek Jedlina Zdrój:

- ul. Daszyńskiego,
- ul. Świdnicka (od Daszyńskiego do Kościuszki),
- ul. Kościuszki,
- ul. Kilińskiego.

2. Drogi gminne – 70 km, zarządca: Burmistrz Dzierżoniowa. Od stycznia 2009 roku Gmina Miejska Dzierżoniów przejęła od Powiatu Dzierżoniowskiego także drogi powiatowe w granicach administracyjnych miasta. Obecnie miasto Dzierżoniów posiada w swoich zasobach: 142 drogi publiczne, gminne, 10 mostów oraz 8 kładek dla pieszych.

Z powodu nadmiernego ruchu kołowego istnieje potrzeba budowy obwodnicy.

4.3. Komunikacja miejska

Gmina Miejska Dzierżoniów jest organizatorem komunikacji miejskiej na terenie Dzierżoniowa, a także współpracuje z Gminą Bielawa w zakresie organizacji komunikacji miejskiej pomiędzy Dzierżoniowem i Bielawą.

Usługi komunikacji miejskiej na terenie gminy realizuje Sudecka Komunikacja Autobusowa Sp. z o.o., która wyłoniona została w przetargu nieograniczonym. Ceny biletów ustala rada gminy. Od 2010 roku usługę tą dla obszaru 6 gmin powiatu (wyłączając Gminę Łagiewniki) pełnić ma jeden operator komunikacji miejskiej.

4.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną i oświetlenie uliczne

Miasto zasilane jest z Głównego Punktu Zasilania 110/20 kV, tj. GPZ Dzierżoniów . Do GPZ-u energia elektryczna doprowadzana jest liniami elektroenergetycznymi wysokiego napięcia 110 kV z kierunku Świebodzice – Ząbkowice.

Wzdłuż zachodniej granicy miasta Dzierżoniów przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220 kV, mająca charakter tranzytowy. W północnej części miasta zlokalizowana jest rozdzielnia sieciowa 20 kV Uciechów, gdzie znajduje się stacja 110/20 kV.

Większość dróg, placów i terenów publicznych wyposażona jest w niezbędne urządzenia techniczne. Oświetlenie drogowe było kompleksowo zmodernizowane w 1998 roku, w kolejnych latach doświetlano miejsca niedostatecznie oświetlone. Obecnie miasto posiada 3252 punkty świetlne, z czego 2272 pkt., eksploatuje i konserwuje Energia Pro, Koncern Energetyczny S.A., Rejon Dzierżoniów, pozostałe punkty świetlne eksploatowane są przez firmę prywatną wyłonioną w przetargu nieograniczonym.

4.5. Zaopatrzenie w gaz

Sieciami gazowymi na terenie Dzierżoniowa zarządza i eksploatuje Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Zakład Gazowniczy w Wałbrzychu, Wydział Terenowy Dzierżoniów.

Miasto Dzierżoniów zasilane jest gazem ziemnym wysokometanowym GZ-50. PGNiG, dokonuje systematycznej modernizacji sieci gazowych na terenie miasta oraz podłączenia nowych odbiorców. Coraz powszechniejsze staje się przechodzenie z ogrzewania tradycyjnego (węglowe) na ogrzewanie ekologiczne, w większości przypadków zasilane gazem.

Szczytowy dobowy pobór gazu wynosi ok. 55 tys. Nm³ i występuje w okresie zimowym.

4.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą

W mieście zlokalizowanych jest 9 kotłowni o mocy zainstalowanej powyżej 1,1 MW, przy czym największą z nich jest ciepłownia miejska wysokoparametrowa przy ulicy Złotej 11 (moc zainstalowana źródła wynosi 56 860 kW, obciążenie 50%).

Pozostałe kotłownie o mocy poniżej 1,1 MW pracują jako niskoparametrowe, kotłownie lokalne zasilające jeden lub dwa obiekty.

W czasie sezonu grzewczego podstawowym źródłem jest ciepłownia przy ulicy Złotej 11 produkująca ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej. W okresie letnim (remontowym) natomiast pracuje kotłownia FORTUM DZT S.A. znajdująca się na terenie byłego zakładu „Diora” S.A., która dostarcza ciepło na potrzeby ciepłej wody użytkowej dla Os. Tęczowego.

4.7. Sieć teletechniczna

Na terenie Dzierżoniowa funkcjonują dwie sieci operatorskie:

- Sieć Telekomunikacji Polskiej S.A.;
- Sieć Telefonii Dialog S.A.;

Aktualnie w Dzierżoniowie z usług DIALOGU korzysta ponad 4300 abonentów indywidualnych oraz ok. 600 instytucjonalnych. Całkowita długość kanalizacji teletechnicznej Dialog S.A. wybudowanej w Dzierżoniowie wynosi:

- magistralna – 13,887 km,
- rozdzielcza – 32,446 km,
- w tym w obszarze WSSE długość sieci magistralnej wynosi 0,410 km, a sieci rozdzielczej 0,950 km.

4.8. Gospodarka ściekowa

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 67,4 km, w tym sieć sanitarna liczy 60,2 km, a długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej wynosi 7,2 km.

Średniodobowa ilość ścieków komunalnych dopływających do oczyszczalni ścieków komunalnych w Dzierżoniowie wynosi: min 6,7 tys. m³/d (podczas pogody bezdeszczowej), max 18,0 tys. m³/d

(podczas pogody deszczowej).

Rocznie ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej wynosi ok. 158 tys. m³/rok.

4.9. Analiza atutów i barier obszaru

Atuty	Bariery
1. Rozpoczęte w 2007 r. prace nad pozyskaniem środków na poprawę sieci wodno - kanalizacyjnej 2. Przejęcie dróg powiatowych 3. Ujęcie w WPI wielu inwestycji drogowych (ronda, obwodnice, ścieżki rowerowe) 4. Plany obwodnicy i drogi średnicowej 5. Dostęp do krajowych sieci telekomunikacyjnych 6. Lokalne radio i tv – dobry dostęp 7. Sukcesywne podnoszenie stanu technicznego budynków	1. Brak rezerwy mocy energetycznej 2. Zły stan techniczny instalacji i sieci: wodno – kanalizacyjnej i energetycznej 3. Zły stan techniczny części dróg w mieście 4. Brak obwodnic i drogi średnicowej 5. Parametry techniczne dróg : za mało rond i ścieżek rowerowych 6. Przeciągające się w czasie rozpoczęcie realizacji połączenia Dzierżoniów – Łagiewniki (na trasie Wrocław) 7. Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych w Mieście 8. Zły stan techniczny taboru autobusowego 9. Zły stan techniczny budynków komunalnych

5. Infrastruktura społeczna

5.1. Edukacja

Gmina Miejska Dzierżoniów jest organem prowadzącym dla 9 placówek oświatowych. Są to cztery szkoły podstawowe, jedno gimnazjum, jeden zespół szkół gimnazjalnych oraz trzy przedszkola. Ponadto miasto dotuje dwie niepubliczne placówki: szkołę podstawową i gimnazjum oraz pięć przedszkoli. Na terenie miasta działa również Żłobek Miejski. Wykaz szkół, gimnazjów i przedszkoli prowadzonych i dotowanych przez Gminę Miejską Dzierżoniów przedstawiają tabele 39 i 40.

W Dzierżoniowie znajdują się również cztery zespoły szkół średnich oraz jedno liceum ogólnokształcące, są to placówki prowadzone przez Powiat Dzierżoniowski.

Młodzież ma w Dzierżoniowie szansę zdobyć wykształcenie wyższego. W Dzierżoniowie działa zamiejscowy ośrodek dydaktyczny Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów Uniwersytetu Wrocławskiego we Wrocławiu.

Tabela 39: Wykaz placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Dzierżoniów

L.p.	Placówka oświatowa
1	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej
2	Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte
3	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Wandy Chotomskiej
4	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika
5	Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Szarych Szeregów
6	Zespół Gimnazjów nr 3 im. Stanisława Konarskiego (Gimnazjum nr 3, Gimnazjum dla Dorosłych)
7	Przedszkole Publiczne nr 1 im. Jana Brzechwy
8	Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym
9	Przedszkole Publiczne nr 7

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Tabela 40: Wykaz placówek dotowanych przez Gminę Miejską Dzierżoniów

L.p.	Placówka oświatowa
1	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. Bł. Laury Vicuña
2	Niepubliczne Gimnazjum Sióstr Salezjanek
3	Przedszkole Niepubliczne nr 3 „POD TOPOLĄ”
4	Przedszkole Niepubliczne nr 4
5	Przedszkole Niepubliczne „Słoneczna Piątka”
6	Niepubliczne Przedszkole Promujące Zdrowie „Szóstka”
7	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek

Źródło: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych zmniejsza się z roku na rok. Od roku szkolnego 2005/2006 do roku szkolnego 2008/2009 liczba osób uczęszczających do szkół zmalała o 240. Jest to spowodowane ujemnym przyrostem naturalnym.

Tabela 41: Liczba uczniów uczęszczających w Dzierżoniowie do szkół podstawowych.

SZKOŁY PODSTAWOWE	Liczba uczniów			
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Szkoła Podstawowa nr 3	307	285	239	212
Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi	763	758	710	734
Szkoła Podstawowa nr 6	191	181	169	160
Szkoła Podstawowa nr 9	535	509	459	438
Ogółem Szkoły Podstawowe Publiczne	1796	1733	1577	1544
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek	90	91	113	102
Razem Szkoły Podstawowe Publiczne i Niepubliczne	1886	1824	1690	1646

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Tabela 42: Liczba uczniów uczęszczających w Dzierżoniowie do szkół gimnazjalnych.

GIMNAZJA	Liczba uczniów			
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Gimnazjum Nr 1z Oddziałami Integracyjnymi	391	388	432	392
Zespół Gimnazjów Nr 3	798	815	725	718
Gimnazjum nr 2	102	-	-	-
Razem Gimnazja Publiczne	1291	1203	1157	1110
Niepubliczne Gimnazjum Sióstr Salezjanek	10	33	61	68
Razem Gimnazja Publiczne i Niepubliczne	1301	1236	1218	1178

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Odwrotną tendencję można zauważyć w przypadku dzieci uczęszczających do przedszkoli w Dzierżoniowie. W latach 2005 - 2009 liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli zwiększyła się o 125 osób. Może to być spowodowane zwiększeniem liczby osób pracujących posiadających małe dzieci, a co za tym idzie wzrostem zapotrzebowania na usługi placówek takich jak żłobki i przedszkola.

Tabela 43: Liczba dzieci uczęszczających w Dzierżoniowie do przedszkoli.

PRZEDSZKOLA	Liczba dzieci			
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Przedszkole Publiczne nr 1	112	112	127	130
Przedszkole Publiczne nr 2	103	102	100	95
Przedszkole Publiczne nr 7	100	100	100	100
Razem Przedszkola Publiczne	315	314	327	325
Przedszkole Niepubliczne nr 3 „POD TOPOLĄ”,	118	118	120	120
Przedszkole Niepubliczne nr 4	135	153	157	155
Przedszkole Niepubliczne „Słoneczna Piątka”,	82	90	90	91
Przedszkole Niepubliczne Promujące Zdrowie „Szóstka”,	130	130	150	183
Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek	50	70	70	71
Razem Przedszkola Niepubliczne	515	561	587	620
Razem Przedszkola Publiczne i Niepubliczne	830	875	914	945

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie.

Liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską Dzierżoniów utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie. W szkołach podstawowych zatrudnionych jest ogółem 135 osób, w gimnazjach 86 (tu od roku 2005/2006 zmalała liczba nauczycieli o ok. 14 osób), a w przedszkolach 30.

5.2. Kultura

Działania z obszaru kultury realizuje **Dzierżoniowski Ośrodek Kultury (DOK)**. DOK oferuje mieszkańcom miasta zajęcia w sekcjach plastycznych, tanecznych, wokalnych oraz teatralnych. Usługi swe kieruje zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. W ośrodku działa chór Kanon oraz zespół pieśni i tańca Ślężanie.

Fot. 1: Izba Regionalna

W strukturach Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury od 2002 r. funkcjonuje Izba Regionalna. W pięciu salach Izby znajdują się zbiory poświęcone historii miasta, salonik z przełomu XIX i XX w., „izba śląska” z przedmiotami codziennego użytku, w której znajdują się m.in. ludowe meble śląskie oraz sala wystaw czasowych.

Źródło: www.dok.pl

Promowaniem czytelnictwa oraz udostępnianiem zbiorów książkowych zajmuje się **Miejska Biblioteka Publiczna w Dzierżoniowie**. Biblioteka działa od 1946 roku i jest największą biblioteką na terenie powiatu dzierżoniowskiego. W skład sieci bibliotecznej wchodzi:

- Wypożyczalnia dla Dorosłych.
- Czytelnia Ogólna z Komputerowym Ośrodkiem Informacji.
- Oddział Dziecięco - Młodzieżowy - wypożyczalnia i czytelnia.
- Filia - wypożyczalnia i czytelnia dla dzieci i dorosłych.
- Biblioteka Ekonomiczna z czytelnią multimedialną.
- Czytelnia Roczników Archiwalnych.
- Introligatornia.

Biblioteka posiada wdrożony system ISO.

W mieście organizowane są cyklicznie imprezy kulturalne, które na stałe wpisały się w życie miasta. Imprezy organizowane są przez cały rok, jednak najwięcej atrakcji ma miejsce w miesiącach wiosennych i letnich.

Jarmark Św. Jerzego – kwietniowa impreza propagująca historię i obyczaje epoki średniowiecza. W czasie imprezy odbywają się turnieje rycerskie, prezentacje strojów z tamtej epoki. Mieszkańcy mogą zakupować miecze, łuki oraz piękne wyroby z gliny, szkła, skóry i kutego metalu, jak również różnego rodzaju kobiece ozdoby, szaty i nakrycia głowy stylizowane na średniowieczne. Chętni biorą udział w turniejach łuczniczych i zabawach plebejskich, odbywają się także koncerty muzyki dawnej.

Dni Dzierżoniowa – impreza odbywa się w maju i ma na celu integrację społeczności miasta oraz wzmocnienie poczucia tożsamości mieszkańców z miastem. Podczas Dni Dzierżoniowa mają miejsce koncerty, wystawy oraz wydarzenia sportowo – rekreacyjne.

Fot. 2: Trasa TRAKT - u

TRAKT – Terenowy Rajd Amatorów Kolarstwa i Turystyki - plenerowa impreza rekreacyjna, jej celem jest aktywne spędzenie wolnego czasu, promowanie walorów krajobrazowych regionu i rozwój turystyki. Uczestnicy traktu pokonują trasy piesze (na dystansach: 5, 10, 20, 25, 30 km) lub trasy rowerowe (na dystansach: 30, 60, 70 km).

Źródło: www.dzierzoniow.pl

Poezja na murach – czerwcowy koncert plenerowy, który odbywa się w ramach rewitalizacji dzierżoniowskiej starówki. W koncercie biorą udział artyści początkujący oraz doświadczeni. Niezwykła oprawa wydarzenia zapewnia wyjątkową atmosferę i niezapomniane wrażenia.

Jarmark Pszczelarski Miodobranie – dwudniowe spotkanie z muzyką folkową i kulturą ludową. Podczas imprezy swoje wyroby prezentują pszczelarze, ale także artyści.

Sowiogórski Festiwal Techniki - celem imprezy jest szerzenie idei ochrony i rewitalizacji dziedzictwa przemysłowego i technicznego regionu Gór Sowich oraz Dolnego Śląska. Podczas trwania imprezy, w pomieszczeniach starej dzierżoniowskiej parowozowni, można poznać bogatą historię terenów Gór Sowich. W ramach festiwalu organizowane są: warsztaty naukowe, plenery fotograficzne, pokazy multimedialne oraz w części artystycznej występy zespołów muzycznych.

Dzierżoniowskie Prezentacje Gospodarcze – coroczne wydarzenie organizowane od 1994 r. co wrzesień. Podczas imprezy przedsiębiorcy mają szansę prezentacji swoich firm i ofert. Za szczególne osiągnięcia Kapituła przyznaje wybranym przedsiębiorcom nagrodę Smoka Biznesu. Prezentacjom towarzyszą koncerty i występy artystyczne.

Kalejdoskop Kultur Dolnego Śląska – październikowa impreza promująca wielokulturowość Dolnego Śląska. Poprzez organizację wystaw, projekcji filmowych, koncertów oraz wykładów propagowany jest dorobek różnych kultur i uświadamiana ich specyfika.

Dolnośląski Przegląd Twórczości Ludowej i Artystycznej RĘKODZIEŁO oraz Dolnośląski Przegląd Plastyki Nieprofesjonalnej WALOR – przeglądy to cykliczne konkursy organizowane dla artystów ludowych oraz plastyków amatorów, konkursom towarzyszą wystawy prac.

Ogólnopolski Konkurs Poezji Śpiewanej „Poetycka Stajnia” - listopadowe dwudniowa impreza obejmująca koncert konkursowy poezji śpiewanej oraz koncert gościnny.

Ogólnopolski Przegląd Utworów Big – Beatowych – przegląd utworów i zespołów big – beatowych, impreza mająca na celu łączenie pokoleń przy dobrej zabawie.

5.3. Sport

W mieście istnieją bardzo dobre warunki do propagowania i rozwoju sportu i rekreacji. Najkorzystniejszą ofertę urządzeń i obiektów sportowych posiada Ośrodek Sportu i Rekreacji Dzierżoniów.

Obiekty należące do OSiR-u to:

- hala sportowa 48x24 z widownią na 600 osób,
- 2 boiska z nawierzchnią trawiastą do piłki nożnej z bieżnią lekkoatletyczną szutrową o wymiarach 105 x 66 m oraz 95 x 70 m ,
- pełnowymiarowe boisko z trawy syntetycznej ze sztucznym oświetleniem o wymiarach 90 x 70 m,
- stadion z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej z trybunami na 300 miejsc,
- 4 korty tenisowe o nawierzchni ceglanej wraz z oświetleniem,
- 3 korty tenisowe ze sztuczną nawierzchnią trawiastą,
- ścianka treningowa,
- basen kryty,
- baseny odkryte z trawiastą plażą i boiskiem do siatkówki,
- siłownia,
- sauna i jacuzzi,
- urządzenia do fizjoterapii (łóżka do masażu, krioterapia, pole magnetyczne, laser, kombajn fizykoterapeutyczny),
- hotel z 30 pokojami dwuosobowymi.

Bardzo dobry stan techniczny obiektów sportowych powoduje, że funkcjonujące w Dzierżoniowie centrum pobytowo - treningowe jest dobrze znane w środowisku piłkarskim, jako doskonale miejsce na zgrupowania. Pozwala to miastu ubiegać się o goszczenie drużyn piłkarskich rozgrywających mecze podczas EURO 2012. Daje także duży potencjał na przyszłość i szansę wypromowania Dzierżoniowa jako miasta sportu.

5.4. Organizacje pozarządowe

W Dzierżoniowie funkcjonuje 70 organizacji pozarządowych. Najaktywniejszymi organizacjami trzeciego sektora są kluby sportowe. Nieco mniejszą, a niezwykle pożądaną aktywność widać w obszarze działań społecznych.

Organizacje pozarządowe ubiegają się o środki z budżetu miasta na swoją działalność statutową, wciąż jednak zbyt mało jest skutecznych prób pozyskania środków zewnętrznych, z funduszy innych organizacji pozarządowych, z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki lub innych przeznaczonych dla organizacji pozarządowych źródeł dofinansowania.

5.5. Analiza atutów i barier obszarów

Atuty	Bariery
1. Sieć placówek oświatowych od przedszkoli do szkół ponadgimnazjalnych + szkoły wyższe (UE) 2. Programy rozwoju oświaty (dodatkowa oferta zajęć edukacyjnych, profilaktycznych, stypendia, doposażenie placówek) 3. Wysokie wyniki kształcenia 4. ISO w szkołach, Miejskiej Bibliotece Publicznej 5. Podejmowanie przez organizacje pozarządowe działań w zakresie edukacji, kultury i sportu 6. Dobrze zorganizowane instytucje kultury 7. Bogaty kalendarz imprez kulturalnych 8. Rozwój Izby Regionalnej (w perspektywie Muzeum) 9. Dobrze funkcjonująca instytucja sportu - OSiR 10. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej pod EURO 2012 11. Bogata oferta imprez sportowych i rekreacyjnych 12. Nowe boiska przy szkołach, tory do jazdy na rolkach i rowerach górskich 13. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi, dobra współpraca Miasta z NGO 14. Wzrost środków z budżetu miasta na realizację zadań zleconych NGO 15. Różnorodność i wielość NGO	1. Baza placówek oświatowych wymagająca remontu – termomodernizacja 2. Konieczność rozbudowy i modernizacji infrastruktury kulturalnej 3. Słabe perspektywy pomocy rządowej w realizacji rozbudowy bazy pod EURO 2012 4. Zbyt mała aktywność organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków

Źródło: Rezultaty pracy warsztatowej Zespołu ds. Ewaluacji i Grupy Konsultacyjnej

6. Pomoc społeczna i bezpieczeństwo publiczne

6.1. Pomoc społeczna

Podstawowe zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje w Gminie Miejskiej Dzierżoniów **Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie**. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania własne i zadania zlecone gminy.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez ośrodek należy: prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej o zasięgu lokalnym oraz kierowanie do niego osób wymagających opieki, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, przyznawanie pomocy

rzeczowej, inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie należy: udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pokrywanie wydatków na świadczenia lecznicze na zasadach przewidzianych dla emerytów i rencistów, praca socjalna, sprawienie pogrzebu.

Zadania zlecone ośrodkowi obejmują: świadczenie usług opiekuńczych, pomoc w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie, przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie, przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz przysługujących do nich dodatków i świadczeń, przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, inne zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin.

Zgodnie z regulaminem Ośrodka przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie współpracuje z organizacjami społecznymi, związkami zawodowymi, związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, fundacjami, zakładami pracy oraz osobami fizycznymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie w 2008 r. realizował projekt systemowy finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt „Dajemy szansę” skierowany był do bezrobotnych kobiet. W ramach projektu oferowano im wsparcie w postaci treningu psychologicznego, treningu z doradcą zawodowym oraz profesjonalne szkolenia. W kolejnych latach planowana jest realizacja nowych projektów systemowych wspierających osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

W zakresie pomocy dla osób niepełnosprawnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Współpraca dotyczy przede wszystkim pozyskiwania i wypożyczania sprzętu do pielęgnacji i usprawniania.

W przypadku pomocy udzielanej bezrobotnym z terenu Gminy Miejskiej Dzierżoniów Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Dzierżoniowie.

Od 2004 roku przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci w Dzierżoniowie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, którego zadaniem jest udzielanie pomocy osobom znajdującym się w trudnej, kryzysowej sytuacji życiowej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane również przez organizacje pozarządowe zarówno w ramach ich działalności statutowej wykonywanej w ramach środków własnych, jak również ze środków Urzędu Miasta w Dzierżoniowie. Na 70 organizacji pozarządowych 20 posiada w swoich celach statutowych realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Organizacje, z którymi stale współpracuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie to: Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu, Polski Czerwony Krzyż, Związek Sybiraków Ziemi Dzierżoniowskiej, Związek Inwalidów wojennych RP, Polski Związek Emerytów i Inwalidów oraz Caritas Polska.²

² Źródło: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2009 – 2013”

6.2. Bezpieczeństwo publiczne

Od 2003 roku liczba przestępstw w Dzierżoniowie systematycznie spada. Najczęściej popełnianymi przestępstwem jest kierowanie w stanie nietrzeźwym oraz kradzież mienia. Wzrasta liczba przestępstw popełnionych z udziałem nieletnich.

Dane przedstawia tabela 44.

Tabela 44: Przestępstwa popełniane w Dzierżoniowie w latach 2003 – 2007.

Rok	Przestępstwa ogółem	Kradzież mienia	Włamania	Rozboje	Bójki, pobicia	Wypadki drogowe	Nietrzeźwi kierujący	Zniszczenie mienia	Zabójstwa	Przestępstwa z udziałem nieletnich
2003	1969	341	210	35	43	27	464	108	0	153
2004	1869	271	233	26	34	41	452	103	0	149
2005	2042	276	217	36	47	41	525	122	0	184
2006	1911	203	154	24	38	29	526	131	0	167
2007	1647	234	131	23	34	42	346	114	0	210

Źródło danych: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

6.3. Analiza atutów i barier obszaru

Atuty	Bariery
1. Rozwój instytucji zajmujących się pomocą społeczną (nowa siedziba OPS, plany modernizacji budynku dla Środowiskowego Domu z uwzględnieniem mieszkań chronionych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Jadłodajnia dla potrzebujących) 2. Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych 3. Współdział organizacji pozarządowych w realizację zadań z zakresu opieki społecznej i pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom 4. System wsparcia dla osób niepełnosprawnych (edukacja, sport, pomoc społeczna)	1. Ponowny wzrost bezrobocia (większa liczba klientów pomocy społecznej, co może doprowadzić do powrotu pomocy polegającej na wypłacaniu zasiłków a nie aktywizującej osoby bezrobotne) 2. Ubożenie społeczeństwa 3. Starzejące się społeczeństwo

Źródło: Rezultaty pracy warsztatowej Zespołu ds. Ewaluacji i Grupy Konsultacyjnej

IV. Kierunki strategiczne na lata 2010 - 2016

1. Analiza SWOT/TOWS Dzierżoniowa

Analiza SWOT to jedna z efektywniejszych metod diagnozowania. Jest pomocna w uporządkowaniu informacji na temat gminy, jej zasobów i ewentualnych braków oraz na temat makrootoczenia, w którym funkcjonuje gmina – szans i zagrożeń, które mogą wpłynąć na jej rozwój.

Analiza SWOT/TOWS pozwala nie tylko opisać obecną sytuację gminy i jej otoczenia, ale również wskazać najsilniejsze zależności pomiędzy czynnikami wewnętrznymi (mocne i słabe strony) i zewnętrznymi (szanse i zagrożenia). Zależności o największym stopniu nasilenia pokazują obszary problemowe oraz mocne, które wymagają podjęcia pewnych działań – przeciwdziałających lub wzmacniających. Analiza SWOT jest więc narzędziem ułatwiającym planowanie działań strategicznych oraz wybór konkretnej strategii.

Analizę SWOT/TOWS dla Dzierżoniowa przeprowadzono w trakcie warsztatów Zespołu ds. Ewaluacji. Prace realizowane były etapowo:

1. Wstępna analiza sytuacji społeczno - gospodarczej miasta (prace wspólne Zespołu ds. Ewaluacji i Grupy Konsultacyjnej) w celu wyodrębnienia pozytywnych i negatywnych stron miasta,
2. Wyodrębnienie mocnych i słabych stron miasta istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta (w celu wyodrębnienia wykorzystano rangowanie czynników),
3. Analiza otoczenia miasta w celu wyodrębnienia szans i zagrożeń mogących mieć istotny wpływ na rozwój miasta (w celu wyodrębnienia wykorzystano rangowanie czynników),
4. Badanie zależności pomiędzy czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
5. Wybór strategii na podstawie wyników badania zależności.

1.1.Czynniki warunkujące rozwój miasta

Zespół ds. Ewaluacji wskazał czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) i zewnętrzne (szanse i zagrożenia) warunkujące rozwój Dzierżoniowa. Mocne strony były tu rozumiane jako zasoby, atuty, zalety i przewagi miasta, słabe jako braki, wady, bariery rozwojowe miasta. Szanse interpretowano jako wszelkie płynące z otoczenia możliwości rozwoju miasta, zagrożenia – cechy otoczenia zewnętrznego stwarzające niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

W przypadku analizy otoczenia zastosowano metodę PEST, szukano czynników opisujących otoczenie w czterech sferach: polityczno - prawnej, ekonomicznej, społecznej i technologicznej.

Wyodrębnione czynniki wewnętrzne i zewnętrzne zostały ocenione przez Zespół ds. Ewaluacji pod względem stopnia ich wpływu na rozwój miasta. Ocena została dokonana w skali trzystopniowej, gdzie 0 - nieistotny dla rozwoju Dzierżoniowa, 1 – przeciętne znaczenie dla rozwoju Dzierżoniowa, 2 – istotny dla rozwoju Dzierżoniowa. Do dalszej analizy zostały zakwalifikowane te czynniki, które uzyskały rangę równą co najmniej 1. Poniżej w Tabeli 45 znajduje się katalog czynników wraz z przypisaną rangą (średnia rang nadanych przez członków Zespołu ds. Ewaluacji).

Tabela 45: Mocne i słabe strony miasta

Lp.		Mocne strony (M)	Lp.	Słabe strony (S)	
1.	Dobry klimat dla przedsiębiorstw	1,8	1.	Zły stan techniczny dróg	1,9
2.	Sprawnie działająca administracja miejska	1,7	2.	Brak uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe	1,7
3.	Dostępność do infrastruktury technicznej	1,7	3.	Wzrost bezrobocia	1,7
4.	Duża liczba przedsiębiorstw i ich różnorodność	1,7	4.	Znaczna liczba rodzin poniżej kryterium dochodowego	1,5
5.	Centrum życia regionu	1,7	5.	Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych	1,3
6.	Poszerzenie dzierżoniowskiego obszaru strefy ekonomicznej WSSE	1,6	6.	Niewystarczająca liczba mieszkań i ich zły stan techniczny	1
7.	Dobra struktura budżetu	1,5	7.	Niekorzystna sieć dróg tranzytowych	1
8.	Dobra baza sportowa	1,4	8.	Niewystarczające działania ekologiczne	1
9.	Dobry poziom oświaty	1,2			
10.	Różnorodność form działania w obszarze pomocy społecznej	1			
11.	Bogaty kalendarz imprez kulturalnych	1			

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 46: Szanse i zagrożenia dla miasta

Szanse (SZ)			Zagrożenia (Z)		
1.	Dynamiczny rozwój Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	1,8	1.	Dekoniunktura, kryzys gospodarczy	1,6
2.	Dostępność środków zewnętrznych	1,6	2.	Cedowanie na gminę zadań i odpowiedzialności bez zabezpieczenia finansowego	1,6
3.	Bliskość położenia węzła komunikacyjnego	1,3	3.	Cięcia wydatków państwa	1,3
4.	Możliwości wynikające z EURO 2012 (rozbudowa i modernizacja infrastruktury: obiekty sportowe, drogi, hotele)	1,1	4.	Otoczenie gminami o dużej stopie bezrobocia	1,3
5.	Utworzenie instytucji rozwoju regionalnego (na szczęblu powiatu)	1	5.	Wadliwy system kształcenia zawodowego niedopasowany do rynku pracy	1,2
6.	Dobra współpraca z miastami partnerskimi	1	6.	Niestabilność w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych	1
7.	Strefa EURO	1	7.	Starzejące się społeczeństwo wymagające opieki miasta	1
8.	Stabilność polityczna	1	8.	Odpływ zarobkowy mieszkańców do większych ośrodków	1
9.	Dobra współpraca międzygminna	1	9.	Degradacja środowiska, szczególnie powietrza	1
10	„Aglomeracja dzierżoniowska”	1	10.	Brak regionalnego systemu gospodarki odpadami	1
			11.	Wysokie koszty utrzymania przedsiębiorstw, brak zasobów energetycznych warunkujących rozwój przedsiębiorstw	1

Źródło: Opracowanie własne

Wskazywane **mocne strony** Dzierżoniowa to przede wszystkim atuty związane z wypracowanym w latach 2003 – 2008 klimatem dla biznesu: dobre warunki dla rozwoju przedsiębiorstw (ulgi podatkowe, preferencyjne kredyty), dobry dostęp do infrastruktury technicznej, uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje oraz w dużym stopniu zagospodarowana Dzierżoniowska część Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ta mocna strona może pomóc miastu w przyciąganiu kolejnych inwestorów, którzy stworzą nowe miejsca pracy oraz wpłyną na gospodarczy rozwój miasta. Sprawnie działająca administracja miejska jest motorem rozwoju miasta, dzięki dobrze zarządzanej administracji miasto ma szansę dalszego interdyscyplinarnego rozwoju. Atutem miast jest funkcjonowanie Dzierżoniowa jako centrum regionu. Wynika to przede wszystkim z faktu, że Dzierżoniów jest centrum powiatowym, które oferuje mieszkańcom miasta i regionu cały wachlarz usług publicznych oraz komercyjnych.

Słabe strony Dzierżoniowa to przede wszystkim nieadekwatna do potrzeb infrastruktura komunalna i drogowa. Zły stan techniczny dróg oraz mała ilość miejsc parkingowych mogą stać się barierą rozwojową miasta. Brak terenów uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe ogranicza wzrost zasobów mieszkaniowych, które nie zaspakajają potrzeb mieszkańców.

Szansą dla rozwoju Dzierżoniowa jest dynamicznie rozwijająca się Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna. Sprzyjającym czynnikiem może okazać się dostępność środków zewnętrznych, ich pozyskanie ma szansę stać się receptą na niedogodności infrastrukturalne. Bliskie położenie węzła komunikacyjnego sprzyja nowym inwestycjom w mieście oraz funkcjonowaniu miasta jako centrum regionu. Szansą dla Dzierżoniowa może stać się również możliwość goszczenia drużyn rozgrywających mecze podczas EURO 2012 w istniejącym centrum treningowo – pobytowym oraz rosnąca popularność ośrodka wśród drużyn piłkarskich z Polski i Europy Wschodniej.

Zagrożeniem dla Dzierżoniowa może stać się spowolnienie gospodarcze i okres dekonunktury, a co się z tym wiąże cięcie wydatków z budżetu Państwa na wydatki gminne. Potencjalnym zagrożeniem jest dla miasta otoczenie gminami o dużej stopie bezrobocia. Oznacza to, że Dzierżoniów powinien dysponować miejscami pracy dla mieszkańców miasta i regionu. Nasycenie rynku pracy może spowodować odpływ mieszkańców Dzierżoniowa do większych ośrodków miejskich w kraju i za granicą, gdzie rynek pracy jest bardziej elastyczny i różnorodny.

1.2. Badanie zależności - macierz SWOT

Zespół ds. Ewaluacji zbadał zależności pomiędzy zidentyfikowanymi czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Macierz SWOT pozwoliła zbadać wpływ czynników wewnętrznych na otoczenie. Zależność pomiędzy czynnikami była oceniana na podstawie następujących pytań:

- Czy dana mocna strona pozwoli wykorzystać daną szansę?
- Czy dana słaba strona uniemożliwia wykorzystanie szansy?
- Czy dana mocna strona pozwoli zniwelować zagrożenie?
- Czy dana słaba strona spotęguje dane zagrożenie?

Do oceny siły zależności pomiędzy czynnikami wykorzystano trzystopniową skalę liczbową:

0 - brak związku, 1 - przeciętna zależność, 2 - silna zależność

Tabela 47: Macierz zależności pomiędzy mocnymi stronami (M) a szansami (SZ)

	SZ1	SZ2	SZ3	SZ4	SZ5	SZ6	SZ7	SZ8	SZ9	SZ10	suma
M1	2	1	2	1	1	0	1	1	1	2	12
M2	2	2	0	1	2	1	0	1	2	1	12
M3	2	1	0	2	0	0	0	0	1	1	7
M4	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	5
M5	1	1	1	1	2	1	0	1	1	2	11
M6	2	0	1	0	1	0	1	1	1	2	9
M7	0	2	0	1	0	0	1	1	0	0	5
M8	0	1	0	2	0	0	0	0	1	1	5
M9	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3
M10	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	3
M11	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3
suma	10	12	5	8	8	2	3	6	9	12	75

Tabela 48: Macierz zależności pomiędzy mocnymi stronami (M) a zagrożeniami (Z)

	Z1	Z2	Z3	Z4	Z5	Z6	Z7	Z8	Z9	Z10	Z11	suma
M1	2	0	1	2	1	0	0	2	0	0	1	9
M2	1	1	0	1	1	1	1	0	1	2	0	9
M3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
M4	2	0	0	1	2	0	0	2	0	0	0	7
M5	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
M6	2	0	1	1	1	0	0	2	0	0	0	7
M7	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	4
M8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
M9	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
M10	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
M11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
suma	8	2	3	6	6	1	3	8	1	2	2	42

Tabela 49: Macierz zależności pomiędzy słabymi stronami (S) a szansami (SZ)

	SZ1	SZ2	SZ3	SZ4	SZ5	SZ6	SZ7	SZ8	SZ9	SZ10	suma
S1	1	0	2	2	0	0	0	0	0	1	6
S2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3
S3	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	5
S4	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
S5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
S6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
S7	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	6
S8	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3
suma	5	1	4	4	1	0	2	2	3	7	29

Tabela 50: Macierz zależności pomiędzy słabymi stronami (S) a zagrożeniami (Z)

	Z1	Z2	Z3	Z4	Z5	Z6	Z7	Z8	Z9	Z10	Z11	suma
S1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	3
S2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2
S3	2	1	1	2	2	0	1	2	0	0	0	11
S4	1	1	1	1	1	0	2	2	0	0	0	9
S5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S6	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
S7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
S8	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
suma	5	2	4	3	3	1	3	6	1	1	1	30

1.3. Badanie zależności – macierz TOWS

Macierz TOWS pozwala na przeanalizowanie wpływu czynników zewnętrznych na uwarunkowania wewnętrzne badanego układu.

Zależności te analizowano odpowiadając na pytania:

- Czy dana szansa wzmacnia daną silną stronę?
- Czy dana szansa pozwala zniwelować daną słabość?
- Czy dane zagrożenie niweluje daną silną stronę?
- Czy dane zagrożenie uwypukla daną słabość?

Do oceny siły zależności pomiędzy czynnikami wykorzystano, tak jak poprzednio, trzystopniową skalę liczbową:

0 - brak związku, 1 - przeciętna zależność, 2 - silna zależność

Tabela 51: Macierz zależności pomiędzy szansami (SZ) a mocnymi stronami (M).

	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	suma
SZ1	2	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0	8
SZ2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
SZ3	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	5
SZ4	1	0	1	1	1	0	1	2	0	0	0	7
SZ5	1	2	0	1	1	1	0	0	0	1	0	7
SZ6	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3
SZ7	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	4
SZ8	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	14
SZ9	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	6
SZ10	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	8
suma	12	9	6	9	10	8	4	5	3	3	4	73

Tabela 52: Macierz zależności pomiędzy szansami (SZ) a słabymi stronami (S)

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	suma
SZ1	1	1	2	2	0	1	1	0	8
SZ2	2	1	2	1	1	1	1	1	10
SZ3	0	0	1	0	0	0	1	0	2
SZ4	2	0	1	0	1	0	1	0	5
SZ5	1	0	1	1	1	1	0	1	6
SZ6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SZ7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SZ8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SZ9	1	0	1	0	0	0	0	0	2
SZ10	0	0	1	0	0	1	0	0	2
suma	7	2	9	4	3	4	4	2	35

Tabela 53: Macierz zależności pomiędzy zagrożeniami (Z) a mocnymi stronami (M)

	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	suma
Z1	1	0	0	2	0	2	1	1	0	1	1	9
Z2	1	2	1	0	0	0	2	1	0	1	0	8
Z3	1	1	1	0	0	0	2	1	1	1	0	8
Z4	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	4
Z5	2	0	0	2	0	1	0	0	1	0	0	6
Z6	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	8
Z7	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
Z8	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	5
Z9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Z10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Z11	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
suma	11	5	3	7	0	7	8	4	2	7	1	55

Tabela 54: Macierz zależności pomiędzy zagrożeniami (Z) a słabymi stronami (S)

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	suma
Z1	1	1	2	2	0	1	0	0	7
Z2	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Z3	2	1	1	2	1	1	1	1	10
Z4	0	0	2	2	0	0	0	0	4
Z5	0	0	1	1	0	0	0	0	2
Z6	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Z7	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Z8	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Z9	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Z10	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Z11	0	0	1	1	0	0	0	0	2
suma	5	4	10	11	3	4	3	6	46

1.4. Wybór strategii

Zestawienie sum z poszczególnych ćwiartek pozwala stwierdzić, gdzie występują najsilniejsze zależności, a co za tym idzie, jakiego typu strategia powinna być podjęta w przyszłych latach.

Tabela 55: Suma zależności pomiędzy czynnikami

	Szanse (SZ)	Zagrożenia (Z)
Mocne strony (M)	75+73=148	42+55=97
Słabe strony (S)	29+35=64	30+46=76

Źródło: opracowanie własne

W wyborze strategii spośród czterech podanych w poniższym modelu (tabela 37) kierujemy się najwyższym wynikiem uzyskanym po podliczeniu rang zależności.

Tabela 56: Cztery typy strategii

	Szanse (SZ)	Zagrożenia (Z)
Mocne strony (M)	STRATEGIA DYNAMICZNA	STRATEGIA KONSERWATYWNA
Słabe strony (S)	STRATEGIA KONKURENCYJNA	STRATEGIA DEFENSYWNA

W wyniku analizy SWOT/TOWS można stwierdzić, że najkorzystniejszą strategią dla Dzierżoniowa jest strategia dynamiczna polegająca na wykorzystaniu zewnętrznych korzystnych uwarunkowań przy pomocy atutów miasta.

Poniższa tabela zawiera najsilniejsze relacje pomiędzy poszczególnymi czynnikami, pokazuje, jakie działania powinny podjąć władze miasta, sugeruje, jakie rozwiązania w poszczególnych obszarach zastosować.

Tabela 57: Najsilniejsze zależności - opis

Czynniki zależne	Opis zależności
M1 Dobry klimat dla przedsiębiorstw	SZ1 Dynamiczny rozwój WSSE SZ3 Bliskość położenia węzła komunikacyjnego SZ9 „Aglomeracja Dzierżoniowska” Z1 Kryzys gospodarczy Z4 Otoczenie gminami o dużej stopie bezrobocia Z8 Odpływ zarobkowy mieszkańców do większych ośrodków Z11 Wysokie koszty utrzymania przedsiębiorstw, Dzięki rozwojowi strefy ekonomicznej, która obejmuje obszar Dzierżoniowa wzrośnie zasób przestrzeni gotowych pod inwestycje. Miasto będzie mogło zaoferować preferencyjne warunki do inwestowania kolejnym przedsiębiorcom. Bliskie położenie węzła komunikacyjnego oraz istnienie gmin sąsiednich współpracujących z Dzierżoniowem, których mieszkańcy pracują, uczą się i korzystają z usług w mieście powoduje, że może rozwijać tu się klimat dla przedsiębiorstw. Dobry klimat dla przedsiębiorstw, wspieranie nowych i istniejących inwestycji może zniwelować zagrożenie płynące z odpływu zarobkowego mieszkańców do większych ośrodków oraz otoczenia gminami o dużej stopie bezrobocia. Zwiększanie liczby przedsiębiorstw może zwiększyć liczbę miejsc pracy, sprawić, że dzierżoniowski rynek pracy będzie bardziej różnorodny i chłonny. Wysokie koszty utrzymania przedsiębiorstw mogą być mniej odczuwalne, szczególnie dla nowych firm przy preferencyjnych warunkach, jakie oferuje miasto i WSSE.

Czynniki zależne		Opis zależności
M2 Sprawnie działająca administracja miejska	SZ1 Dynamiczny rozwój WSSE SZ2 Dostępność środków zewnętrznych SZ5 Utworzenie instytucji rozwoju regionalnego na szczeblu powiatu SZ8 Dobra współpraca międzygminna Z9 Degradacja środowiska Z10 Brak regionalnego systemu gospodarki odpadami	Dobrze funkcjonujący Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne, wyszkolona kadra, zarządzanie jakością i stałe podnoszenie jakości pracy, pozwala na wykorzystanie sprzyjających warunków zewnętrznych – dostępnych środków zewnętrznych (pozyskiwanie ich poprzez tworzenie projektów miękkich i inwestycyjnych), rozwijającej się WSSE (współpraca władz z zarządcami WSSE, pozyskiwanie nowych inwestorów), dobrej współpracy międzygminnej (możliwość wspólnych przedsięwzięć i projektów). Dobrze działająca administracja miejska ma szansę, poprzez sprawne podejmowanie działań w obszarze ochrony środowiska, zniwelować zagrożenia płynące z degradacji środowiska i braku regionalnego systemu gospodarki odpadami.
M4 Duża liczba przedsiębiorstw i ich różnorodność	Z1 Kryzys gospodarczy Z4 Otoczenie gminami o dużej stopie bezrobocia Z5 Wadliwy system kształcenia zawodowego Z8 Odpyływ zarobkowy mieszkańców do większych ośrodków	Różnorodność i wielość przedsiębiorstw w Dzierżoniowie może zniwelować negatywne skutki kryzysu gospodarczego, zapewnić miejsca pracy mieszkańcom Dzierżoniowa oraz okolic. Wprowadzenie systemu staży i praktyk w przedsiębiorstwach może zmniejszyć negatywne skutki wadliwego systemu kształcenia zawodowego.
M5 Centrum życia regionu	SZ5 Utworzenie instytucji rozwoju regionalnego (na szczeblu powiatu) SZ9 „Aglomeracja Dzierżoniowska”	Miasto funkcjonuje jako centrum życia regionu może więc stać się liderem regionu i wspólnie z gminami sąsiednimi i władzami powiatu wpłynąć na rozwój regionu.
M6 Poszerzenie Dzierżoniowskiej Strefy Ekonomicznej WSSE	Z1 Kryzys gospodarczy Z4 Otoczenie gminami o dużej stopie bezrobocia Z5 Odpyływ zarobkowy mieszkańców do większych ośrodków	Zagospodarowanie Dzierżoniowskiej Strefy Ekonomicznej oraz dalsze pozyskiwanie inwestorów pozwoli na znielowanie skutków kryzysu gospodarczego, zapewni miejsca pracy, co pozwoli zmniejszyć zagrożenie związane z otoczeniem gminami o dużej stopie bezrobocia oraz odpyływem mieszkańców miasta do większych ośrodków.
S1 Zły stan techniczny dróg	SZ3 Bliskość położenia węzła komunikacyjnego SZ4 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury pod EURO 2012	Zły stan techniczny dróg może zmniejszyć korzyści, jakie daje miastu bliskie położenie węzła komunikacyjnego. Zły stan dróg dojazdowych i dróg miejskich może zniechęcić do inwestowania w mieście oraz wpływać negatywnie na jakość życia mieszkańców. Rozbudowa infrastruktury pod EURO 2012 (lub wykorzystanie szansy rosnącej wśród drużyn piłkarskich popularności centrum pobytowo - treningowego) jest szansą na rozwój i promocję miasta, pod warunkiem, iż będą podejmowane równolegle inwestycje w infrastrukturę drogową.

Czynniki zależne		Opis zależności
S3 Bezrobocie	Z1 Kryzys gospodarczy Z2 Otoczenie gminami o dużej stopie bezrobocia Z5 Wadliwy system kształcenia zawodowego Z8 Odpływ zarobkowy mieszkańców do większych ośrodków	Istniejące w Dzierżoniowie bezrobocie oraz jego skutki mogą spotęgować zagrożenia płynące z okresu dekonunktury, otoczenia miasta przez gminy o wysokiej stopie bezrobocia. Brak środków zaradczych może spowodować, że liczba bezrobotnych – absolwentów szkół kształcących w kierunkach, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy, wzrośnie lub osoby takie będą poszukiwały pracy w innych większych ośrodkach.
SZ1 Dynamiczny rozwój WSSE	M1 Dobry klimat dla przedsiębiorców M6 Poszerzenie Dzierżoniowskiej Strefy Ekonomicznej WSSE S1 Zły stan techniczny dróg S3 Bezrobocie S4 Znaczna liczba rodzin poniżej kryterium dochodowego	Rozwój Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej pozwoli na poszerzenie dzierżoniowskiej części strefy, pozwoli to na nowe inwestycje, nowe miejsca pracy, a co za tym idzie pozwoli na zmniejszenie bezrobocia i liczby osób o niskich dochodach.
SZ2 Dostępność środków zewnętrznych	M1 Dobry klimat dla przedsiębiorstw M3 Dostępność infrastruktury technicznej M7 Dobra struktura budżetu M8 Dobra baza sportowa S1 Zły stan techniczny dróg S2 Brak uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe S3 Bezrobocie S7 Niekorzystna sieć dróg tranzytowych	Wykorzystanie możliwości pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje w infrastrukturę i zasoby ludzkie pozwoli miastu wzmocnić silne strony miasta (dobry klimat dla biznesu, dobra baza sportowa, dostępność infrastruktury technicznej) oraz pokonać słabości. Środki zewnętrzne pozwolą na rozbudowę infrastruktury mieszkaniowej, drogowej. Na drodze projektów miękkich skierowanych do osób bezrobotnych wyeliminować można problem bezrobocia i jego skutków.
SZ8 Stabilność polityczna	M1 Dobry klimat dla przedsiębiorstw M2 Sprawnie działająca administracja miejska M7 Dobra struktura budżetu	Brak radykalnych zmian w polityce kraju pozwoli na kontynuację polityki miasta – wzmocnianie dobrego klimatu dla przedsiębiorstw, podwyższania jakości publicznych usług oferowanych mieszkańcom przez Urząd Miasta oraz doskonalenia funkcjonowania Urzędu.

Czynniki zależne		Opis zależności
Z1 Kryzys gospodarczy Z2 Cedowanie na gminę zadań i odpowiedzialności bez zabezpieczenia finansowego Z3 Cięcie wydatków państwa	M1 Dobry klimat dla przedsiębiorstw M2 Sprawnie działająca administracja miejska M4 Duża liczba przedsiębiorstw i ich różnorodność M6 Poszerzenie Dzierżoniowskiej Strefy Ekonomicznej WSSE M7 Dobra struktura budżetu S3 Bezrobocie S4 Znaczna liczba rodzin poniżej kryterium dochodowego	Spowolnienie gospodarcze, które może wpłynąć na strukturę budżetu Państwa, a co za tym idzie na mniejsze środki finansowe przekazywane gminom może negatywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy miasta oraz wzmocnić problemy społeczne, zwiększyć liczbę osób bezrobotnych oraz o niskich dochodach.

Źródło: opracowanie własne

Działania władz miasta zgodne z kierunkiem strategicznym zapisanym w 2003 roku doprowadziły do zaistnienia w Dzierżoniowie dobrych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Miasto nadal ma potencjał do przyciągania nowych inwestorów, dzięki preferencyjnym warunkom, jakie zapewnia przedsiębiorcom Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna. Nowe inwestycje to nowy kapitał, nowe miejsca pracy dla mieszkańców oraz szansa na dalszy rozwój miasta.

Korzystne położenie i fakt, że Dzierżoniów jest stolicą powiatu sprzyja pozyskiwaniu nowych inwestorów oraz umożliwi zafunkcjonowanie miasta jako centrum życia regionu. Warto postawić więc na rozwój i doskonalenie usług publicznych (będących w zakresie działania Urzędu Miasta) oraz stwarzanie korzystnych warunków do rozwoju usług komercyjnych.

2. Wizja i misja Dzierżoniowa na lata 2010 - 2016

Wizja i misja miasta zostały wypracowane podczas warsztatów Zespołu ds. Ewaluacji oraz konsultowane z Grupą Konsultacyjną Zespołu ds. Ewaluacji.

Wizja

Wizja miasta spełnia rolę motywacyjną, jest swego rodzaju wizualizacją Miasta, obrazem, do którego dążyć będą poprzez swoje działania władze Miasta.

Wypracowana przez Zespół ds. Ewaluacji wizja podkreśla dążenia do osiągnięcia warunków zrównoważonego rozwoju, harmonii pomiędzy rozwojem gospodarczym i społecznym. Jednocześnie wskazuje dwie główne ścieżki rozwoju Miasta: wspieranie przedsiębiorczości oraz sportu.

Wizja Dzierżoniowa:

Miasto inicjatyw, przedsiębiorczości, rozwoju społecznego i sportu.

Misja

Misję konstruowano jako hasło, które zawiera w sobie główne działania prowadzące do realizacji wizji, jednocześnie misja miała wyróżniać Dzierżoniów spośród innych gmin regionu – Powiatu Dzierżoniowskiego.

Misja Dzierżoniowa:

Tworząc klimat dla biznesu i sportu podnosimy jakość życia.

Dzierżoniów w latach 2010 – 2016 będzie kontynuował misję z lat 2003 – 2009 zawierającą się w hasło „Tworzyć klimat dla biznesu”. Działania realizowane w ramach tej misji doprowadziły do rozwoju Miasta i powinny być kontynuowane w przyszłym okresie. Jednocześnie istnienie klimatu dla biznesu pozwala władzom miasta podejmować kolejne działania strategiczne, które będą motorem rozwoju Miasta. Utrzymaniu wizerunku miasta, jako przyjaznego inwestorom towarzyszyć będą działania mające na celu wykreowanie Miasta, jako ośrodka sportowo – rekreacyjnego, oferującego usługi szkoleniowo – treningowe dla podmiotów krajowych i zagranicznych.

3. Cele rozwojowe Dzierżoniowa

Cele strategiczne zostały wytyczone w odpowiedzi na pytania: Jaki jest pożądaný stan docelowy? Co chcemy osiągnąć? Cele były generowane w odniesieniu do objętych ewaluacją trzech obszarów rozwoju, które w 1996 i 2003 roku były określane, jako scenariusze rozwoju:

I obszar: Dzierżoniów miasto wspierające przedsiębiorczość.

II obszar: Dzierżoniów - centrum regionu.

III obszar: Dzierżoniów miasto propagujące sport i turystykę aktywną.

Do każdego obszaru został przypisany jeden cel strategiczny.

Wyznaczając cele opierano się na metodologii SMART (cele miały spełniać następujące kryteria: być realistyczne, umiejscowione w czasie, mierzalne, akceptowalne oraz konkretne). Przy konstruowaniu celów strategicznych uwzględniono jednak ogólny charakter dokumentu planistycznego, jakim jest Strategia Rozwoju Lokalnego i określono je na dużym stopniu ogólności pamiętając, że mają wyznaczać generalne kierunki planowanych działań.

Do każdego z trzech celów strategicznych zostały przypisane cele operacyjne. Cele operacyjne są celami szczegółowymi wyznaczającymi kierunek dla konkretnych projektów lub grup projektów

Biorąc pod uwagę wyniki ewaluacji starano się, by cele obu rządów były zapisane czytelnie i zrozumiale.

Cele operacyjne wpisują się w cele strategiczne (nadrzędne), cele strategiczne są spójne z zaproponowaną misją miasta.

Poniższy schemat pokazuje strukturę Strategii.

Rysunek 3: Struktura Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa

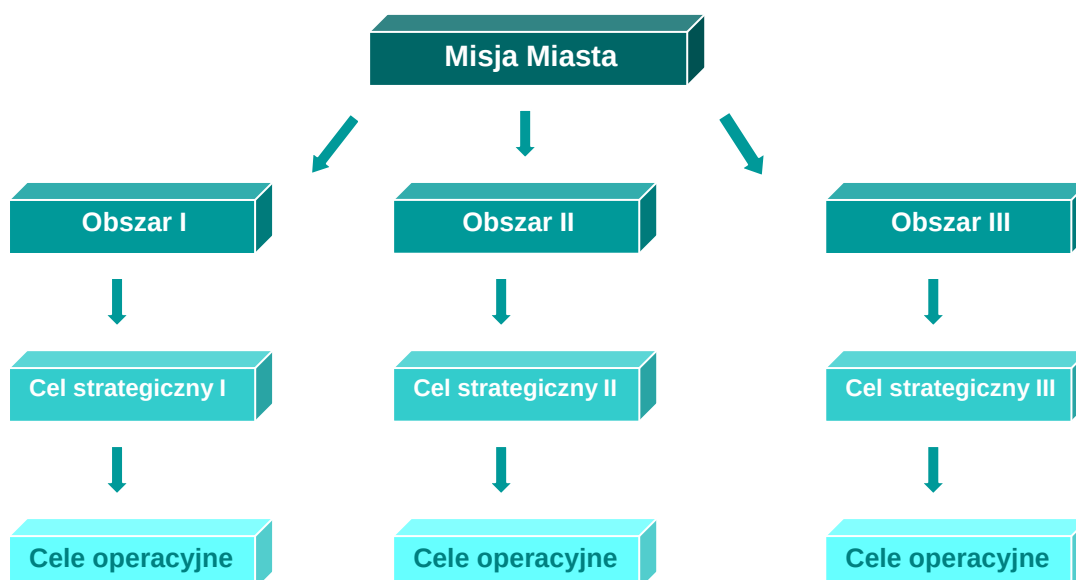

Tabela 58: Struktura celów

Misja miasta	Tworząc klimat dla biznesu i sportu podnosimy jakość życia		
Obszar	Dzierżoniów miasto wspierające przedsiębiorczość	Dzierżoniów - centrum regionu	Dzierżoniów miasto propagujące sport i turystykę aktywną
Cel strategiczny	I. Wspieranie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej	II. Tworzenie miasta przyjaznego	III. Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej
Cel operacyjny	I.1. Wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	II.1. Rozwój infrastruktury komunalnej	III.1. Rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej
	I.2. Stworzenie warunków dla rozwoju nowych inwestycji	II.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	II.2. Podnoszenia atrakcyjności oferty sportowo - rekreacyjnej
	I.3. Rozwój współpracy pomiędzy administracją publiczną a przedsiębiorcami oraz instytucjami propagującymi przedsiębiorczość	II.3. Rozwój infrastruktury społecznej	III. 3. Wypromowanie Centrum Treningowo - Pobyтового
	I. 4. Propagowanie postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych	II.4. Tworzenie warunków do rozwoju handlu i usług	
		II.5. Podnoszenie poziomu usług świadczonych przez Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne	

3.1. Zgodność celów z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu

Cele strategiczne i operacyjne zostały przeanalizowane pod kątem zgodności z celami i wytycznymi zapisanymi w dokumentach strategicznych wyższego rzędu.

Podczas analizy brano pod uwagę następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego,
2. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego,
3. Strategia Rozwoju Kraju,
4. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia ,
5. Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Analiza spójności wykazała, że wytyczone przez Zespół ds. Ewaluacji cele strategiczne na lata 2010 – 2016 są spójne z celami strategicznymi dokumentów powiatu, województwa i kraju.

Analizę zgodności celów przedstawia Tabela 59 .

Tabela 59: Zgodność celów Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa z celami, priorytetami i wytycznymi dokumentów strategicznych wyższego rzędu

Lp.	Cele Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej
I	Wspieranie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej	Zgodność z celem strategicznym 1: „Intensyfikacja rozwoju gospodarczego powiatu dzierżoniowskiego”	Zgodność z celem gospodarczym: „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”	Zgodność z celem priorytetowym: „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki” oraz 3 celem priorytetowym: „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości”	Zgodność z 4 celem priorytetowym: „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1. „Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia” oraz 1.2.2 „Ułatwianie innowacji i promowanie przedsiębiorczości” sformułowane w ramach Wytycznych Wspólnoty 1.2. „Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu”
I.1	Wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Zgodność z programem 1.2.5. „Wspieranie sektora MŚP i mikroprzedsiębiorstw” sformułowanym w ramach celu operacyjnego 1.2 „Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu”	Zgodność z 3 celem operacyjnym „Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku” sformułowanym w ramach celu gospodarczego: „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”	Zgodność z celem operacyjnym b) „Rozwój przedsiębiorczości” oraz celem operacyjnym f) „Ochrona konkurencji” sformułowanymi w ramach celu priorytetowego: „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”, a także zgodność z celem operacyjnym a) „Tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości i zmniejszanie obciążeń pracodawców” sformułowanym w ramach celu priorytetowego: „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości”	Zgodność z 4 celem priorytetowym: „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług”	Zgodność z punktem 1.2.2 „Ułatwianie innowacji i promowanie przedsiębiorczości” sformułowanym w ramach Wytycznej Wspólnoty 1.2. „Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu”
I.2	Stworzenie warunków dla rozwoju nowych inwestycji	Zgodność z celem operacyjnym 1.2 „Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu” sformulowanym w ramach celu strategicznego 1 „Intensyfikacja rozwoju gospodarczego powiatu dzierżoniowskiego”	Zgodność z 1 celem operacyjnym „Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska” sformulowanym w ramach celu gospodarczego: „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”	Zgodność z celem operacyjnym a) „Tworzenie stabilnych podstaw makroekonomicznych rozwoju gospodarczego” oraz b) „Rozwój przedsiębiorczości” sformułowanymi w ramach celu priorytetowego „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”, a także zgodność z celem operacyjnym a) „Tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości i zmniejszanie obciążeń pracodawców” sformulowanym w ramach 3 celu priorytetowego: „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości”	Zgodność z 4 celem priorytetowym: „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług”	Zgodność z punktem 1.2.2 „Ułatwianie innowacji i promowanie przedsiębiorczości” sformulowanym w ramach Wytycznej Wspólnoty 1.2. „Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu”

Raport z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009
Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2010 – 2016

Lp.	Cele Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej
I.3	Rozwój współpracy pomiędzy administracją publiczną a przedsiębiorcami oraz instytucjami propagującymi przedsiębiorczość.	Zgodność z programem 1.2.6. „Zwiększenie współpracy władz samorządowych powiatu i gmin z lokalnymi przedsiębiorcami” sformułowanym w ramach celu operacyjnego 1.2. „Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu”	Zgodność z 3 celem operacyjnym „Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku” sformułowanym w ramach celu gospodarczego: „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”	Zgodność z celem operacyjnym a) „Tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości i zmniejszanie obciążeń pracodawców” sformułowanym w ramach 3 celu priorytetowego „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości”.	Zgodność z celem operacyjnym „Poprawa otoczenia funkcjonowania przedsiębiorstw i ich dostępu do zewnętrznego finansowania.” Sformułowanym w ramach 4 celu priorytetowego: „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw”	Zgodność z punktem 1.2.2. „Ułatwianie innowacji i promowanie przedsiębiorczości” sformułowanym w ramach Wytycznych 1.2. „Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu”
I.4	Propagowanie postaw przedsiębiorczych oraz innowacyjności.	Zgodność celem operacyjnym 1.2 „Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu” sformułowanym w ramach celu strategicznego 1 „Intensyfikacja rozwoju gospodarczego powiatu dzierżoniowskiego” oraz zgodność z programem 2.2.1. „Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja mieszkańców powiatu” sformułowanego w ramach celu operacyjnego 2.2. „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.	Zgodność z 3 celem operacyjnym „Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku” sformułowanym w ramach celu gospodarczego: „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”	Zgodność z celem operacyjnym b) „Rozwój przedsiębiorczości” sformułowanym w ramach celu priorytetowego „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki” oraz celem operacyjnym a) „Tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości i zmniejszanie obciążeń pracodawców” sformułowanym w ramach 3 celu priorytetowego „Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości”.	Zgodność z celem operacyjnym: „Poprawa otoczenia funkcjonowania przedsiębiorstw i ich dostępu do zewnętrznego finansowania” sformułowanym w ramach 4 celu priorytetowego: „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług”	Zgodność z punktem 1.2.2. „Ułatwianie innowacji i promowanie przedsiębiorczości” sformułowanym w ramach Wytycznych 1.2. „Poprawa poziomu wiedzy i innowacyjności na rzecz wzrostu”
II	Tworzenie miasta przyjaznego	Zgodność z celem strategicznym 2 „Poprawa standardów życia mieszkańców”	Zgodność z celem przestrzennym „Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu” oraz z celem społecznym: „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat”	Zgodność z 2 celem priorytetowym: „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z 3 celem priorytetowym: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mające podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1. „Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia”
II.1	Rozwój infrastruktury komunalnej	Zgodność z celem strategicznym 2 „Poprawa standardów życia mieszkańców”	Zgodność z 1 celem operacyjnym „Poprawa spójności przestrzennej regionu” sformułowanym w ramach celu przestrzennego „Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu”	Zgodność z celem operacyjnym a) „Infrastruktura transportowa” oraz celem operacyjnym b) „Infrastruktura mieszkaniowa z działu infrastruktura techniczna” sformułowanymi w ramach 2 celu priorytetowego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z 3 celem priorytetowym: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mające podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1.: „Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.”
II.2	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Zgodne z 2 celem strategicznym: „Poprawa standardów życia mieszkańców”.	Zgodność z celem przestrzennym: „Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu”	Zgodność z celem priorytetowym: „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z 3 celem priorytetowym: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mające podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1.: „Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.”

Lp.	Cele Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej
II.3	Rozwój infrastruktury społecznej	Zgodność z celem operacyjnym 2.1 „Poprawa stanu oświaty”, z celem operacyjnym 2.5. „Poprawa oferty kulturalnej” i celem operacyjnym 2.6. „Poprawa opieki medycznej i stanu zdrowia mieszkańców powiatu” sformułowanym w ramach 2 celu strategicznego „Poprawa standardów życia mieszkańców”	Zgodność z 4 celem operacyjnym „Stale podnoszenie poziomu bezpieczeństwa i zdrowia wśród mieszkańców województwa”, 3 celem operacyjnym „Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych” oraz celem operacyjnym 2 „Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury” sformułowanymi w ramach celu społecznego „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat”	Zgodność z celem operacyjnym a) „Infrastruktura edukacji”, celem operacyjnym b) „Infrastruktura ochrony zdrowia i socjalna”, celem operacyjnym c) „Infrastruktura kultury, turystyki i sportu z działu infrastruktura społeczna” sformułowanymi w ramach 2 celu priorytetowego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z celem operacyjnym: „Wsparcie podstawowej infrastruktury społecznej” sformułowanym w ramach 3 celu priorytetowego: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mające podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski”	Zgodność z punktem 1.3.3. „Zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę kwalifikacji” sformułowanym w ramach Wytycznych Wspólnoty 1.3. „Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy”
II.4	Tworzenie warunków do rozwoju handlu i usług	Zgodność z celem strategicznym 1: „Intensyfikacja rozwoju gospodarczego powiatu dzierżoniowskiego” oraz celem strategicznym nr 2 „Poprawa standardów życia mieszkańców”.	Zgodność z celem gospodarczym: „Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska”	Zgodność z celem priorytetowym „Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”	Zgodność z 4 celem priorytetowym: „Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1.: „Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.”
II.5	Podnoszenie poziomu usług świadczonych przez Urząd	Zgodność z celem strategicznym nr 2 „Poprawa standardów życia mieszkańców”.	Zgodność z celem społecznym: „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat”	Zgodność z celem operacyjnym a) „Budowa zasługującej na społeczne zaufanie sprawnej władzy publicznej oraz przeciwdziałanie korupcji z działu Zintegrowana wspólnota” sformułowanym w ramach 4 celu priorytetowego „Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa”	Zgodność z celem operacyjnym: „Wzmocnienie zdolności instytucji publicznych do sprawnej i efektywnej realizacji działań oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa między administracją publiczną a sektorem trzecim sformułowane w ramach 1 celu priorytetowego Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa”	Zgodność z punktem 1.3.4 „Zdolności administracyjne” w ramach wytycznej 1.3 „Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy.”
III.	Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej	Zgodne z celem strategicznym 2 „Poprawa standardów życia mieszkańców”	Zgodność z celem operacyjnym „Stale podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa” sformułowanym w ramach celu społecznego: „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat”	Zgodność z 2 celem priorytetowym: „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z 3 celem priorytetowym: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mające podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski” i 5 celem priorytetowym: „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.

Lp.	Cele Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Strategia Rozwoju Powiatu Dzierżoniowskiego	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013	Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej
III.1	Rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej	Zgodność z programem: „Wsparcie działań gmin w zakresie budowy i modernizacji obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz budowy ścieżek zdrowia” w ramach celu operacyjnego „Promocja zdrowego trybu życia” sformułowanego w ramach celu strategicznego nr 2 „Poprawa standardów życia mieszkańców”	Zgodność z celem operacyjnym „Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa” sformułowanym w ramach celu społecznego: „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat” Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego Zgodność z celem strategicznym nr 3 „Podnoszenie jakości i konkurencyjności oferty turystycznej regionu poprzez markowe produkty oraz rozbudowę markowej infrastruktury turystycznej i około turystycznej”, priorytetem 3 „Markowa infrastruktura turystyczna”	Zgodność z celem operacyjnym c) „Infrastruktura kultury, turystyki i sportu z działu infrastruktura społeczna” sformułowanym w ramach 2 celu priorytetowego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z celem operacyjnym: „Wsparcie podstawowej infrastruktury społecznej” w ramach 3 celu priorytetowego: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mające podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.
III.2	Podnoszenie atrakcyjności oferty sportowo – rekreacyjnej	Zgodność z celem operacyjnym „Rozwój turystyki wypoczynkowej i aktywnej” sformułowanym w ramach celu strategicznego nr 1 „Intensyfikacja rozwoju gospodarczego powiatu dzierżoniowskiego”	Zgodność z 4 celem operacyjnym „Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa” sformułowanym w ramach celu społecznego „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat”	Zgodność z celem operacyjnym c) „Infrastruktura kultury, turystyki i sportu z działu infrastruktura społeczna” sformułowanym w ramach 2 celu priorytetowego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z 5 celem priorytetowy: „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.
III.3	Wypromowanie Centrum Sportowo – Rekreacyjnego	Zgodność z celem operacyjnym „Rozwój turystyki wypoczynkowej i aktywnej” sformułowanym w ramach celu strategicznego nr 1 „Intensyfikacja rozwoju gospodarczego powiatu dzierżoniowskiego”	Zgodność z 4 celem operacyjnym „Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa” sformułowanym w ramach celu społecznego „Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich, twórczych i otwartych na świat”	Zgodność z celem operacyjnym c) „Infrastruktura kultury, turystyki i sportu z działu infrastruktura społeczna” sformułowanym w ramach 2 celu priorytetowego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej”	Zgodność z 5 celem priorytetowy: „Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”	Zgodność z wytyczną Wspólnoty 1.1 Zwiększenie atrakcyjności Europy i jej regionów pod względem inwestycji i zatrudnienia.

Źródło: opracowanie własne

4. Zadania priorytetowe na lata 2010 - 2016

Realizacja celów wymaga podejmowania realnych działań. Zespół ds. Ewaluacji wypracował na warsztatach katalog zadań priorytetowych, które doprowadzą do realizacji zamierzonych celów.

Do każdego ze zdefiniowanych zadań określono czas realizacji, możliwe źródło finansowania oraz jednostkę odpowiedzialną za wdrażanie zadania. Każde z zadań (projektów) zostało również objęte oceną zespoloną³. Ocena ta pozwala porównać projekty na dwóch skalach: pod względem ważności projektu oraz pod względem ryzyka jego realizacji. Umożliwia to odpowiedni dobór zadań do realizacji oraz ustalenie polityki, jaką chcą realizować władze miasta: dynamiczną i ryzykowną, czy stabilną i pewną.

Zadania były oceniane pod względem ich **ważności**. Przy założeniu, że zadania zawarte w Strategii nie mogą być nieważne zadania oceniane były w skali:

- **ważne**, które mogą być niezrealizowane, bez poważnego osłabienia rozwoju lokalnego,
- **bardzo ważne**, których niezrealizowanie poważnie osłabi rozwój lokalny lub w niepożądany sposób zmieni jego kierunek,
- **kluczowo ważne**, których niezrealizowanie załame rozwój lokalny.

Drugim kryterium oceny było **prawdopodobieństwo ich pomyślnej realizacji**. Zadania mogą mieć różny stopień trudności, choćby ze względu na źródła ich finansowania. Ubieganie się o środki zewnętrzne jest obarczone pewnym ryzykiem. Zadania oceniane były w skali:

- **trudne**, których możliwość pomyślnej realizacji jest obciążona ryzykiem,
- **umiarkowane**, których powodzenie jest wysoce prawdopodobne,
- **łatwe**, których powodzenie jest pewne.

Ocena poszczególnych zadań została przedstawiona graficznie na diagramie oceny zespalonej, poprzez zaciemnienie odpowiedniej kratki diagramu.

Tabela 60: Diagram oceny zespalonej projektu

trudny			
umiarkowanie trudny			
łatwy			
	ważny	bardzo ważny	kluczowo ważny

Źródło: „Wyspy szans. Jak budować Strategię Rozwoju Lokalnego?”, Wojciech Kłosowski, Jacek Warda

Poniżej znajduje się katalog zadań zaproponowanych na lata 2010 – 2016. Działania te powinny zostać objęte bieżącym monitoringiem i okresową ewaluacją. Na podstawie monitoringu i ewaluacji należy wprowadzać niezbędne zmiany i aktualizacje.

³ Koncepcja Wojciecha Kłosowskiego, zob. „Wyspy szans. Jak budować Strategię Rozwoju Lokalnego?”, Wojciech Kłosowski, Jacek Warda

Znaczenia symboli użytych w poniższym katalogu zadań:

W tabeli w odniesieniu do Wydziałów Urzędu Miasta zostały zastosowane symbole obowiązujące w schemacie organizacyjnym Urzędu Miasta w Dzierżoniowie.

BA - Wydział Rozwoju Gospodarczego
BHP - Stanowisko ds. BHP
BP - Rzecznik Prasowy
BR - Zespół Radców Prawnych
BS - Wydział Infrastruktury Społecznej
FB - Wydział Finansowo-Budżetowy
OC - Stanowisko ds. obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego
OR-I - Wydział Informatyzacji
OR - Wydział Organizacyjny
SO - Wydział Spraw Obywatelskich
USC - Urząd Stanu Cywilnego
ZI - Wydział Inwestycji
ZK - Wydział Inżynierii Miejskiej
ZP - Wydział Geodezji, Architektury i Gospodarki Nieruchomościami
ZR - Wydział Spraw Lokalowych
OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie
DOK – Dzierżoniowski Ośrodek Kultury
OSiR – Ośrodek Sportu i Rekreacji
MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
DIP – Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości
DCB – Dzierżoniowskie Centrum Biznesu
GCI – Gminne Centrum Informacji
NGO – organizacje pozarządowe

W kolumnie „Jednostki realizujące” zostały wpisane wszystkie jednostki biorące udział w realizacji zadania. Ze względu na rolę pełnioną w procesie realizacji zadania wyróżniono:

- jednostki odpowiedzialne za wykonanie zadania (pogrubiona czcionka, np. **BA**),
- jednostki współpracujące i wykonawcy (czcionka kursywa, np. *ZP*),
- jednostki odpowiedzialne za aspekty finansowe zadania oraz pozyskanie środków zewnętrznych (czcionka zwykła np. FB).

Tabela 61: Zadania priorytetowe na lata 2010 – 2016.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Ocena zespolona projektu	Okres realizacji	Źródło finansowania	Jednostka realizująca									
I. Wsparcie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej	Wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Realizacja programów pomocowych dla przedsiębiorstw – Program Pomocy w ramach zasady De Minimis oraz Regionalna Pomoc Inwestycyjna	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta	BA, FB
		Rozwój Funduszu Poręczeń Kredytowych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżety gmin powiatu dzierzoniowskiego	BA, FB
	Rozwój instytucji wspierających mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości, Dzierżoniowskie Centrum Biznesu, Gminne Centrum Informacji)	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta	BA, DIP, DCB, GCI, FB	
Przygotowanie nowych trenów inwestycyjnych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	BA, ZP, FB		
Rozwój Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefy Dzierżoniów	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta	BA, ZP, FB		
Wprowadzanie ułatwień w procesie rejestracji działalności gospodarczej (rozwój „jednego okienka”)	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010		BA, BOK		
Stworzenie warunków do rozwoju nowych inwestycji	Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla określonych terenów	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta	ZP, FB	
Modernizacja i budowa infrastruktury technicznej (uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarka odpadami)	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	ZI, ZK, BA, FB		
Zagospodarowanie wolnej przestrzeni na potrzeby nowych inwestycji - wdrażanie „programu plomb” -	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	ZP, ZI, BA, FB		

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Ocena zespolona projektu	Okres realizacji	Źródło finansowania	Jednostka realizująca									
I. Wspieranie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej	Rozwój współpracy pomiędzy administracją publiczną a przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość	Rozwój współpracy ze Społeczną Radą Przedsiębiorców	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016		BA
Propagowanie postaw przedsiębiorczych i innowacyjności	Organizacja i promocja Dzierżoniowskich Prezentacji (utworzenie Alei Smoków Biznesu)		<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	BA, FB
	Realizacja programów edukacyjnych propagujących postawy przedsiębiorcze wśród młodzieży	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	BS, BA, FB	
II. Tworzenie miasta przyjaznego	Rozwój infrastruktury komunalnej	1. Infrastruktura drogowa: modernizacja, budowa, remonty 2. Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	ZI, ZK, BA, FB
	Realizacja polityki mieszkaniowej	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta	ZR, FB	
	Optymalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Rewitalizacja staromiejskiego centrum dzierżoniowskiego	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	ZR, ZI, BA, FB
Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej dla potrzeb rekreacji i wypoczynku (place zabaw i parki)	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	ZK, ZI, ZP, BA, ZP		
Rozwój infrastruktury społecznej	Realizacja programu rozwoju oświaty, (Samorządowa Szkoła Środowiskowa)	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, BA, FB	
Realizacja zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - budżet państwa - środki zewnętrzne	BS, OPS, NGO, BA, FB		
Realizacja programu profilaktyki i promocji zdrowia	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta -środki zewnętrzne	BS, jednostki oświatowe, OPS, BA, FB		

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Ocena zespolona projektu	Okres realizacji	Źródło finansowania	Jednostka realizująca									
II. Tworzenie miasta przyjaznego		Budowa, rozbudowa, modernizacja budynków oświaty, kultury i pomocy społecznej	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, ZI, BA, FB
	Rozwój infrastruktury społecznej	Wsparcie samoorganizacji społecznej i inicjatyw obywatelskich	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki UE	BS, OPS, NGO, BA, FB
	Realizacja kalendarza imprez kulturalnych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, DOK, NGO, BA, FB	
Tworzenie warunków do rozwoju handlu i usług	Zagospodarowanie i modernizacja targowiska miejskiego	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta	ZI, FB	
Podnoszenie poziomu usług świadczonych przez Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne	Podnoszenie poziomu usług świadczonych przez Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	UM, jednostki podległe	
	Rozwój e - usług	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	SG, ORI, BA, FB	
	Wdrożenie systemu ISO w jednostkach podległych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - budżet jednostek	UM, jednostki podległe	
III. Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej	Rozbudowa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej	Modernizacja stadionu miejskiego	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	ZI, BA, FB
	Budowa i modernizacja boisk i obiektów sportowych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	ZI, BA, FB	
	Podnoszenie atrakcyjności oferty sportowo - rekreacyjnej	Animacja sportu i rekreacji na boiskach sportowych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, OSiR, NGO, BA, FB

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Ocena zespolona projektu	Okres realizacji	Źródło finansowania	Jednostka realizująca									
		Doskonalenie organizacji imprez sportowo – turystycznych dostosowanych do potrzeb społeczności lokalnej	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, OSiR, NGO, BA, FB
III. Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej	Wypromowanie Centrum Treningowo - Pobyтового	Działania promocyjne skierowane do instytucji i klubów sportowych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, OSiR, BP, BA, FB
		Działania promocyjne skierowane do odbiorców indywidualnych	<table><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>										2010 - 2016	- budżet miasta - środki zewnętrzne	BS, OSiR, BP, BA, FB

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularzy wypełnionych przez członków Zespołu ds. Ewaluacji

V. Wdrażanie, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii

Strategia Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2010 – 2016 przyjmowana jest uchwałą Rady Miejskiej w Dzierżoniowie. Za wdrażanie w życie jej zapisów odpowiedzialny jest Burmistrz Dzierżoniowa. Realizacją poszczególnych działań i projektów zajmować będą się przypisane wydziały Urzędu Miasta w Dzierżoniowie, a także jednostki organizacyjne Urzędu Miasta.

Monitoring Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa powinien być przeprowadzany raz w roku w celu weryfikacji prawidłowej i planowej realizacji Strategii. W ramach monitoringu powinno zostać sprawdzone, czy działania w ramach Strategii są realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem i budżetem, czy zostały osiągnięte zamierzone efekty, rezultaty oraz przyjęte wskaźniki. Wyniki monitoringu powinny zostać zawarte w raporcie z monitoringu, opublikowanym po przyjęciu uchwałą rady.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa powinna być przeprowadzana okresowo w trakcie jej realizacji oraz po zakończeniu jej wdrażania. Zalecane jest, aby ewaluacja okresowa była realizowana po drugim i po czwartym roku realizacji Strategii w celu oceny podejmowanych działań pod względem skuteczności, trafności i efektywności, a także oceny sposobu zarządzania realizacją Strategii. Na podstawie wyników ewaluacji okresowej w razie konieczności należy wprowadzić zmiany w sposobie realizacji zadań, tak by była ona bardziej skuteczna lub bardziej efektywna.

Ewaluacja końcowa przeprowadzana w końcowym roku realizacji Strategii ma na celu ocenę wszystkich działań realizowanych w ramach 6 – letniego okresu wdrażania polityki rozwojowej. Źródłem danych potrzebnych do ewaluacji będą raporty z monitoringu, dane statystyczne, dane uzyskane na drodze badań społeczności lokalnej oraz dane uzyskane podczas warsztatów ewaluacyjnych, rozmów z pracownikami odpowiedzialnymi za wdrażanie Strategii. Rezultaty ewaluacji końcowej posłużą do aktualizacji lub budowy nowego dokumentu strategicznego.

Aktualizacja Strategii jest dokonywana w końcowej fazie realizacji poprzedniej Strategii. Informacji do aktualizacji Strategii dostarcza proces ewaluacji Strategii. Aktualizacja ma na celu weryfikację i dostosowanie misji, wizji oraz celów nadrzędnych i operacyjnych Strategii do zmieniających się w Mieście warunków społeczno-ekonomicznych.

Załącznik 1 – Wskaźniki do monitoringu i ewaluacji Strategii

Tabela 62 Proponowane wskaźniki monitoringu i ewaluacji

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Wskaźnik	Źródło danych
I. Wspieranie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej	Wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Realizacja programów pomocowych dla przedsiębiorstw – Program Pomocy w ramach zasady De Minimis oraz Regionalna Pomoc Inwestycyjna.	Liczba podmiotów objętych wsparciem w ramach programów pomocowych. Wielkość dofinansowania wydatkowanego w ramach programów pomocy publicznej.	UM Dane FPK DIP, DCB, GCI WSSE Badanie satysfakcji klienta
		Rozwój Funduszu Poręczeń Kredytowych	Liczba podmiotów objętych wsparciem Funduszu Poręczeń Kredytowych.	
		Rozwój instytucji wspierających mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (Dzierżoniowski Inkubator Przedsiębiorczości, Dzierżoniowskie Centrum Biznesu, Gminne Centrum Informacji)	Liczba wydanych poręczeń. Wysokość wydanych poręczeń.	
		Przygotowanie nowych trenów inwestycyjnych	Liczba podmiotów objętych wsparciem instytucji wspierających mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (liczba podmiotów korzystających z lokali, doradztwa, szkoleń).	
		Rozwój Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefy Dzierżoniów	Powierzchnia terenów uzbrojonych pod inwestycje.	
		Wprowadzanie ułatwień w procesie rejestracji działalności gospodarczej (rozwój „jednego okienka”)	Liczba km dróg wraz z infrastrukturą (oświetlenie, drogi) na terenach pod inwestycje. Przyrost terenów zagospodarowanych pod inwestycje. Liczba podmiotów funkcjonujących na terenie WSSE. Liczba nowych zarejestrowanych firm. Poziom satysfakcji klienta rejestrującego działalność gospodarczą. Liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.	
	Stworzenie warunków do rozwoju nowych inwestycji	Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla określonych terenów	Powierzchnia terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego.	UM
		Modernizacja i budowa infrastruktury technicznej	Liczba zmodernizowanych obiektów na potrzeby nowych inwestycji. Liczba nowo zbudowanych obiektów na potrzeby nowych inwestycji.	
		Wdrażanie „programu plomb” - zagospodarowanie wolnej przestrzeni na potrzeby nowych inwestycji	Liczba km nowo zbudowanych/zmodernizowanych dróg na potrzeby nowych inwestycji.	
			Liczba nowych lokali powstałych na użytek przedsiębiorstw. Liczba podmiotów korzystających z nowych lokali.	

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Wskaźnik	Źródło danych
I. Wspieranie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej	Rozwój współpracy pomiędzy administracją publiczną a przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość	Rozwój współpracy ze Społeczną Radą Przedsiębiorców	Liczba konsultacji ze Społeczną Radą Przedsiębiorców. Liczba spotkań przedstawicieli władz z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość.	UM, szkoły, organizacje pozarządowe
	Propagowanie postaw przedsiębiorczych i innowacyjności	Organizacja i promocja Dzierżoniowskich Prezentacji (utworzenie Alei Smoków Biznesu)	Organizacja Dzierżoniowskich Prezentacji. Liczba wystawców na Dzierżoniowskich Prezentacjach. Liczba odwiedzających Dzierżoniowskie Prezentacje. Rodzaj i liczba form promocji Dzierżoniowskich Prezentacji. Utworzenie Alei Smoków Biznesu.	
		Realizacja programów edukacyjnych propagujących postawy przedsiębiorcze wśród młodzieży	Liczba uczniów objętych programem edukacyjnym propagującym przedsiębiorczość. Liczba wspartych inicjatyw z zakresu edukacji i promocji przedsiębiorczości i innowacyjności.	
II. Tworzenie miasta przyjaznego	Rozwój infrastruktury komunalnej	Infrastruktura drogowa: modernizacja, budowa, remonty	Liczba kilometrów wybudowanych i zmodernizowanych dróg. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych mieszkań komunalnych.	UM, TBS
		Realizacja polityki mieszkaniowej	Liczba nowych mieszkań TBS.	
	Optymalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Rewitalizacja staromiejskiego centrum dzierżoniowskiego	Liczba wyremontowanych i odnowionych obiektów Koszty rewitalizacji.	UM
		Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej dla potrzeb rekreacji i wypoczynku (place zabaw i parki)	Liczba powstałych terenów rekreacyjnych (powierzchnia). Liczba powstałych placów zabaw. Liczba powstałych parków.	
	Rozwój infrastruktury społecznej	Realizacja programu rozwoju oświaty, (Samorządowa Szkoła Środowiskowa)	Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach programu rozwoju oświaty.	UM, jednostki oświatowe, OPS, NGO
		Realizacja zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Czy cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są realizowane? Wysokość nakładów finansowych wydatkowanych na realizację Strategii. Rozwiązywania Problemów społecznych. Liczba wydarzeń promujących zdrowie.	
		Realizacja programu profilaktyki i promocji zdrowia	Liczba podjętych działań profilaktycznych.	
		Budowa, rozbudowa, modernizacja budynków oświaty, kultury i pomocy społecznej	Liczba zmodernizowanych budynków oświaty, kultury i pomocy społecznej. Liczba rozbudowanych budynków oświaty, kultury i pomocy społecznej. Liczba wybudowanych budynków oświaty, kultury i pomocy społecznej.	

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Zadanie	Wskaźnik	Źródło danych
		Wsparcie samoorganizacji społecznej i inicjatyw obywatelskich	Liczba wspartych inicjatyw obywatelskich.	
		Realizacja kalendarza imprez kulturalnych	Liczba działań edukacyjnych i promujących postawy obywatelskie. Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych. Liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalnych. Poziom zadowolenia mieszkańców z jakości imprez kulturalnych w mieście.	
	Tworzenie warunków do rozwoju handlu i usług	Zagospodarowanie i modernizacja targowiska miejskiego	Liczba punktów handlowych i usługowych przypadających na 1 mieszkańca. Poziom zadowolenia mieszkańców z handlu i usług w mieście.	Badania jakości życia
	Podnoszenie poziomu usług świadczonych przez Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne	Podnoszenie poziomu usług świadczonych przez Urząd Miasta i jego jednostki organizacyjne	Poziom satysfakcji klienta UM. Poziom satysfakcji klienta jednostek organizacyjnych UM. Liczba spraw, które można załatwić elektronicznie. Liczba klientów korzystających z e-usług. Poziom satysfakcji e-klienta.	UM, Badanie satysfakcji klienta
		Rozwój e - usług	Liczba jednostek podległych UM z wdrożonym lub w trakcie wdrażania systemu ISO.	
		Wdrożenie systemu ISO w jednostkach podległych		
III. Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej	Rozbudowa infrastruktury sportowo -rekreacyjnej	Modernizacja stadionu miejskiego	Postęp prac modernizacyjnych stadionu miejskiego. Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych.	UM
		Budowa i modernizacja boisk i obiektów sportowych	Liczba wybudowanych obiektów sportowych.	
	Podnoszenie atrakcyjności oferty sportowo - rekreacyjnej	Animacja sportu i rekreacji na boiskach sportowych	Liczba zatrudnionych animatorów. Liczba osób korzystających z animowanych zajęć sportowo – rekreacyjnych .	UM, OSiR, NGO
		Doskonalenie organizacji imprez sportowo – turystycznych dostosowanych do potrzeb społeczności lokalnej	Liczba wydarzeń promujących aktywność, sport i rekreację. Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach sportowo-turystycznych. Zadowolenie mieszkańców z jakości imprez sportowo-turystycznych.	
III. Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej	Wypromowanie Centrum Treningowo – Pobyтового (CTP)	Działania promocyjne skierowane do instytucji i klubów sportowych	Rodzaj i liczba form promocji Centrum Treningowo-Pobyтового. Liczba podmiotów/klubów sportowych korzystających z usług CTP.	UM
		Działania promocyjne skierowane do odbiorców indywidualnych	Liczba osób korzystających z usług CTP.	

Załącznik 2 – Ankieta dla mieszkańców

Szanowni Mieszkańcy Dzierżoniowa,

Urząd Miasta w Dzierżoniowie we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie rozpoczął proces ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 – 2009 – dokumentu strategicznego naszego Miasta, w którym zapisane są cele do realizacji na lata 2003 - 2009 oraz konkretne zadania, których wdrożenie ma przyczynić się do rozwoju Dzierżoniowa. Ewaluacja pomaga ocenić Władzom Miasta realizację zapisów Strategii oraz zaplanować działania na lata 2010 – 2016.

Chcemy zapytać Państwa – mieszkańców naszego Miasta, o to czy cele założone w Strategii oraz zaplanowane działania zostały w wystarczającym stopniu zrealizowane. Dzięki Państwa opiniom łatwiej będzie nam zaplanować kolejne działania i ocenić te dotychczasowe.

Ankieta jest anonimowa, a Państwa odpowiedzi zostaną wykorzystane wyłącznie do prac nad Raportem z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego.

Dziękujemy za zaangażowanie

1. Czy zależy Panu/i na rozwoju Dzierżoniowa?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

2. Czy uważa Pan/i, że Dzierżoniów w ostatnich 6 latach (2003 – 2008) rozwinął się?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

3. Jak ocenia Pan/i poszczególne obszary funkcjonowania miasta?

Proszę ocenić w skali od 1 do 5 zaznaczając w polach ☐ znakiem X.

ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNE	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Stan środowiska naturalnego	☐	☐	☐	☐	☐
Walory turystyczne Miasta	☐	☐	☐	☐	☐
Czystość i porządek w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

GOSPODARKA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Rynek pracy – możliwość znalezienia atrakcyjnej pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Wskaźnik bezrobocia w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość otwarcia i utrzymania działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość skorzystania z potrzebnych usług w mieście np. fryzjer, serwis RTV, mechanik	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość zrobienia zakupów	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój zakładów produkcyjnych w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

INFRASTRUKTURA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Jakość dróg w mieście	☐	☐	☐	☐	☐
Stan pojazdów komunikacji miejskiej	☐	☐	☐	☐	☐
Zasoby mieszkaniowe w Dzierżoniowie	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność internetu w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Możliwość kształcenia dzieci i młodzieży	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość podnoszenia i zmiany kwalifikacji przez dorosłych	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom oświaty	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu	☐	☐	☐	☐	☐
Inicjatywy społeczne mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
Wsparcie dla osób potrzebujących pomocy (bezrobotnych, ubogich, niepełnosprawnych itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do usług medycznych	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do usług publicznych (obsługa notarialna, Starostwo Powiatowe, ZUS, Sąd, Urząd Skarbowy itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
Status materialny mieszkańców Dzierżoniowa	☐	☐	☐	☐	☐

ZARZĄDZANIE MIASTEM	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Działania władz Miasta	☐	☐	☐	☐	☐
Funkcjonowanie Urzędu Miasta	☐	☐	☐	☐	☐

4. Jakie są wg Pana/Pani **silne** strony Dzierżoniowa? *Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 silne strony.*

☐ potencjał turystyczny Miasta	☐ innowacyjność gospodarki	☐ oferta sportowo - rekreacyjna
☐ wskaźnik bezrobocia	☐ jakość dróg	☐ oferta kulturalno – rozrywkowa
☐ poziom oświaty	☐ komunikacja miejska	☐ bezpieczeństwo publiczne
☐ szanse na rozwój zawodowy	☐ zasoby mieszkaniowe	
- ☐ inne, jakie?.....
.....
.....

5. Jakie są wg Pana/Pani **słabe** strony Dzierżoniowa? *Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 słabe strony.*

☐ potencjał turystyczny Miasta	☐ innowacyjność gospodarki	☐ oferta sportowo - rekreacyjna
☐ wskaźnik bezrobocia	☐ jakość dróg	☐ oferta kulturalno – rozrywkowa
☐ poziom oświaty	☐ komunikacja miejska	☐ bezpieczeństwo publiczne
☐ szanse na rozwój zawodowy	☐ zasoby mieszkaniowe	
- ☐ inne, jakie?.....
.....
.....

6. Czy zna Pan/i plany rozwoju Dzierżoniowa?

- ☐ tak ☐ nie

7. Władze Miasta zaplanowały na lata 2003 – 2009, podane w tabeli, zadania mające przyczynić się do rozwoju Dzierżoniowa. Proszę ocenić na podstawie swoich obserwacji i/lub wiedzy w jakim stopniu działania te przyczyniły się do rozwoju Dzierżoniowa.

Proszę ocenić w skali od 1 do 5 zaznaczając w polach ☐ znakiem X.

Zadania realizowane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Realizacja zadania przyczyniła się do rozwoju Dzierżoniowa				
	5 w bardzo dużym stopniu	4 w dużym stopniu	3 ani w dużym ani w małym stopniu	2 w małym stopniu	1 w bardzo małym stopniu
Poszerzanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Dzierżoniowskiego Centrum Biznesu	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Funduszu Poręczeń Kredytowych Powiatu Dzierżoniowskiego	☐	☐	☐	☐	☐
Stworzenie i prowadzenie Gminnego Centrum Informacji	☐	☐	☐	☐	☐
Stosowanie preferencyjnego systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców	☐	☐	☐	☐	☐
Budowa mieszkań komunalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Remonty i budowy dróg	☐	☐	☐	☐	☐
Restrukturyzacja lewobrzeżnej części miasta Dzierżoniowa – obszaru aktywności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie	☐	☐	☐	☐	☐
Samorządowa Szkoła Środowiskowa (dofinansowanie działań na rzecz rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży)	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie terenów inwestycyjnych	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie miasta i jego osiągnięć	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie lokalnego biznesu (Dzierżoniowskie Prezentacje)	☐	☐	☐	☐	☐
Nawiązywanie współpracy zagranicznej	☐	☐	☐	☐	☐
Organizowanie imprez gospodarczych, kulturalnych i sportowych	☐	☐	☐	☐	☐
Wizualizacja miasta przy głównych trasach wjazdowych	☐	☐	☐	☐	☐
Wspieranie przedsięwzięć związanych ze zmianą sposobu ogrzewania na mniej uciążliwe dla środowiska	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Tworzenie punktów zbiórki zużytych baterii	☐	☐	☐	☐	☐
Zakładanie terenów zielonych	☐	☐	☐	☐	☐

8. Jakie działania powinny Pana/i zdaniem realizować władze Miasta w latach 2010 – 2016, aby przyczynić się do rozwoju Miasta? Proszę wymienić maksymalnie 5 działań.

I.....
.....
.....
II.....
.....
.....
III.....
.....
.....
IV.....
.....
.....
V.....
.....
.....

9. Czy angażuje się Pan/i w życie Miasta? W jaki sposób?

Może Pan/i zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

- ☐ Biorę udział w miejskich festynach, koncertach
☐ Biorę udział w osiedlowych festynach, koncertach
☐ Biorę udział w spotkaniach Rady Miejskiej
☐ Działam w organizacji formalnej lub nieformalnej (np. kulturalnej, sportowej, ekologicznej, społecznej, politycznej itp.)
☐ Interesuję się życiem Miasta (śledzę lokalne media)
☐ Angażuję się w inny sposób, jaki?.....
.....

10. Czy uważa Pan/i, że ma wpływ na to, co dzieje się w Mieście?

- ☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

11. Czy jest Pan/i zadowolony/a z tego, że mieszka w Dzierżoniowie?

- ☐ bardzo zadowolony ☐ zadowolony ☐ trudno powiedzieć ☐ niezadowolony ☐ bardzo niezadowolony

12. Czy planuje Pan/i w przyszłości przeprowadzkę do innej miejscowości?

- ☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

13. Czy poleciłby/łaby Pan/i komuś Dzierżoniów jako miejsce do życia?

- ☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

14. Płeć

- ☐ kobieta ☐ mężczyzna

15. Wiek

- ☐ 18-24 lata ☐ 25-34 lat ☐ 35-44 lat ☐ 45-54 lata ☐ 55-64 lata ☐ powyżej 65 lat

16. Wykształcenie

- ☐ niepełne podstawowe ☐ podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ wyższe

17. Jaka jest Pana/i aktywność zawodowa?

Może Pan/i zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

- ☐ pracuję zatrudniony(a) u pracodawcy ☐ jestem na emeryturze/rencie
☐ jestem pracodawcą ☐ uczę się
☐ prowadzę działalność gospodarczą ☐ pracuję dorywczo
☐ jestem bezrobotny(a) ☐ inna, jaka.....

20. Od którego roku jest Pan/i mieszkańcem Dzierżoniowa? rok

19. Na jakim osiedlu Pan/i mieszka?.....

Załącznik 3 – Ankieta dla przedsiębiorców

Szanowni Przedsiębiorcy,

Urząd Miasta w Dzierżoniowie we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie rozpoczął proces ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 - 2009 – dokumentu strategicznego naszego Miasta, w którym zapisane są cele do realizacji na lata 2003 - 2009 oraz konkretne zadania, których wdrożenie ma przyczynić się do rozwoju Dzierżoniowa. Ewaluacja pomaga ocenić Władzom Miasta realizację zapisów Strategii oraz zaplanować działania na lata 2010 – 2016.

Chcemy zapytać Państwa – przedsiębiorców działających na terenie naszego Miasta, o to czy działania założone w Strategii zostały w wystarczającym stopniu zrealizowane. Dzięki Państwa opiniom łatwiej będzie nam zaplanować kolejne działania i ocenić te dotychczasowe.

Ankieta jest anonimowa, a Państwa odpowiedzi zostaną wykorzystane wyłącznie do prac nad Raportem z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa.

Wypełnione ankiety prosimy odesłać na adres e-mailowy: psierzant@um.dzierzonow.pl lub przesłać pocztą, doręczyć osobiście na adres: Urząd Miasta w Dzierżoniowie, Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rynek 1, 58 – 200 Dzierżoniów, w terminie do **19 lutego 2009 roku**.

Dziękujemy za zaangażowanie

1. Czy zależy Panu/Pani na rozwoju Dzierżoniowa?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

2. Czy uważa Pan/i, że Dzierżoniów w ostatnich 6 latach (2003 – 2008) rozwinął się?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

3. Jak ocenia Pan/i poszczególne obszary funkcjonowania miasta?

Proszę ocenić w skali od 1 do 5 zaznaczając w polach ☐ znakiem X.

ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNE	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Stan środowiska naturalnego	☐	☐	☐	☐	☐
Walory turystyczne Miasta	☐	☐	☐	☐	☐
Czystość i porządek w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

GOSPODARKA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Rynek pracy – możliwość znalezienia atrakcyjnej pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Wskaźnik bezrobocia w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość otwarcia i utrzymania działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość skorzystania z potrzebnych usług w mieście <i>np. fryzjer, serwis RTV, mechanik</i>	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość zrobienia zakupów	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój zakładów produkcyjnych w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

INFRASTRUKTURA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Jakość dróg w mieście	☐	☐	☐	☐	☐
Stan pojazdów komunikacji miejskiej	☐	☐	☐	☐	☐
Zasoby mieszkaniowe w Dzierżoniowie	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność internetu w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Możliwość kształcenia dzieci i młodzieży	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość podnoszenia i zmiany kwalifikacji przez dorosłych	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom oświaty	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu	☐	☐	☐	☐	☐
Inicjatywy społeczne mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
Wsparcie dla osób potrzebujących pomocy (bezrobotnych, ubogich, niepełnosprawnych itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do usług medycznych	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do usług publicznych (obsługa notarialna, Starostwo Powiatowe, ZUS, Sąd, Urząd Skarbowy itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
Status materialny mieszkańców Dzierżoniowa	☐	☐	☐	☐	☐

ZARZĄDZANIE MIASTEM	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Działania władz Miasta	☐	☐	☐	☐	☐
Funkcjonowanie Urzędu Miasta	☐	☐	☐	☐	☐

4. Jakie są wg Pana/Pani **silne** strony Dzierżoniowa? *Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 silne strony.*

☐ potencjał turystyczny Miasta	☐ innowacyjność gospodarki	☐ oferta sportowo - rekreacyjna
☐ wskaźnik bezrobocia	☐ jakość dróg	☐ oferta kulturalno – rozrywkowa
☐ poziom oświaty	☐ komunikacja miejska	☐ bezpieczeństwo publiczne
☐ szanse na rozwój zawodowy	☐ zasoby mieszkaniowe	
☐ inne, jakie?.....		

5. Jakie są wg Pana/Pani **słabe** strony Dzierżoniowa? *Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 słabe strony.*

☐ potencjał turystyczny Miasta	☐ innowacyjność gospodarki	☐ oferta sportowo - rekreacyjna
☐ wskaźnik bezrobocia	☐ jakość dróg	☐ oferta kulturalno – rozrywkowa
☐ poziom oświaty	☐ komunikacja miejska	☐ bezpieczeństwo publiczne
☐ szanse na rozwój zawodowy	☐ zasoby mieszkaniowe	
☐ inne, jakie?.....		

6. Czy zna Pan/i plany rozwoju Dzierżoniowa?

- ☐ tak ☐ nie

7. Władze Miasta zaplanowały na lata 2003 – 2009, podane w tabeli, zadania mające przyczynić się do rozwoju Dzierżoniowa. Proszę ocenić na podstawie swoich obserwacji i/lub wiedzy w jakim stopniu działania te przyczyniły się do rozwoju Dzierżoniowa.

Proszę ocenić w skali od 1 do 5 zaznaczając w polach ☐ znakiem X.

Zadania realizowane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Realizacja zadania przyczyniła się do rozwoju Dzierżoniowa				
	5 w bardzo dużym stopniu	4 w dużym stopniu	3 ani w dużym ani w małym stopniu	2 w małym stopniu	1 w bardzo małym stopniu
Poszerzanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Dzierżoniowskiego Centrum Biznesu	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Funduszu Poręczeń Kredytowych Powiatu Dzierżoniowskiego	☐	☐	☐	☐	☐
Stworzenie i prowadzenie Gminnego Centrum Informacji	☐	☐	☐	☐	☐
Stosowanie preferencyjnego systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców	☐	☐	☐	☐	☐
Budowa mieszkań komunalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Remonty i budowy dróg	☐	☐	☐	☐	☐
Restrukturyzacja lewobrzeżnej części miasta Dzierżoniowa – obszaru aktywności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie	☐	☐	☐	☐	☐
Samorządowa Szkoła Środowiskowa (dofinansowanie działań na rzecz rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży)	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie terenów inwestycyjnych	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie miasta i jego osiągnięć	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie lokalnego biznesu (Dzierżoniowskie Prezentacje)	☐	☐	☐	☐	☐
Nawiązywanie współpracy zagranicznej	☐	☐	☐	☐	☐
Organizowanie imprez gospodarczych, kulturalnych i sportowych	☐	☐	☐	☐	☐
Wizualizacja miasta przy głównych trasach wjazdowych	☐	☐	☐	☐	☐
Wspieranie przedsięwzięć związanych ze zmianą sposobu ogrzewania na mniej uciążliwe dla środowiska	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Tworzenie punktów zbiórki zużytych baterii	☐	☐	☐	☐	☐
Zakładanie terenów zielonych	☐	☐	☐	☐	☐

8. Jakie działania powinny Pana/i zdaniem realizować władze Miasta w latach 2010 – 2016, aby przyczynić się do rozwoju Miasta? *Proszę wymienić maksymalnie 5 działań.*

I.....
.....
.....
II.....
.....
.....
III.....
.....
.....
IV.....
.....
.....
V.....
.....
.....

9. Czy Pana/i przedsiębiorstwo/firma angażuje się w życie Miasta? W jaki sposób?
Może Pan/i zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

- ☐ Przedstawiciel firmy/przedsiębiorstwa działa w Społecznej Radzie Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej
☐ Angażuje się w inny sposób, jaki?
.....
.....

10. Czy uważa Pan/i, że przedsiębiorcy w Dzierżoniowie mają możliwość wpływu na ich sytuację w Mieście?

- ☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

11. Czy uważa Pan/i Dzierżoniów za miasto przyjazne przedsiębiorcom?

- ☐ bardzo przyjazne ☐ przyjazne ☐ trudno powiedzieć
☐ nieprzyjazne → *proszę wpisać poniżej w czym to się przejawia?*
☐ bardzo nieprzyjazne → *proszę wpisać poniżej w czym to się przejawia?*
.....
.....
.....

12. Czy poleciłby/łaby Pan/i przedsiębiorcom Dzierżoniów jako miejsce do inwestowania?

- ☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

13. Rok założenia firmy:

14. Liczba osób zatrudnionych w firmie:

15. Firma działa w sektorze

- ☐ usług ☐ handlu ☐ produkcji

16. Proszę ocenić sytuację finansową Pana/i firmy.

- ☐ bardzo dobra ☐ dobra ☐ ani dobra ani zła ☐ zła ☐ bardzo zła

17. Czy jest Pan/Pani mieszkańcem Dzierżoniowa?

- ☐ nie ☐ tak, od którego roku?.....

Załącznik 4 – Ankieta dla przedstawicieli NGO

Szanowni Przedstawiciele Organizacji Pozarządowych,

Urząd Miasta w Dzierżoniowie we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie rozpoczął proces ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2003 - 2009 – dokumentu strategicznego naszego Miasta, w którym zapisane są cele do realizacji na lata 2003 - 2009 oraz konkretne zadania, których wdrożenie ma przyczynić się do rozwoju Dzierżoniowa. Ewaluacja pomaga ocenić Władzom Miasta realizację zapisów Strategii oraz zaplanować działania na lata 2010 – 2016.

Chcemy zapytać Państwa – przedstawicieli organizacji pozarządowych z terenu naszego miasta, o to czy cele założone w Strategii zostały w wystarczającym stopniu zrealizowane. Dzięki Państwa opiniom łatwiej będzie nam zaplanować kolejne działania i ocenić te dotychczasowe.

Ankieta jest anonimowa, a Państwa odpowiedzi zostaną wykorzystane wyłącznie do prac nad Raportem z Ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa.

Wypełnione ankiety prosimy przelać pocztą lub doręczyć osobiście na adres: Urząd Miasta w Dzierżoniowie, Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rynek 1, 58 – 200 Dzierżoniów, w terminie do **19 lutego 2009 roku**.

Dziękujemy za zaangażowanie

1. Czy zależy Panu/Pani na rozwoju Dzierżoniowa?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

2. Czy uważa Pan/i, że Dzierżoniów w ostatnich 6 latach (2003 – 2008) rozwinął się?

☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

3. Jak ocenia Pan/i poszczególne obszary funkcjonowania miasta?

Proszę ocenić w skali od 1 do 5 zaznaczając w polach ☐ znakiem X.

ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNE	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Stan środowiska naturalnego	☐	☐	☐	☐	☐
Walory turystyczne Miasta	☐	☐	☐	☐	☐
Czystość i porządek w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

GOSPODARKA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Rynek pracy – możliwość znalezienia atrakcyjnej pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Wskaźnik bezrobocia w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość otwarcia i utrzymania działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość skorzystania z potrzebnych usług w mieście <i>np. fryzjer, serwis RTV, mechanik</i>	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość zrobienia zakupów	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój zakładów produkcyjnych w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

INFRASTRUKTURA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Jakość dróg w mieście	☐	☐	☐	☐	☐
Stan pojazdów komunikacji miejskiej	☐	☐	☐	☐	☐
Zasoby mieszkaniowe w Dzierżoniowie	☐	☐	☐	☐	☐
Dostępność internetu w Mieście	☐	☐	☐	☐	☐

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	OCENIAM				
	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Możliwość kształcenia dzieci i młodzieży	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość podnoszenia i zmiany kwalifikacji przez dorosłych	☐	☐	☐	☐	☐
Poziom oświaty	☐	☐	☐	☐	☐
Możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu	☐	☐	☐	☐	☐
Inicjatywy społeczne mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
Wsparcie dla osób potrzebujących pomocy (bezrobotnych, ubogich, niepełnosprawnych itp.)	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do usług medycznych	☐	☐	☐	☐	☐
Bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐
Dostęp do usług publicznych (obsługa notarialna, Starostwo Powiatowe, ZUS, Sąd, Urząd Skarbowy itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
Status materialny mieszkańców Dzierżoniowa	☐	☐	☐	☐	☐

ZARZĄDZANIE MIASTEM	5 bardzo dobrze	4 dobrze	3 ani dobrze ani źle	2 źle	1 bardzo źle
Działania władz Miasta	☐	☐	☐	☐	☐
Funkcjonowanie Urzędu Miasta	☐	☐	☐	☐	☐

4. Jakie są wg Pana/Pani **silne** strony Dzierżoniowa? *Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 silne strony.*

☐ potencjał turystyczny Miasta	☐ innowacyjność gospodarki	☐ oferta sportowo - rekreacyjna
☐ wskaźnik bezrobocia	☐ jakość dróg	☐ oferta kulturalno – rozrywkowa
☐ poziom oświaty	☐ komunikacja miejska	☐ bezpieczeństwo publiczne
☐ szanse na rozwój zawodowy	☐ zasoby mieszkaniowe	
☐ inne, jakie?.....		

5. Jakie są wg Pana/Pani **słabe** strony Dzierżoniowa? *Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 słabe strony.*

☐ potencjał turystyczny Miasta	☐ innowacyjność gospodarki	☐ oferta sportowo - rekreacyjna
☐ wskaźnik bezrobocia	☐ jakość dróg	☐ oferta kulturalno – rozrywkowa
☐ poziom oświaty	☐ komunikacja miejska	☐ bezpieczeństwo publiczne
☐ szanse na rozwój zawodowy	☐ zasoby mieszkaniowe	
☐ inne, jakie?.....		

6. Czy zna Pan/i plany rozwoju Dzierżoniowa?

- ☐ tak ☐ nie

7. Władze Miasta zaplanowały na lata 2003 – 2009, podane w tabeli, zadania mające przyczynić się do rozwoju Dzierżoniowa. Proszę ocenić na podstawie swoich obserwacji i/lub wiedzy, w jakim stopniu działania te przyczyniły się do rozwoju Dzierżoniowa.

Proszę ocenić w skali od 1 do 5 zaznaczając w polach ☐ znakiem X.

Zadania realizowane w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	Realizacja zadania przyczyniła się do rozwoju Dzierżoniowa				
	5 w bardzo dużym stopniu	4 w dużym stopniu	3 ani w dużym ani w małym stopniu	2 w małym stopniu	1 w bardzo małym stopniu
Poszerzanie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Dzierżoniowskiego Centrum Biznesu	☐	☐	☐	☐	☐
Utworzenie Funduszu Poręczeń Kredytowych Powiatu Dzierżoniowskiego	☐	☐	☐	☐	☐
Stworzenie i prowadzenie Gminnego Centrum Informacji	☐	☐	☐	☐	☐
Stosowanie preferencyjnego systemu ulg i preferencji dla przedsiębiorców	☐	☐	☐	☐	☐
Budowa mieszkań komunalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Remonty i budowy dróg	☐	☐	☐	☐	☐
Restrukturyzacja lewobrzeżnej części miasta Dzierżoniowa – obszaru aktywności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie	☐	☐	☐	☐	☐
Samorządowa Szkoła Środowiskowa	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie terenów inwestycyjnych	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie miasta i jego osiągnięć	☐	☐	☐	☐	☐
Promowanie lokalnego biznesu (Dzierżoniowskie Prezentacje)	☐	☐	☐	☐	☐
Nawiązywanie współpracy zagranicznej	☐	☐	☐	☐	☐
Organizowanie imprez gospodarczych, kulturalnych i sportowych	☐	☐	☐	☐	☐
Wizualizacja miasta przy głównych trasach wjazdowych	☐	☐	☐	☐	☐
Wspieranie przedsięwzięć związanych ze zmianą sposobu ogrzewania na mniej uciążliwe dla środowiska	☐	☐	☐	☐	☐
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Tworzenie punktów zbiórki zużytych baterii	☐	☐	☐	☐	☐
Zakładanie terenów zielonych	☐	☐	☐	☐	☐

8. Jakie działania powinny Pana/i zdaniem realizować władze Miasta w latach 2010 – 2016, aby przyczynić się do rozwoju Miasta? *Proszę wymienić maksymalnie 5 działań.*

I.....
.....
.....
II.....
.....
.....
III.....
.....
.....
IV.....
.....
.....
V.....
.....
.....

9. Czy Pana/i organizacja angażuje się w życie Miasta?

- ☐ nie
☐ tak, w jaki sposób?

.....
.....

10. Czy uważa Pan/i, że Pana/Pani organizacja ma możliwość wpływu na to, co dzieje się w Mieście?

- ☐ zdecydowanie tak ☐ raczej tak ☐ trudno powiedzieć ☐ raczej nie ☐ zdecydowanie nie

11. Czy Pana/i organizacja współpracuje z Urzędem Miasta w Dzierżoniowie?

- ☐ tak ☐ nie → *proszę przejść do pytania nr 14*

12. Na czym polega ta współpraca?

.....
.....

13. Jak ocenia Pan/i współpracę z Urzędem Miasta w Dzierżoniowie?

- ☐ bardzo dobrze ☐ dobrze ☐ ani dobrze ani źle ☐ źle ☐ bardzo źle

14. Rok założenia organizacji:

15. Liczba osób zatrudnionych w organizacji:

16. Liczba członków organizacji:

17. Liczba osób działających w organizacji (wolontarystycznie):

18. Status prawny organizacji:

- ☐ fundacja ☐ stowarzyszenie ☐ związek stowarzyszeń
☐ organizacja powstała na mocy umowy Państwo - Kościół
☐ nieposiadająca osobowości prawnej grupa lub inicjatywa
☐ inny, jaki.....

19. Jaki jest obszar działalności Pana/i organizacji?

.....
.....

20. Czy jest Pan/Pani mieszkańcem Dzierżoniowa?

- ☐ nie ☐ tak, od którego roku?.....

Załącznik 5 – Arkusze ewaluacyjne

Rangowanie mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń

Mocne strony

Skala ocen:

0 - nieistotny dla rozwoju Dzierżoniowa,

1 – przeciętne znaczenie dla rozwoju Dzierżoniowa,

2 – istotny dla rozwoju Dzierżoniowa

czynnik	ocena
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	

Słabe strony

Skala ocen:

0 - nieistotny dla rozwoju Dzierżoniowa,

1 – przeciętne znaczenie dla rozwoju Dzierżoniowa,

2 – istotny dla rozwoju Dzierżoniowa

czynnik	ocena
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	

Szanse

Skala ocen:

0 - nieistotny dla rozwoju Dzierżoniowa,

1 – przeciętne znaczenie dla rozwoju Dzierżoniowa,

2 – istotny dla rozwoju Dzierżoniowa

czynnik	ocena
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	

Zagrożenia

Skala ocen:

0 - nieistotny dla rozwoju Dzierżoniowa,

1 – przeciętne znaczenie dla rozwoju Dzierżoniowa,

2 – istotny dla rozwoju Dzierżoniowa

czynnik	ocena
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	

Ocena realizacji celów i zadań

SKALA OCENY REALIZACJI:

1 – niezrealizowane, 2 – w małym stopniu zrealizowane, 3 – w średnim stopniu zrealizowane, 4 – w dużym stopniu zrealizowane, 5 – w bardzo dużym stopniu zrealizowane, 6 – zrealizowane

	CEL	ZADANIA	Stopień realizacji					
1	Rozwój zasobów ludzkich	1. Program rozwoju zasobów ludzkich	1	2	3	4	5	6
2	Przygotowanie terenów aktywności gospodarczej	1. Utworzenie miejscowej atrakcyjnej strefy działalności gospodarczej wraz z preferencyjnym systemem ulg oraz szeroką promocją.	1	2	3	4	5	6
		2. Przyciąganie kapitału inwestycyjnego	1	2	3	4	5	6
3	Wspieranie MŚP	1. Utworzenie funduszu poręczeń kredytowych.	1	2	3	4	5	6
		2. Opracowanie programu pomocy publicznej.	1	2	3	4	5	6
		3. Utworzenie Dzierżoniowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości	1	2	3	4	5	6
		4. Powstanie instytucji rozwoju regionalnego koordynującej realizację strategii rozwoju lokalnego oraz zarządzającej środkami finansowymi pozyskanymi na realizację zadań strategicznych.	1	2	3	4	5	6
4	Rozwój infrastruktury komunalnej	1. Modernizacja oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego	1	2	3	4	5	6
		2. Rozwój i modernizacja dróg-	1	2	3	4	5	6
		3. Rozbudowa i modernizacja elementów infrastruktury komunalnej.	1	2	3	4	5	6
		4. Organizacja parkingów w mieście	1	2	3	4	5	6
5	Promocja miasta	1. Opracowanie programu promocji Dzierżoniowa.	1	2	3	4	5	6
		2. Opracowanie katalogów ofert dla krajowych	1	2	3	4	5	6

		i zagranicznych inwestorów zewnętrznych.							
		3. Stworzenie bazy i informacyjnej oraz centrum informacyjnego wraz z własną, aktywną stroną WWW.	1	2	3	4	5	6	
		4. Zlokalizowanie w Dzierżoniowie imprezy turystyczno-kulturalnej o charakterze międzynarodowym	1	2	3	4	5	6	
6	Działania proekologiczne	1. Współpraca organizacyjna na różnych poziomach w zakresie ekologii i infrastruktury komunalnej.	1	2	3	4	5	6	
		2. Poprawa estetyki i ładu przestrzennego miasta.	1	2	3	4	5	6	
		3. Tworzenie terenów rekreacyjnych (ścieżki rowerowe, tereny zielone, place zabaw, itp.).	1	2	3	4	5	6	
		4. Opracowanie i wdrożenie programu ochrony środowiska.	1	2	3	4	5	6	

Załącznik 6 – Wniosek do konsultacji z Grupą Konsultacyjną

KWESTIONARIUSZ WNIOSKÓW DOTYCZĄCYCH WYPRACOWANYCH ELEMENTÓW STRATEGII

Grupy Konsultacyjnej Zespołu ds. Ewaluacji

I. WYPRACOWANE ELEMENTY STRATEGII

Lp	ELEMENT STRATEGII	UWAGI, WNIOSKI WRAZ Z UZASADNIENIEM
1	<i>Wizja:</i> „Miasto inicjatyw, przedsiębiorczości, rozwoju społecznego i sportu”	
2	<i>Misja:</i> Tworząc klimat dla biznesu i sportu podnosimy jakość życia.	
3	<i>Cele strategiczne:</i> 1. Wspieranie przedsiębiorczości i gospodarki lokalnej.	
	2. Tworzenie warunków miasta przyjaznego mieszkańcom i przyjezdnym	
	3. Tworzenie warunków do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki aktywnej	
4	<i>Cele operacyjne (przedstawione w materiałach)</i> Bardzo proszę zaznaczyć, którego celu dotyczą uwagi, np. cel I.1, cel III.2	

PROPOZYCJE DZIAŁAŃ DO REALIZACJI NA LATA 2010 – 2016

Nazwa działania		
Opis działania (jaki jest cel działania, kto jest odbiorcą działania, jaki jest zasięg terytorialny działania)		
Kto może być realizatorem działania?		
Jakie są korzyści z wykonania działania?		
społeczne	gospodarcze	inne

Nazwa działania		
Opis działania (jaki jest cel działania, kto jest odbiorcą działania, jaki jest zasięg terytorialny działania)		
Kto może być realizatorem działania?		
Jakie są korzyści z wykonania działania?		
społeczne	gospodarcze	inne

II. Podmiot zgłaszający:

.....

Załącznik 7 - Arkusz opisu działania

Cel strategiczny:

Cel operacyjny:

Opis projektu:

Beneficjenci projektu (jaka grupa, szacunkowa liczba):

Termin i czas realizacji:

Źródło finansowania:

Podmiot/y realizujące działania:

Diagram oceny zespolonej projektu:

CECHY PROJEKTU	ważny	bardzo ważny	kluczowo ważny
trudny			
umiarkowanie trudny			
łatwy			

Spis tabel

Tabela 1: Weryfikacja scenariusza przemysłowego - Dzierżoniów miasto wspierające przedsiębiorczość.....	8
Tabela 2: Weryfikacja scenariusza administracyjnego - Dzierżoniów - centrum regionu.....	8
Tabela 3: Weryfikacja scenariusza turystycznego - Dzierżoniów - miasto propagujące sport i turystykę aktywną.....	9
Tabela 4: Ocena skuteczności i trafności celów.....	10
Tabela 5: Ocena stopnia realizacji działania.....	11
Tabela 6: Liczba pracowników Urzędu Miasta w Dzierżoniowie objętych szkolnymi i pozaszkolnymi formami kształcenia.....	12
Tabela 7: Mierniki i wskaźniki realizacji celu 1: Rozwój zasobów ludzkich.....	13
Tabela 8: Wyniki egzaminu VI klasy szkoły podstawowej w Gminie Miejskiej Dzierżoniów i Województwie Dolnośląskim.....	14
Tabela 9: Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Miejskiej Dzierżoniów i Województwie Dolnośląskim.....	14
Tabela 10: Liczba mieszkańców Dzierżoniowa osiągających dochody.....	15
Tabela 11: Dochody mieszkańców w odniesieniu do wskaźników makroekonomicznych.....	15
Tabela 12: Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.....	16
Tabela 13: Ocena realizacji działań.....	17
Tabela 14: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 2: Przygotowanie terenów gospodarczych.....	18
Tabela 15: Tereny aktywności gospodarczej.....	19
Tabela 16: Ocena stopnia realizacji działań.....	20
Tabela 17: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 3: Wspieranie MSP.....	22
Tabela 18: Obroty podmiotów gospodarczych rozliczających się w US Dzierżoniów.....	22
Tabela 19: Liczba osób zatrudnionych w Dzierżoniowie.....	23
Tabela 20: Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w ramach programów wsparcia.....	23
Tabela 21: Ocena stopnia realizacji działań.....	24
Tabela 22: Wskaźniki i mierniki celu 4: Rozwój infrastruktury komunalnej.....	25
Tabela 23: Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej.....	25
Tabela 24: Mieszkania komunalne i DTBS.....	26
Tabela 25: Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w Dzierżoniowie.....	27
Tabela 26: Ocena stopnia realizacji działań.....	28
Tabela 27: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 4: Promocja miasta.....	30
Tabela 28: Tereny inwestycyjne.....	30
Tabela 29: Wydatki na promocję miasta.....	31
Tabela 30: Ocena stopnia realizacji działań.....	32
Tabela 31: Wskaźniki i mierniki realizacji celu 6: Działania proekologiczne.....	34
Tabela 32: Wartości wskaźników NO ₂ , SO ₂ i pyłu zawieszonego.....	34
Tabela 33: Działania proponowane przez respondentów do realizacji na lata 2010 -2016.....	55
Tabela 34: Ruch naturalny ludności Dzierżoniowa w latach 2003 - 2008.....	60
Tabela 35: Struktura populacji Dzierżoniowa wg płci.....	60
Tabela 36: Struktura ludności Dzierżoniowa wg wieku w latach 2003 - 2008.....	61
Tabela 37: Struktura przedsiębiorstw w Dzierżoniowie.....	62
Tabela 38: Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych sekcji.....	62
Tabela 39: Wykaz placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska.....	68
Tabela 40: Wykaz placówek dotowanych przez Gminę Miejską Dzierżoniów.....	68
Tabela 41: Liczba uczniów uczęszczających w Dzierżoniowie do szkół podstawowych.....	68
Tabela 42: Liczba uczniów uczęszczających w Dzierżoniowie do szkół gimnazjalnych.....	69
Tabela 43: Liczba dzieci uczęszczających w Dzierżoniowie do przedszkoli.....	69
Tabela 44: Przestępstwa popełniane w Dzierżoniowie w latach 2003 – 2007.....	75
Tabela 45: Mocne i słabe strony miasta.....	77
Tabela 46: Szanse i zagrożenia dla miasta.....	77
Tabela 47: Macierz zależności pomiędzy mocnymi stronami (M) a szansami (SZ).....	79
Tabela 48: Macierz zależności pomiędzy mocnymi stronami (M) a zagrożeniami (Z).....	79
Tabela 49: Macierz zależności pomiędzy słabymi stronami (S) a szansami (SZ).....	80
Tabela 50: Macierz zależności pomiędzy słabymi stronami (S) a zagrożeniami (Z).....	80
Tabela 51: Macierz zależności pomiędzy szansami (SZ) a mocnymi stronami (M).....	81
Tabela 52: Macierz zależności pomiędzy szansami (SZ) a słabymi stronami (S).....	81

Tabela 53: Macierz zależności pomiędzy zagrożeniami (Z) a mocnymi stronami (M)	82
Tabela 54: Macierz zależności pomiędzy zagrożeniami (Z) a słabymi stronami (S)	82
Tabela 55: Suma zależności pomiędzy czynnikami	83
Tabela 56: Cztery typy strategii	83
Tabela 57: Najsilniejsze zależności - opis	83
Tabela 58: Struktura celów	89
Tabela 59: Zgodność celów Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa z celami, priorytetami i wytycznymi dokumentów strategicznych wyższego rzędu	91
Tabela 60: Diagram oceny zespolonej projektu	95
Tabela 61: Zadania priorytetowe na lata 2009 – 2016.	97

Spis wykresów

Wykres 1: Struktura badanych pod względem płci	36
Wykres 2: Struktura badanych pod względem wieku	37
Wykres 3: Struktura badanych ze względu na wykształcenie	37
Wykres 4: Aktywność zawodowa respondentów	37
Wykres 5: Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy jest Pan/i zadowolony z tego, że mieszka w Dzierżoniowie”	38
Wykres 6: Rozkład odpowiedzi na pytanie "Czy uważa Pan/i, że Dzierżoniów w ostatnich 6 latach rozwinął się?"	39
Wykres 7: Mocne i słabe strony Miasta w oczach Mieszkańców	40
Wykres 8: Oceny poszczególnych aspektów funkcjonowania miasta – mieszkańcy	42
Wykres 9: Ocena działań podejmowanych w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego w latach 2003 - 2009	44
Wykres 10: Sektory działalności badanych przedsiębiorstw	45
Wykres 11: Zaangażowanie w życie miasta	45
Wykres 13: Rozkład odpowiedzi na pytanie "Czy miasto jest przyjazne przedsiębiorcom?"	46
Wykres 14: Mocne i słabe strony miasta wg przedsiębiorców	47
Wykres 15: Oceny poszczególnych aspektów miasta - przedsiębiorcy	49
Wykres 16: Ocena działań podejmowanych w ramach strategii Rozwoju Lokalnego w latach 2003 – 2009 - przedsiębiorcy	50
Wykres 17: Ocena współpracy organizacji pozarządowych z Urzędem Miasta w Dzierżoniowie ...	51
Wykres 18: Rozkład odpowiedzi na pytanie "Czy uważa Pan/i, że Pana/i organizacja ma wpływ na to, co dzieje się w mieście?"	51
Wykres 19: Mocne i słabe strony Miasta wg przedstawicieli NGO.	52
Wykres 20: Ocena poszczególnych aspektów rozwoju Miasta – przedstawiciele organizacji pozarządowych	53
Wykres 21: Ocena działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego w latach 2003 – 2009 – przedstawiciele NGO	54
Wykres 22: Liczba ludności Dzierżoniowa w latach 2003 - 2008	59

Spis rysunków i fotografii

Rysunek 1: Położenie Dzierżoniowa w Powiecie Dzierżoniowskim	58
Rysunek 2: Mapa WSSE – Podstrefa Dzierżoniów	63
Rysunek 3: Struktura Strategii Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa	88
Fot. 1: Izba Regionalna	70
Fot. 2: Trasa TRAKT - u	71